

У НОМЕР:

Сябри готові до співпраці і хочуть ратифікувати договір про демаркацію кордону

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин відвідав з офіційним візитом Республіку Білорусь. Візит глави українського парламенту відбувся на запрошення Національних Зборів Республіки Білорусь з метою поглиблення двосторонньої міжпарламентської співпраці.

▶ СТОР. 2

Єврокомісія дасть кредит на газ лише в обмін на реформи

Європейська комісія може надати Україні кредит на закупівлю газу, але лише у тому випадку, якщо наша держава зобов'язється провести структурні реформи у газовій сфері. Про це йдеться у спільній заяві Єврокомісії і міжнародних фінансових інститутів з питання розрахунків України за газ. «Міжнародні партнери підкреслили, що подальша допомога для полегшення закупівель газу залежатиме від продовження реформ у газовому секторі», — сказано в заяві, повідомляють «Українські новини».

Суму, яку Київ хоче отримати від Брюсселя на газ, поки що офіційно не оголошено. Проте, як повідомляє УНІАН з посиланням на джерело у Єврокомісії, Україна просила близько 4,2 млрд. доларів, але надати можуть удвічі менше.

▶ СТОР. 5

Полтавська битва: відгомін через триста літ

«Час лікує рани...». Цей вислів мовами трьох держав — України, Росії, Швеції — викарбовано на стінах Ротонди пам'яті полеглих учасників Полтавської битви, спорудженої цього року на знак 300-ліття події. Під її куполом минулого суботнього дня високопосадовці трьох країн згадували сторінки історії, закликали до дружби, миру й порозуміння. Навіть у дзвін під склепінням Ротонди по черзі трічі вдарили на знак згоди та віддаючи шану загиблим. Та все-таки склалося враження, що кожен залишився при своїй думці.

▶ СТОР. 7

На знімку: Надія Войнова приїхала на відзначення 300-річчя Полтавської битви з Петербурга з донькою та чоловіком. Він — швед, вона — росіянка, а в селі Сенча на Полтавщині жив її дідусь із родиною. А Сергій Непийпиво, Микита Соболь і Євген Моцак — студенти полтавських вузів, які грали роль воїнів трьох армій 300-літньої давності...

фото Володимира ТАРАСОВА (Укрінформ).

На Співочому полі в столиці вшосте відбувся міжнародний етнічний фестиваль «Країна Мрій»-2009. Цього року фестиваль тривав лише один день. Традиційно «Країна Мрій» була присвячена фольклору. Тут працювала дитяча майстерня, алея майстрів, книжковий ярмарок і літера-

турна сцена, галявина «Ярило» з інтерактивними забавами від братства козацького звичаю «Спас». Протягом дня проводився конкурс на найвишуканішу вишивку.

На знімку: учасники етнофестивалю «Країна Мрій» на Співочому полі в Києві.

ПОДІЇ

Юна одеситка завоювала Гран-прі Московського кінофестивалю

13-літня Олена Костюк, яка виконала одну з головних ролей у фільмі Кіри Муратової «Мелодія для шарманки», отримала головну премію за виконання жіночої ролі на 31-му московському міжнародному кінофестивалі. Фільм українського кінорежисера Кіри Муратової експерти назвали перлиною міжнародного кінофестивалю. Кінокритики писали, що Кіра Муратова, «перемішавши дікенсівську новелу з одеським анекдотом, укладнує театралізований кінобалаган цитатами з літературної і кінематографічної кінокласики». На 31-му московському міжнародному кінофестивалі відбулася ретроспектива кінофільмів Кіри Муратової, присвячена її 75-річчю, яке вона незабаром святкуватиме, повідомляє наш одеський власкор В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Пального для польових робіт удосталь

З початку року сільгосптоваровиробники Донецької області придбали 173 одиниці техніки на загальну суму майже 28 мільйонів гривень. Усього на збиранні ранніх зернових в області планується задіяти 2,3 тисячі комбайнів та 1,3 тисячі жаток. Відновлена робота 625 кормозбиральних комбайнів (95 відсотків із них перебувають у стані технічної готовності), підготовлено 377 косарок різних модифікацій. Для проведення польових робіт

у господарствах накопичені 9,7 тисячі тонн дизельного палива та 2,6 тисячі тонн бензину, що становить понад 100 відсотків від потреби, інформує наш донецький кореспондент Ліна КУЩ.

Через вибух на площі Ринок у Львові травмовано двох туристок

Причиною вибуху на площі Ринок у Львові стала встановлена з порушеннями та без дозволу «Львівгазу» газова колонка у ванній кімнаті, яка підірвалася від іскри. Вибуховою хвилею винесло усі віконні шибки квартири, в якій під час інциденту знаходились двоє осіб, однак, на щастя, вони не постраждали. Проте склом від вибитих вікон травмовано двох випадкових перехожих-киян, що завітали у Львів на вихідні. Дівчат направили до лікарні «Швидкої допомоги», де їм надали допомогу і відпустили. На місці події працюють правоохоронні органи та представники ВАТ «Львівгаз», повідомляє наш власний кореспондент у Львівській області Ірина ЄГОРОВА.

КОРОТКО

- Кабмін виділив 12,2 млн. гривень на реконструкцію гідротехнічних споруд у Національному дендрологічному парку «Софіївка».
- В рамках проекту ЄС та Програми розвитку ООН на Сумщині 13 громад розробили мікропроекти з покращення інфраструктури (Укрінформ).

фото Лариси КОБИ.

Сябри готові до співпраці і хочуть ратифікувати договір про демаркацію кордону

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Кожен четвертий кілометр

По приїзді до Мінська Володимир Литвин і очолювана ним парламентська делегація поклали вінок і квіти до Вічного вогню на площі Перемоги.

Під час зустрічі Голови Верховної Ради України з Головою Ради Республіки Національних зборів Республіки Білорусь Борисом Батурою (на знімку) керівник українського парламенту наголосив, що «співпраця на рівні парламентів повинна мати завершений характер». «Ми не

можемо не зустрічатися, бо процеси, які відбуваються у світі і Європі, підштовхують до того, щоб ми зрозуміли значимість одне одного, з тим щоб вийти з кризи і не заблукати в цих процесах», — сказав В. Литвин. Він також підкреслив важливість координації зусиль, спрямованих на подолання кризи. «Спільні підходи та їх реалізація — це те, що необхідно нашим країнам», — заявив він.

У свою чергу, Голова Ради Республіки Національних зборів Республіки Білорусь Б. Батура відзначив, що між парламентами двох країн складаються добрі відносини: «Є взаєморозуміння в політичній сфері, і це підтверджують зустрічі на найвищому рівні, які відбуваються останнім часом». На думку Б. Батури, ця взаємодія можна охарактеризувати позитивно — «як спроможність на поглиблення співпраці і зміцнення дружніх стосунків». Під час зустрічі сторони обговорили стан міжпарламентської співпраці, перспективи розвитку двосторонніх торгово-економічних зв'язків та інші питання, які становлять взаємний інтерес.

На прес-конференції після зустрічі з Борисом Батурою Володимир Литвин висловився за необхідність завершення процедури оформлення кордонів між Україною та Республікою Білорусь. «Під питання оформлення кордонів треба підвести належну правову і практичну базу, адже кожний четвертий кілометр українського кордону спільний з Білоруссю», — підкреслив глава українського парламенту. — Хочу, щоб ми якомога скоріше вийшли на фінішну пряму в цьому питанні». За його словами, невирішення цього питання «затримує розв'язання інших, не менш важливих, проблем і питань як в Україні, так і в Білорусі». При цьому керівник українського парламенту нагадав, що договір про демаркацію українсько-білоруського кордону було ратифіковано Верховною Радою ще в 1997 році, тоді як у білоруському парламенті відповідний документ і досі не ратифіковано.

Зі свого боку, Голова Ради Республіки Національних зборів Республіки Білорусь запевнив, що відповідні документи для вирішення цього питання буде ухвалено найближчим часом. Б. Батура також зазначив, що однією з ключових тем під час зустрічі

було питання зняття бар'єрів у торгівельній сфері, адже нині спостерігається значне скорочення товарообороту між обома державами, який торік становив близько 4,9 млрд. доларів. У зв'язку з цим керівники парламентів України та Білорусії наголосили на необхідності докласти спільних зусиль для подолання таких негативних явищ. Володимир Литвин заявив, що Верховна Рада України зробить усе необхідне для зняття обмежень у торгово-економічних відносинах між Україною і Республікою Білорусь. У зв'язку з цим він має намір звернутися до уряду з проханням підготувати відповідні документи. «Все, що роблять наші парламенти, вся співпраця спрямована на те, щоб з найменшими втратами пройти фінансово-економічну кризу», — наголосив В. Литвин.

Учасники зустрічі були одностайні в тому, що важливим інструментом збільшення двостороннього товарообороту є міжурядова білорусько-українська комісія з питань торгово-економічної співпраці, та підтримали рішення про включення до складу цієї комісії представників парламентів обох країн.

Сформувати порядок денний співпраці

Під час зустрічі з Головою Палати представників Національних зборів Республіки Білорусь Володимиром Андрейченком (на знімку) Голова Верховної Ради України наголосив на необхідності більш системних відносин між Україною і Білорусією, зокре-

ма, на рівні парламентів обох країн. «Потрібно, щоб міжпарламентська українсько-білоруська комісія збиралась не раз на два роки, а хоча б раз на квартал», — зазначив В. Литвин. На його переконання, для ефективнішої роботи потрібно сформувати порядок денний співпраці.

У ході зустрічі сторони обговорили низку питань щодо поглиблення торговельно-економічних взаємин, співпраці в галузі енергетики, прикордонного співробітництва та використання транзитних можливостей обох країн. Крім того, значну увагу було приділено питанню взаємної підтримки діяльності України та Республіки Білорусь в міжнародних парламентських інституціях — таких, як МПА СНД, ПАРЕ, ПА ОБСЄ. Зокрема, торкаючись питання взаємовідносин Республіки Білорусь та Ради Європи, В. Литвин зазначив: «Білорусь не може бути поза Радою Європи». Під час обговорення проблеми ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи та відновлення територій, які від неї постраждали, було висловлено думку про залучення міжнародного співтовариства до створення дослідного полігону на забруднених територіях для вивчення всього комплексу проблем, пов'язаних із наслідками техногенних катастроф.

Говорячи про необхідність спрощення та прискорення перетину українсько-білорусь-

кого кордону громадянами обох країн, В. Андрейченко акцентував увагу на терміновості вирішення цієї проблеми саме зараз, коли розпочався сезон відпочинку. Зі свого боку, Голова Верховної Ради України запевнив, що поставить це питання перед урядом країни.

У рамках програми офіційного візиту Голова Верховної Ради України відвідав Національну бібліотеку Республіки Білорусь.

Мораторій на з'ясування стосунків

Відповідаючи на запитання журналістів щодо порядку денного позачергового засідання парламенту, яке відбудеться сьогодні, 1 липня, Володимир Литвин на прес-конференції в Мінську заявив: внесення змін до державного бюджету задля виділення коштів на фінансування Євро-2012 — це те, що могло б консолидувати і навіть тимчасово примирити парламент. За його словами, в ухваленні згаданих змін до бюджету зацікавлені і представники уряду, і представники опозиції. «Це абсолютно очевидно, адже мова йде, за великим рахунком, про авторитет і престиж держави», — підкреслив глава парламенту. — На цьому нам треба зійтися, знайти спільну позицію і навіть оголосити тимчасовий мораторій на з'ясування політичних стосунків».

Коментуючи можливий розгляд кадрових питань під час позачергового засідання парламенту, В. Литвин зазначив: «Дай Боже, щоб пропозиції уряду знайшли підтримку в парламенті. Це важливо, бо якщо ці кадрові питання розглядалися у робочому порядку, то позитивне чи негативне рішення не мало б такого резонансу, а оскільки проводиться додаткове позачергове засідання, тут треба виходити з необхідності отримання позитивного результату. В іншому випадку це спрацює в мінус для уряду».

Важливо знаходити компроміси

У рамках дводенного офіційного візиту до Республіки Білорусь Голова Верховної Ради України Володимир Литвин учора зустрівся з Президентом Олександром Лукашенком (на знімку).

Під час зустрічі керівник українського парламенту відзначив позитивну налаштованість білоруської сторони щодо розвитку відносин з Україною. За словами В. Литвина, це виразно засвідчили його вчорашні зустрічі у Мінську з керівництвом Національних зборів Республіки Білорусь та керівництвом Палати представників Національних зборів. «Тепер важливо, щоб працювала система, яка б сприяла розвитку і поглибленню наших взаємовідносин», — сказав він і додав, що «ці взаємовідносини України й Білорусії повинні мати майбутнє».

Президент Республіки Білорусь О. Лукашенко високо оцінив підтримку Україною Республіки Білорусь, в тому числі й на міжнародній арені. У цьому контексті він висловив сподівання, що український парламент також «відіграє важливу роль у реалізації наміченої президентами двох країн дорожньої карти подальшого налагодження стосунків». «Якщо реалізувати комплекс домовленостей між президентами і прем'єр-міністрами обох країн — наші взаємини набудуть нової якості», — заявив О. Лукашенко.

«Я не бачу питань, які не можна вирішити», — наголосив він і висловив сподівання, що «сила українського парламенту підштовхне до вирішення питань, намічених в ході попередніх зустрічей вищого керівництва двох держав». При цьому він звернув увагу на важливість знаходження компромісів, зауваживши, що «компромісність — це не ущербність».

Президент Республіки Білорусь висловився за те, щоб українсько-білоруські відносини стали зразковими.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Польща і Литва підтримують наші інтеграційні прагнення

Заступник Голови Верховної Ради України Микола Томенко (на знімку) взяв участь у другому засіданні міжпарламентської асамблеї Верховної Ради України, сейму Литовської Республіки, що пройшло у м. Любліні (Республіка Польща) 26—27 червня 2009 року.

Під час засідання члени міжпарламентської асамблеї України, Польщі та Литви обговорили питання, пов'язані зі «Східним партнерством», безпекою, постачанням енергоносіїв, а також розвитком взаємовідносин у сфері культури.

За результатами обговорення сторонами було ухвалено та підпи-

сано спільну декларацію щодо підтримки заходів, які забезпечать повну участь у «Східному партнерстві» усіх країн, яким воно було запропоноване. У декларації також зафіксовано, що спільним пріоритетом є набуття Україною членства у Європейському Союзі, а також наголошено, що участь Білорусі в «Східному партнерстві» може позитивно вплинути на її економічну і суспільну трансформацію в європейському напрямку. Окрім того, сторони підтвердили необхідність запровадження з 1 липня 2009 року місцевого прикордонного руху між Україною і Польщею зі зменшенням обов'язкових оплат, а з часом і скасуванням плати за візи, та

в кінцевому результаті встановлення безвізового режиму між Європейським Союзом і Україною.

Окремим пунктом в декларації сторони привітали ініціативу Європейської комісії щодо надання технологічних гарантій і правил доступу та фінансової допомоги для модернізації української газотранспортної системи як істотний крок в напрямку забезпечення безпеки постачання енергоносіїв, прояв практичної участі спільноти і нову якість у зовнішніх відносинах ЄС.

Виступаючи на підсумковому спільному брифінгу очільників парламентів України, Польщі і Литви, заступник Голови Верховної Ради України Микола Томенко наголосив, що Польща та Литва вкотре підтвердили свою підтримку європейським прагненням України.

Прес-служба Верховної Ради України.

Протистояти новим викликам у сфері безпеки

Делегація Верховної Ради України бере участь у роботі XVIII Парламентської асамблеї ОБСЄ у Вільнюсі (Литовська Республіка). Очолює українську парламентську делегацію голова Комітету в закордонних справах Олег Білорус. У роботі асамблеї, головною темою якої є «Протистояння новим викликам у сфері безпеки», беруть участь парламентарії з 56 країн — учасниць ОБСЄ та представники багатьох асоційованих країн і міжнародних організацій.

Чергова сесія асамблеї традиційно відбувається як у формі загальних пленарних засідань, так і в рамках трьох комітетів: з політичних питань і безпеки; з економічних пи-

тань, науки, технології і довкілля та з демократії, прав людини і гуманітарних питань. Парламентарії обговорюють низку актуальних питань міжнародного співробітництва в регіоні ОБСЄ, зокрема, нові виклики в галузі безпеки в економічному вимірі. Українська делегація внесла проект резолюції «Роль ОБСЄ у зміцненні безпеки в її регіоні».

За результатами дебатов на XVIII сесії Парламентської асамблеї Організації з безпеки та співробітництва в Європі буде прийнято загальну Вільнюську декларацію, що складатиметься з ухвалених під час сесії тематичних резолюцій.

Інформаційне управління Верховної Ради.

Голові Севастопольської міськради пропонують подати у відставку

ПРОДОВЖЕННЯ ТЕМИ

У минулому номері («ГУ» — 27 червня) опублікована інформація «Депутата міськради можуть посадити на дванадцять років». У ній йшлося про затримку на місці злочину депутата севастопольської міської ради, члена Партії регіонів Сергія Смольянинова при спробі отримати хабар у розмірі п'ятдесят п'ять тисяч доларів.

Керівник місцевої парторганізації ПР і одночасно голова міськради Валерій Саратов (за наявною інформацією, він відпочиває за межами держави) поки що не прокоментував цього. Однак скандальну новину активно обговорюють ті, кого позиціонують як

опозицію до більшості представницьких органів.

Першими свою думку щодо затримки міського обранця в ЗМІ оприлюднили колеги депутата: Олександр Сьомін і Лідія Столярова. Лідія Олексіївна в інтерв'ю журналістові одного з міських Ін-

тернет-видань у тому, що сталося, прямо обвинуватила керівника міських депутатів: «Погорілий на хабарі Смольянинов — результат політики Саратова».

В останній вихідний день ситуацію прокоментував заступник голови Севастопольської МДА Володимир Казарін. Він вважає, що «депутат міськради Сергій Смольянинов, затриманий на місці злочину під час одержання великого хабара, діяв не один. У міськраді склалася корупційна схема навколо виділення земельних ділянок». Крім того, Володимир Павлович

нагадав Валерію Саратову його висловлювання в одному з інтерв'ю про те, що «Смольянинов — це я». Тож, вважає чиновник, в такий спосіб керівник міськради наголосив на своєму тісному зв'язку із заступником голови депутатської комісії з питань земельних, водних відносин і містобудування.

В. Казарін запропонував В. Саратову згадати його заклики, адресовані свого час голові СМДА Сергію Куніцину: піти у відставку — «як поважаючий себе мужик».

Микола МАГДИЧ.

Перепало на горіхи і вашим, і нашим

З'їзд партії «Народний Союз Наша Україна», який пройшов у Києві минулої суботи, щедро розкидав гострі критичні стріли і на адресу Юлії Тимошенко та її уряду, і на власні партійні лави.

В ухваленій резолюції констатується, що єдність та однотайність парламентської фракції «Наша Україна — Народна самооборона» зруйновано, і це стало прямим наслідком переваги особистих політичних інтересів окремих її учасників над колективними зобов'язаннями, які провели блок до парламенту. «Сьогодні народних депутатів фракції «НУ—НС» лише використовують для формального існування парламентської коаліції, яка давно перетворилася на іграшку в руках уряду, а не на політичний союз законодавців, — йдеться у резолюції з'їзду. — Є всі підстави розглядати нинішню діяльність коаліції лише як прикриття безвідповідальної політики уряду та політичних інтриг фракції БЮТ». З'їзд зобов'язав народних депутатів-однопартійців відкликати свої підписи під заявою про створення парламентської коаліції та вийти із коаліції. Часу на роздуми та вихід їх коаліції де-

путатам надано досить мало — лише тиждень. Інакше їх буде виключено з партії. «Почекаємо тиждень, потім застосовуватимемо санкції», — заявила голова політради партії Віра Ульянченко.

Учасники з'їзду звернулися до Прем'єр-міністра Юлії Тимошенко з вимогою «відмовитися від президентських амбіцій та забезпечити реалізацію першочергових соціальних і економічних пріоритетів, які покладені на Кабінет Міністрів», або піти у відставку. Негативну ситуацію у вітчизняній економіці «нашоукраїнці» пов'язують не зі світовою кризою, а «бездіяльністю та непрофесійністю уряду та особисто Прем'єр-міністра». Утім, у власній перемозі помаранчеві не сумніваються. Принаймні їхній політичний лідер, Президент України Віктор Ющенко, висловив переконання, що процес відродження партії дасть змогу перемогти і на президентських, і на парламентських виборах.

З'їзд також змінив назву партії — відтепер вона називатиметься не партія «Народний Союз Наша Україна», а простіше — партія «Наша Україна».

Олександра КУЧЕРЯВА.

Регіонали — за одночасне проведення президентських і парламентських виборів

Лідер Партії регіонів Віктор Янукович висловився за якнайшвидше одночасне проведення президентських і парламентських виборів. «Краще було б провести вибори якомога скоріше. Якщо у політиків вистачить політичної волі, а в декого — і совісті, то президентські і парламентські вибори треба провести одночасно. Країна повинна після цього встановити стабільність, поборотися з кризою економічною і її перемогти», — заявив він в інтерв'ю одному з телеканалів.

— Окрім того, відповідаючи на запитання, чи наполягатиме Партія регіонів на внесенні змін до Конституції і коли, В. Янукович заявив: «Відверто кажучи, час, коли можна було це питання розглядати і прийняти позитивне або узгоджене рішення, вже минув. Зараз усі намагання ходити навколо питання змін до Конституції — це можливість використати розмови навколо Конституції у передвиборчих технологіях». Лідер регіоналів вважає, що зміни до Конституції треба вносити тоді, «коли примусимо владоможців виконувати чинну Конституцію». В. Янукович зауважив, що було багато прикладів, починаючи з 2004 року, з так званого третього туру, якого не було в жодних законах, у жодній Конституції, але було використано політтехнологію за принципом політичної доцільності».

«До чого? Що це за кіно, для кого воно? Пройшов час, коли люди були такі довірливі і вірили у різні казки», — сказав лідер Партії регіонів.

Ідуть на майдан, щоб їх почули

РЕГІОН: ПОЛІТИЧНИЙ СПЕКТР

Політичне життя в Запоріжжі одноманітне. Тому кожному більш-менш значущу подію люди сприймають як театральне дійство і проявляють до неї інтерес у відповідності зі своєю налаштованістю. Вони хочуть почути «щось таке», чого ще не передавали по телебаченню і про що не писали в газетах, та дізнатися, коли ж нарешті закінчиться бедлам в Україні.

Ідеологія — це коли людям добре

А «таке» можуть розповісти хіба що столичні гості в особі народних депутатів і лідерів політичних партій, тому недавнє перебування в області Петра Симоненка, Василя Волги та Володимира Литвина викликало неабиякий ентузіазм у їхніх прихильників. Однак відповіді на головне питання як не було, так і нема, бо на кийських пагорбах влада перетворилася на «річ у собі», і народу не залишається нічого іншого, як ремствувати. Може, хоч тоді почують?

Такою політичною аренною в Запоріжжі є Фестивальна площа, а особливо — відрізаний від неї центральним проспектом «п'ятачок» біля облдержадміністрації та обласної ради, що в старі часи називався площею Жовтневою. Тут і відбуваються «тусовки» розгніваного електорату. Найчастіше на майдан приводять пенсіонерів комуністи, але з недавніх пір їх відтіснили партійці нової генерації. Щоправда, про більшість своїх захисників народ навіть не чув, бо в області зареєстровано аж 144 регіональні організації політичних партій. Хто фінансує ці утворення, велика загадка, зате лави їхні відомі — кум, сват, брат, син, невістка...

І все ж є партії, що у всіх на слуху. В першу чергу це регіонали, котрі домінують у представницьких органах влади, але перебувають в опозиції до центральної. До них примикають залежно від ситуації та вказівок своїх вождів комуністи і ті, хто виживає за рахунок проросійських симпатій більшості населення. На другому фланзі донедавна трималися разом представники блоку Юлії

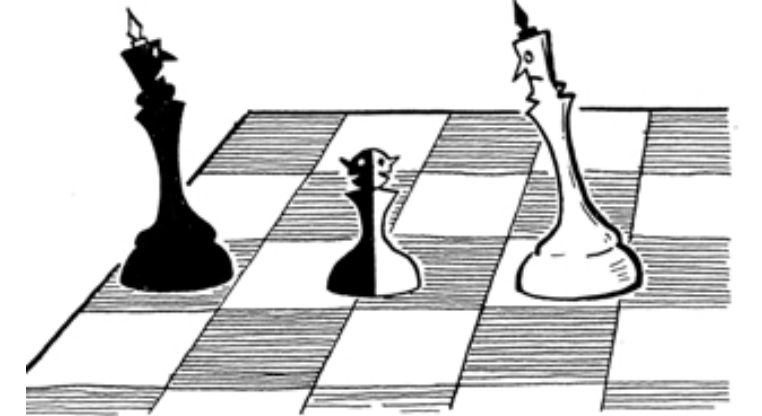
Тимошенко, НСНУ та «Народної самооборони», але нині вони розлюбили майдан і збираються в закритих приміщеннях, а коли й виходять на люди, то, так би мовити, з державного приводу. До більш-менш помітних політичних сил можна віднести ще соціалістів та представників Народної партії, а також невеличку, але кусючу, як оса, обласну організацію ВО «Свобода».

Мітингувати хочуть усі, кому щось пече. Однак із приходом спекти потужні політичні акції пригальмувалися, а профспілки, схоже, самі злякалися свого голосу, тому ратування потопаючих стало справою їхніх власних рук. Ініціатива перейшла до трудових колективів, котрим уже і втрачати нічого...

У Запоріжжі збурювачами спокою стали позбавлені засобів до існування працівники алюмінієвого комбінату та державного заводу «Радіоприлад», у Токмаку — роздерибаненого ВАТ «Південдизельмаш». Піднялися й приватні підприємці, які так і не стали середнім класом. І дечого добилися. Скажімо, в Запоріжжі міська рада на їхню вимогу відмінила індексацію фіксованого податку з громадян, котрі торгують на ринках міста і є платниками ринкового збору, а в Бердянську почали активно латати вулиці. Щоправда, в приморському місті акцію протесту провели вже після того, як міська рада виділила на ремонт дорожнього покриття 2 мільйони гривень. Але ж головне не це, а те, що людей почули!

А скринька не була й замкнена...

Наближення президентських, а може, й дострокових парламентських виборів можна відчутти і в провінції. Зачастили столичні гості та почали миготіти на телекранах, активізували-

Мал. Василья ФЛЮРКА.

ся регіонали, комуністи та соціалісти, розпочалася презентація нових політичних проєктів та зондування настроїв електорату. Потроху розбудовується «Єдиний центр», котрий сприймається як запасна партія влади, «засвітілися» поки що нікому не зрозумілі «Самоврядна Українська держава», «Правда», «Третя республіка» та «Народна армія порятунку». Мабуть, їхні фундатори розраховують на шалений успіх, але у наведеного гірким досвідом люду щодо назв та політичних лозунгів уже виробився стійкий імунітет: чим м'якше стелять, тим твердіше буде спати...

Однак інтрига таки існує, і викликана вона насамперед закулісними іграми довкола створення так званої широкої коаліції в парламенті. У Запоріжжі, де партійність і електоральні симпатії мають не так ідеологічний, як корпоративний характер, утворився твердий стереотип несприйняття політичних опонентів. Особливо це відчувається на сесіях міської та обласної рад, де точаться гострі дискусії з будь-якого приводу. Скажімо, в березні на сесії обласної ради мало не дійшло до бійки через не поступливість представників депутатських фракцій БЮТ, НСНУ та їхніх ситуативних союзників із фракцій «Русь» і КПУ, котрі вимагали від регіоналів внести зміни до порядку денного. І хоча ті пішли на поступку, кількогадинна конфронтація закінчилася шаблонным парламентським прийомом — бажуванням президентії...

Регіонали теж у боргу не залишилися, протягнувши через сесію Запо-

різької міської ради звернення до Президента, Кабінету Міністрів та Верховної Ради про дострокове припинення їхніх повноважень у зв'язку з неспроможністю здійснювати управління державою в умовах загострення соціально-політичної кризи. На знак протесту бітвівіч залишили зал засідань і провели брифінг, звинувативши своїх опонентів у політиканстві.

І раптом дивина: у сесійних залах обох рад запанували тиша і злагода. У квітні депутати дружно проголосували за використання радянської символіки під час святкування Дня Перемоги. Організовано та спокійно пройшли сесії і в травні, розчарувавши ласих до сенсації представників жовтої преси. Скринька, виявляється, не була й замкнена?

Якщо вибори завтра...

...то, згідно з соціологічним опитуванням, проведеним в області «Південноукраїнським гуманітарним альянсом» (1300 респондентів), на дострокові парламентські вибори прийдуть 55—57 відсотків виборців, на президентські — 65—67 відсотків. На них би Партія регіонів набрала 45 процентів голосів, БЮТ — 11, КПУ — 10, Блок Литвина — 4 відсотки. На президентських виборах за Віктора Януковича проголосували б 45 відсотків запоріжців, за Юлію Тимошенко — 10, Петра Симоненка — 5, Володимира Литвина та Арсенія Яценюка — по 4 проценти. Але кожен п'ятий виборець ще не визначився, за кого голосуватиме.

Микола МАНЬКО.

Запорізька область.

ОФІЦІЙНО

Закон України

Про внесення змін до статті 73 Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести до статті 73 Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» (Відомості Верховної Ради України, 2009 р., №№ 20-22, ст. 269) такі зміни: частини четверту та п'яту викласти у такій редакції: «Орендар, який належно виконує свої обов'язки за договором оренди нерухомого майна, строк дії якого закінчується, має право на продовження договору оренди на новий строк, але не більше ніж на два роки.

Орендар, який має намір скористатися таким правом, повинен повідомити про це орендодавця не пізніше ніж за місяць до спливу строку договору оренди нерухомого майна»;

частину шосту виключити.

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЮЩЕНКО.

м. Київ, 10 червня 2009 року.

№ 1498-VI.

Закон України

Про внесення змін до законів України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» та «Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі товари (продукцію)»

Верховна Рада України **постановляє:**

І. Внести зміни до таких законів України:

1. У Законі України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» (Відомості Верховної Ради України, 2009 р., №№ 20-22, ст. 269; із змінами, внесеними законами України від 3 лютого 2009 року № 908-VI, від 5 березня 2009 року № 1080-VI, від 17 березня 2009 року № 1131-VI та від 21 травня 2009 року № 1402-VI):

1) у статті 1: у частині першій цифри «238.932.555,4» та «183.698.198,8» замінити відповідно цифрами «239.215.055,4» та «183.980.698,8»;

у частині другій цифри «267.394.883,5» та «193.358.048,9» замінити відповідно цифрами «267.677.383,5» та «193.640.548,9»;

2) внести зміни до додатків № 1, № 3 та № 7 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2009 рік» відповідно до додатків № 1, № 2 та № 3 до цього Закону.

2. У статті 8 Закону України «Про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі товари (продукцію)» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 42, ст. 201; 2009 р., № 18, ст. 246) цифри «0,34» замінити цифрами «0,60».

ІІ. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України разом з Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету внести пропозиції щодо фінансового забезпечення необхідних заходів соціально-економічного та медичного спрямування.

3. Рекомендувати Державному управлінню справами внести пропозиції щодо скорочення видатків із забезпечення його діяльності.

Президент України В. ЮЩЕНКО.

м. Київ, 23 червня 2009 року.

№ 1534-VI.

Колектив Апарату Верховної Ради України з глибоким сумом сповіщає про передчасну смерть на 47-му році життя після тривалої тяжкої хвороби працівника управління технічної роботи з документами **БОГЕМСЬКОЇ** **Маргарити Олександрівни** і висловлює щирі співчуття рідним та близьким покійної.

Колектив Центральної виборчої комісії висловлює глибоке співчуття завідуючій відділом взаємодії із ЗМІ секретаріату комісії **Шариковій Зої Кирилівні** з приводу тяжкої втрати — смерті її матері **Плехун Галини Єгорівни**. Пішла за вічну межу мудра, чуйна жінка, працелюбна господиня, добра та любляча мати й бабуса. У серцях багатьох людей вона залишиться світлою пам'яттю.

З першого липня набуває чинності міжурядова угода між Україною та Республікою Польщею про малий прикордонний рух. Про це заявив речник МЗС Василь Кирилич (Укрінформ)

У НОМЕР

► ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ

Замість інтернату буде військовий ліцей

У селищі Коропець розпочався прийом документів у щойно відкритий військовий ліцей. Оскільки в тамтешній школі-інтернаті дітей стає дедалі менше (їх усиновлюють, забирають у прийомні сім'ї), вирішили використати її потенціал для військового ліцею. Перевагу при вступі надають сиротам, дітям, позбавленим батьківського піклування, та дітям з багатодітних і малозабезпечених сімей. Військовий ліцей у Коропці — вже шостий в Україні.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

► КРИМ

Мільйон за талант стане благодійним

24-річна євпаторійка Ксенія Симонова, котра стала переможцем популярного національного телешоу «Україна має талант», виграний призовий мільйон віддасть дітям. Взяти участь у конкурсі талантів Ксенія вирішила не стільки через бажання показати країні своє мистецтво блискавично створювати композиції з піску, скільки через прагнення підтримати хвору дівчинку Ніку Фесенко, яка давно вже перебуває в комі й на лікування котрої потрібні значні кошти.

Тож на телеконкурсі у Києві всі свої виступи Ксенія присвячувала саме хворій дівчинці. Завдяки цьому одразу знайшовся меценат, який взявся допомогти вилікувати Ніку Фесенко. А виграний мільйон Ксенія вирішила витратити на благодійність. Більша частина призу піде на потреби євпаторійського фонду «Живи, Сонечко!», щоб допомогти не лише одній дитині, як це вдалося на телешоу, а багатьом малюкам.

Вл. інф.

► ОДЕСА

Пам'ятник дяку Рішельє «почервонів»

У річницю повстання на броненосці «Потьомкін» пам'ятник дяку Рішельє «почервонів», ставши одним з елементів проєкту «Червоний куб». Німецький художник-авангардист Курт Флекенштейн виконав скульптуру куба з дизайнерської сіткі червоного кольору. Усередині розташовані клумби з живих квітів, на яких стоїть дитячий візок — головний елемент, що, за задумом автора, «підтверджує перехід, який звершився, з минулого в сьогодення».

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

► КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ

Дарунок із натяком

Понад 700 примірників праць науковців Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка передали безплатно школам міста. Тематика книг та брошур — історія України, Поділля, університету, який був першим українським державним вищим навчальним закладом, наукові розвідки з української мови, літератури. Дарунок, як кажуть, із натяком: щоб діти глибоко вивчали і знали свою історію. Крім того, у міських загальноосвітніх закладах активно працюють осередки Малої академії наук, тож в університеті очікують, що лави юних науковців поповнюватимуться і будуть гідною зміною нинішнім українським ученим.

Віра ШПИЛЬОВА.

Не купуйте нелегальні «мобілки» — їх відключать

Від сьогодні продавці мобільних телефонів зобов'язані перевіряти легальність апарата у присутності покупця. Річ у тім, що саме з 1 липня Український державний центр радіочастот (УДЦР) вводить у дію єдину базу спеціальних IMEI-кодів, котра має допомогти боротися із контрабандою та крадіжками засобів зв'язку.

Як повідомляє прес-служба УДЦР, від сьогодні всі нелегально ввезені на територію України або вкрадені «мобілки» зареєструвати у єдиній базі буде неможливо, тож подальший продаж їх незаконний і каратиметься штрафами та конфіскацією товару.

Власникам мобільних, однак, поки що можна не хвилюватися, адже усі телефони, під'єднані до мережі мобільних операторів і діють в їх мережах до 1 вересня 2009 року включно, незалежно від терміну під'єднання, автоматично вважаються законними. Їх IMEI-коди, за повідомленням прес-служби УДЦР, автоматично внесуться оператором до бази даних, яка ведеться центром.

Що стосується приватних осіб, котрі вирішили купити «мобілку» за кордоном, то їм треба буде самостійно її зареєструвати, звернувшись до центру. Підставою для цього будуть документи, що підтверджують придбання пристрою, та митна декларація, в яку вони вписані. Варто зазначити, що таким чином законно одна людина зможе завезти в Україну не більше двох мобільних телефонів.

Магазини та оптові компанії, котрі працюють на ринку

законно, радіють нововведенню, адже продавці «сірих» (нелегальних) та «чорних» (крадених) мобільних пропонують істотно нижчі ціни, чим напряму впливають на рівень продажів та прибутків офіційних реалізаторів. А ефективна боротьба із нелегальними «мобілками» дасть змогу підняти продажі, які страждали від безлічі дешевих пропозицій тіньового ринку. Обсяги останнього вражають. Як передає слова голови Державної митної служби України Анатолія Макаренка

Як не помилитися, купуючи новий мобільний телефон, пояснює прес-служба Українського державного центру радіочастот. Таких методів чотири:

1. *Перевірте, чи IMEI-код, написаний під акумулятором апарата, збігається із кодом на коробці.*
2. *Набравши *#06#, на екрані з'явиться IMEI телефону, котрий має бути таким самим, як на самому телефоні та коробці.*
3. *Можна надіслати СМС-повідомлення із кодом на короткий номер 307 та отримати відповідь, що апарат легально (або нелегально) потрапив на територію України.*
4. *А особливо прискіпливі покупці можуть попросити продавця перевірити телефон через сайт УДЦР www.ucsf.gov.ua/uk/imei_base — введені дані мають підтвердитися. Щоправда, зробити це можна буде лише після 30 вересня 2009 року, повідомляється на сайті центру.*

«РБК-Україна», всього минулого року в країну було ввезено близько восьми мільйонів мобільних, і «80% ввозиться нелегально».

Тож нині гравці тіньового ринку ламають голову над тим, як обійти незручне нововведення й не втратити такий кусень мобільного «пирого». А в УДРЦ вкотре нагадують: телефон, придбаний на базарі чи з рук, навряд чи законно завезений на територію України. Тож не дивуйтеся, якщо він відключ-

читься після тримісячного користування.

Анна БОЙКО.

Київ.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Коментар експерта
Тарас Міщенко, оглядач IT-ринку України.

Створення єдиної бази IMEI-кодів не обов'язково призведе до зменшення кількості крадіжок мобільних телефонів, адже вже зареєстрований у базі унікальний номер можна спокійно клонувати та використовувати багато разів на нелегальних пристроях. В УДРЦ поки що не розробили захисту від цієї проблеми. Водночас такий спосіб боротьби із «сірими мобілками» однозначно стане причиною подорожчання як легально, так і нелегально ввезених в Україну телефонів приблизно на 20%.

Довідка
IMEI — унікальний для кожного телефону номер із 15 цифр, котрий надається йому під час виготовлення. Він записується в електронній прошивці апарата та служить для ідентифікації пристрою в мережі мобільного оператора. Як правило, IMEI є на упаковці, у гарантійному талоні та на корпусі під батареєю мобільного телефону.

1,5 тонни неякісної продукції виявили фахівці на Дніпропетровщині

За останні три місяці на Дніпропетровщині знято з реалізації майже 1,5 тонни продукції. Більше третини цих «товарів», за словами заступника начальника Головного управління у справах захисту прав споживачів, начальника управління контролю якості продовольчих і непродовольчих товарів Ніни Перепелиці, — це продукція, на яку не було документів про якість і безпеку, в тому числі й сертифікатів відповідності.

Майже півтонни товарів виявлено з порушеннями маркування. Особливо цим «грішать» тверді сири — на них дату ставлять уже під час фасування у магазині. Тому покупець може здогадуватися, скільки часу сир пролежав на складі, лише після того, як скуштує його. Молоко й сметану маркують правильно, і контролери легко виявили прострочену продукцію на полицях магазинів. А, крім молока і сметани, з продажу вилучили ще й масло, сир, глазуровані сирки, в яких також закінчився термін реалізації.

За результатами перевірок, до відповідальності притягнули майже 60 чоловік, на 7 тис. грн. накладено фінансових санкцій. Багатьом підприємствам-виробникам заборонено реалізовувати продукцію. Невдовзі в Дніпропетровську можна буде перевіряти харчі на наявність генетично модифікованих організмів (ГМО). Така лабораторія, за словами Ніни Перепелиці, створюється в Центрі стандартизації та метрології.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

Дніпропетровська область.

ФОТОФАКТ

Днями у Переяславі-Хмельницькому (Київська область) відкрили нове приміщення податкової інспекції.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

На Рівненщині села змінили назви

Обласна рада виправила помилки у назвах окремих населених пунктів, які закралася в офіційний довідник з адміністративно-територіального устрою ще п'ятдесят років тому.

Так, село Хілін Дубровицького району стало селом Хилин, село Бечаль Костопільського змінило назву на Бичаль, Малеве Демидівського — на Малєво, М'ятин Млинівського району — на Мятин. Уточнено назви і деяких сіл'рад. Так, Вовковийська сільська рада Демидівського району стала Вовковийською, Пустоіванівська Радивилівського — Пустоіваннівською. Зміна торкнулася і Пляшівської сільради, на території якої є знаменитий Державний історико-меморіальний заповідник «Поле Берестецької битви». Віднині вона — Пляшевська.

Євген ЦИМБАЛОК.
Рівненська область.

На Луганщині пожежу гасили всі вихідні

У суботу вона бушувала на території ДП «Луганське лісомисливське господарство». У результаті злагоджених дій вогнеборців, співробітників лісового господарства й міліції на ранок 28 червня пожежу локалізували. Однак у зв'язку і спекотною погодою та вітром, що посилювалися, відбулося повторне загоряння на території Луганського й Трьохізбенського лісництв. Для боротьби зі стихією були задіяні підрозділи Державної пожежної охорони МНС, зведені загони Головних управлінь МНС у Донецькій і Харківській областях, техніка й працівники Луганських, Донецьких і Харківського лісомисливських господарств, особовий склад МВС, авіація МНС і Держлісгоспу. Усього боротьбу з вогнем вели 769 чоловік особового складу, 139 одиниць техніки, а також було залучено два літаки та вертоліт. На ранок 29 червня пожежу вдалося локалізувати. За оперативними даними, постраждало 1100 га, з них — 700 гектарів лісу й 400 га чагарників і трав'яного настилу.

Алла АНТИПОВА.

Луганська область.

І топило, і палило...

Стихія бушувала у вихідні в Криму. У Роздольненському районі град знищив тисячу гектарів зернових, завдавши збитків на 15 млн. грн. А ще злива з ураганом спричинила підтоплення шести сіл Серебрянської сільради, де понівечено дахи, знищено присадибні ділянки та живність. На щастя, обійшлося без людських жертв.

Водночас шкодить природі не лише стихія, а й людська недбалість. Так, на горі Аю-Даг через відпочивальників згоріло 1,5 га лісу. Пожежу на сильному вітрі ледве загасили біля сотні працівників МНС і лісового господарства. Нині тут організовано чергування. А ось 20 га зернових згоріло у фермерському господарстві під селом Войкове через підпал, визначили правоохоронці, які проводять розслідування.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Згоріло 20 гектарів хвойного лісу

У села Виноградівка Цюрупинського району пожежа знищила 20 гектарів хвойного лісу. Сім годин знадобилося рятувальникам для того, щоб локалізувати вогнище загоряння. Причини виникнення вогню поки що невідомі. Нагадаємо, що в червні через необережну поведінку туристів з відкритими вогнем вигоріло 200 гектарів заповідної землі в біосферному заповіднику Асканія-Нова.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Херсонська область.

ФОТОФАКТ

У Дніпропетровську через сильний вітер на перехресті вулиці Калинової й Косіора впало сухе дерево.

Фото Миколи М'ЯКШИКОВА (Укрінформ).

Єврокомісія дасть кредит на газ...

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

При цьому Єврокомісія зазначає, що реформи, в яких зацікавлено населення і України, й Європи, будуть викликом для України, а для їх успішної реалізації знадобиться політичний консенсус. Очікується, що можливість проведення цих реформ буде обговорюватися вже сьогодні на засіданні уряду.

Водночас у заяві зазначено, що під час зустрічі, в якій взяли участь представники Єврокомісії, Європейського Союзу, України, Росії, Європейського банку реконструкції та розвитку, Європейського інвестиційного банку, Світового банку, Міжнародного валютного фонду, Національної акціонерної компанії «Нафтогаз

України» і російського газового монополіста компанії «Газпром», було досягнуто прогресу у визначенні основних питань поставок і зберігання газу і можливих шляхів вирішення ситуації, включаючи можливі механізми фінансування. Сторони домовилися продовжити консультації найближчим часом, передають «Українські новини».

Нагадаємо, раніше Єврокомісія закликала «Нафтогаз» і «Газпром» забезпечити стабільність поставок російського газу до Європи. Україна розраховує залучити кредити європейських банків для закачування в підземні сховища обсягів природного газу, необхідних для осінньо-зимового періоду 2009—2010 років і забезпечення транзиту газу до країн Європи.

Мешканець Донецька зачинив слюсаря в колодязі, коли той поліз перерізати трубу водопостачання

Інцидентом завершилося від'єднання від водопостачання приватного будинку одного з донеччан. За даними КП «Донецькмиськводоканал», за п'ять місяців абонент заборгував понад 300 гривень. Коли слюсар відкрив колодязь, щоб відрізати водогін, боржник вилаявся і підскочив до робітника водоканалу. Відштовхнувши жінку-контролера, господар будинку вдарив слюсаря ногою по голові і... наклав колодязь кришкою, придавивши її. Щоправда, трубу боржнику все одно обрізали, а працівники міліції, які прибули на місце пригоди, склали протокол. Потерпілого доставили до лікарні.

А ось до багатоквартирних будинків водоканал запускає... «Таргана». Так називається спецпристрій, що дає змогу від'єднати боржника від каналізації, не заходячи до квартири. Слюсарі працюють із даху або з підвалу. Прилад, обладнаний мініатюрною відеокамерою, вводиться до водогону і блокує трубу каналізації в певній квартирі. Така техніка обійшлася комунальному підприємству в 60 тисяч

гривень, але варта того: реакція мешканців будинків, куди приїхав «Тарган», була вражаючою. За півдня роботи комунальників у мікрорайоні Гладківка мобільна каса прийняла платежі майже на 10 тисяч гривень. Донеччани вибігали на подвір'я і погашали борги за воду, аби не потрапити до числа тих, кому перекриють каналізаційний отвір: повторне від'єднання обходиться в 700 гривень.

Щоправда, багато неплатників скаржилися на борги не з власної волі: залишилися без роботи або втратили частину зарплати. Втім, у водоканалі кажуть, що іншого виходу не мають: «Платежі населення щомісяця знижуються, не допомагають ані умовляння, ані судові приписи, — зазначив перший заступник директора КП «Донецькмиськводоканал» Юрій Перебийніс. — Борг донеччан за воду вже перевищив 56 мільйонів гривень». За словами заступника директора, «ніщо так не стимулює злісного неплатника погасити борги, як від'єднання води або каналізації».

Ліна КУЩ.

Знайшли дитину, що вижила в катастрофі єменського аеробуса

Учора вночі над Індійським океаном зазнав катастрофи літак єменських авіаліній з 153 пасажирами на борту. На місці катастрофи вже виявлено тіла загиблих і уламки, повідомляє Рейтер. Крім того, біля узбережжя Коморських островів знайдено дитину, що вижила. АР уточнює, що це дитина 2—3 років.

Лайнер Аеробус А-310 виконував рейс із паризького аеропорту «Руассі-Шарль де Голль» до столиці Комор — міста Морони із проміжною посадкою в єменській Сані. Падіння повітряного судна відбулося за 15 хвилин до запланованої посадки. Що могло стати причиною трагедії, невідомо. Однією з можливих версій називають погані погодні умови. Крім того, «французькими фахівцями були виявлені численні несправності», заявив держсекретар Франції у справах транспорту Домінік Бюссро. На місці катастрофи проводять пошуково-рятувальні операції.

Церква для вірмен відкриється вже через рік

Перша в Миколаївській області вірменська церква — Храм Святого Георга — відчинить свої двері для віруючих через рік. Але вже сьогодні будівництво йде повним ходом, розповів керівник вірменського товариства імені Месропа Маштоца Гарнік Мкртчян.

У Миколаєві, де проживає семитисячна вірменська діаспора, ідея зведення церкви виникла років 15 тому. Але лише у вересні минулого року в районі селища Широка Балка був закладений фундамент і почалося будівництво. Нині ж храм побудовано наполовину: із запланованої висоти в 23,7 метра (із хрестами й куполами) готові вже 9,8. Проектував церкву місцевий архітектор Вадим Попов.

Відмінностей між українською православною церквою й вірменською досить багато. Наприклад, вікна у вірменському храмі — зовні вузькі, а усередину виходять під кутом — наче відчиняються. Крім того, там немає ікон, а стіни розписані ликами святих. Також немає іконостаса. У церкві є підвал, що планують використовувати як культурний центр, — проводити засідання громади, концерти дітей. Тільки на його будівництво витрачено 80 тисяч доларів.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

На знімку: керівник будівництва Сергій Шамян знайомить із проектом голову обласного товариства корейців Людмилу Юн.

Фото автора.

Щоправда, трубу боржнику все одно обрізали

Секретар Ради національної безпеки та оборони України Раїса Богатирьова і глава Ради Федерації Федеральних Зборів Російської Федерації Сергій Миронов виступають за інтенсифікацію українсько–російського діалогу. Про це вони заявили вчора під час зустрічі в Москві (*УНІАН*)

Кабмін виділив 35 млн. гривень зі стабілізаційного фонду на консервацію шахти №9 Солотвинського солерудника (*«Українські новини»*)

У НОМЕР

► *ЖИТОМИРСЬКА ОБЛАСТЬ*

Діда женили, а він і не знав

Прокуратура Житомира порушила кримінальну справу проти службових осіб однієї з сільських рад області за реєстрацію фіктивного шлюбу. 74-річний інвалід другої групи, який за станом здоров'я не міг усвідомлювати своїх дій і не мав на меті створювати сім'ю, 16 квітня цього року був «одружений» з 50-річною жінкою. Вже через 12 днів після цього він помер. Його одразу ж поховали, заволоділи його квартирою та великою сумою грошей. Померлий мав родичів у Житомирі та в Росії, які були дуже здивовані, що їх позбавили права на спадкування. У порушеній кримінальній справі фігурують статті, які передбачають відповідальність за вчинення службової підробки та заволодіння майном за попередньою змовою групою осіб.

Олексій КАВУН.

► *ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ*

Хлопчик виніс із пожежі молодшого братика

Жителька села Стінка Бучацького району залишила півторарічного Петрика і п'ятирічного Павлика на старшого 11-річного Іванка, а сама пішла на город. Коли Надія Злепка почувала крики людей, що горить її хата, і прибігла, оселю вже охопило полум'я. Петрика Іванко виніс на подвір'я. Двері горіли, тож хлопчик розбив шибку і кинувся рятувати середнього братика. Через густий дим він обмацував кімнату, де мав бути Павлик, але не знайшов його. Виявилось, той побіг гратися до сусідів, і вдома його не було. Рятувальники ліквідували пожежу. Будинок зазнав шкоди, але придатний для життя. Ймовірна причина пожежі — замикання електродротів.

Любов ЛЕВИЦЬКА.

► *ЛУТАНСЬК*

Дівчинку врятували за допомогою миючого засобу

Луганські рятувальники звільнили дворічну дівчинку, рука якої застрягла в трубі. Дитина гралася на дитячому майданчику біля будинку й у пошуку розваг засунула руку в одну з металевих труб драбини. Спроби одинадцятирічної сестри визволити руку виявилися безрезультатними. Не впоралися й сусіди, що прийшли на допомогу. Тоді і вирішили викликати рятувальників. Щоб не погіршувати стан і без того наляканої дівчинки, начальник аварійно-рятувальної частини прийняв рішення не застосовувати бензоріз і гідравлічні ножиці, а спробувати витягти ручку за допомогою звичайного миючого засобу. Його залили в великій отворі вище на трубі, і за п'ять хвилин дитина була вільна. Щоб інших дітлахів не спіткало таке лихо, працівники МНС гідравлічними ножицями сплющили краї труби.

Алла АНТИПОВА.

Ми вже відчули кризу, але вона ще не відчула нас

БАЛАНС МІСЯЦЯ

* Moody's знизило довгострокові рейтинги зобов'язань у нацвалюті Приватбанку, Ощадбанку і Укрексімбанку — про оплоти на дисбалансах.

* На Луганщині котельні переобладнають для роботи на вугіллі — про нове і старе.

* Україна планує у липні збільшити імпорт природного газу вчетверо — про запас міцності.

Не кажіть — гоп...

Мова, справді, про три оплоти і вкладників, і позичальників — адже йдеться про зниження боргових рейтингів з негативним прогнозом найбільшого приватного і найпотужніших державних банків. Причина тривіальна: зарубіжні експерти дійшли висновку, що на сьогоднішню можливість уряду та її Центрального банку підтримувати баланси проблемних банків тісно залежать від можливості уряду нарощувати власні борги, а можливостей цих — кіт наплакав. Поза тим, правильніше сказати не баланси, а дисбаланси. Адже обсяг виданих українськими банками позик перевищує акумульовані на депозитах кошти в 2,24 разу, при цьому кредитів у американській валюті видано в 2,8 разу більше, ніж залучено валюти на депозити. Ще одна причина експертного скепсису — залучення держбанків до кредитування держхолдингів, зокрема НАК «Нафтогаз України», що істотно посилює ризики їх своєчасного повернення. Справедливо чи ні, важко сказати, але цілком очевидно, що про стабілізацію банківського сектору говорити передчасно навіть з огляду на таку резонансну подію місяця, як входження держави в акціонерний капітал «Родовід Банку», «Укргазбанку» і банку «Київ». Для вкладників добре — тут лежить 13,6 мільярда гривень депозитів. Але очевидно, що самий процес рекапіталізації залишають «за кадром» попри те, що схема побудована на грошах платників податків, і тому люди вправі очікувати, що рятуватимуть банки, а не акціонерів і менеджерів, які довели до занепаду свій бізнес. Рекапіталізація — дуже позитивна новина, але не привід подавати її як першу ознаку стабільності. Гадаю, перша ознака з'явиться не раніше, як і рекапіталізовані, і державні, й усі інші банки доведуть, що у червні агентство «Moody's» глибоко помилялося. Але до того треба віддати іноземним кредиторам близько 14 мільярдів доларів США, майже 4,5 мільярда — у третьому кварталі, до того треба переконати вкладника, що йому закрийють депозит за першою вимогою.

І акценти інші, й пунктуація

Нещодавно довелося послухати одного з кандидатів на пост Президента країни, який палко закликав активніше кредитувати реальний сектор економіки, від чого,

мовляв, уряд відмовляється. І водночас зазначав, що зараз країна завалена металом. (І не тільки металом). То, може, уряд цілком логічно уникає помилок минулих років, коли темпи кредитування економіки випереджали темпи відновлення ресурсної бази банків, тоді як затовареність зростала? Криза змусила уряд поміняти й акценти, й пунктуацію урядових рішень. За п'ять місяців цього року реальний сектор знизив споживання металопродукату на 56 відсотків, а імпорт — на 78! Це означає, що будівельна, машинобудівна, трубна, транспортна галузі не розміщають замовлень, бо немає попиту на їхню продукцію, немає колишньої виручки! Динаміка промвиробництва за цей час, якщо порівняти з підсумками роботи за чотири місяці, засвідчує строкату картину — уповільнення спаду на транспорті, але прискорення — у будівництві, торгівлі, а ці галузі вже на третину формують кінцеве значення валового продукту. Робити ж якісь висновки на

будованих житлових споруд через Державну іпотечну установу тощо. Але й це можна пояснити з огляду на доволі нетривалий період відносної стабільності курсу гривні проти долара США.

Своя рука — владика

Червень запам'ятається своїм радикалізмом, тому не все втрачено. Причому на усіх рівнях. Справді, антикризовою видається, наприклад, ініціатива Ліги страхових організацій відносити платежі з медичного страхування на валові видатки підприємств. Це, поза сумнівом, стимулюватиме розвиток страхової медицини і знизить бюджетні видатки, але проракховувати усі наслідки — профільному комітету Верховної Ради. Ініціативу Луганської облдержадміністрації перевести до 20 відсотків місцевих котелень з природного газу на вугілля і дерев'яне паливо знову ж таки можна списати на спізнulu пунктуацію, бо давно на часі. Тим паче, що вугілля —

хоч греблю гати, а державних коштів на підготовку до опалювального сезону, за словами глави облдержадміністрації Г. Головенка, швидше за все, не виділять. Утім, таке рішення можна списати і на зміну акцентів, бо свого часу частину котелень і тут, і деінде перевелили навпаки — з вугілля на газ.

У червні з'ясувалося, що скорочення виробництва електроенергії на теплових електростанціях (із 90 блоків працює 33 удень і 24 — вночі) загрожує катастрофічними наслідками: від скорочення споживання вугілля і зростання заборгованості перед шахтами — до нестримного зростання видатків ТЕС. При цьому від жовтня по травень середній тариф на кіловат-годину знизився з 41,9 до 33,9 копійки, падіння доходів за цей час добігає 2 мільярдів гривень. Фактично енергетики дотепер мовчки спостерігали за тим, як популістські ціни унеможливили будь-який розвиток їхньої галузі і благословляли тіньовий розподіл електроенергії. Протести під стінами уряду і парламенту гірників також засвідчили неготовність енергетики до скорочення споживання вугілля і електроенергії. Вихід з глухого кута експерти вбачають у підвищенні тарифів на електроенергію для населення, але що з таким рішенням погодиться Прем'єр-міністр, яка збирається стати Президентом країни, годі сподіватися.

Своя рука — владика, але не всяка — законослухняна. Це добре розуміли як ініціатори змін до Бюджетного кодексу, так і їхні опоненти. Що ці зміни сприятимуть нормалізації бюджетних відносин і посилять контроль за борговими зобов'язаннями — це поза сумнівом. А що уряд перебирає на себе управління місцевими бюджетами, то — навпаки, хоча до цього прагнув би будь-який уряд. Стрімке падіння економіки, природно, пресує державні ресурси, необхідні для виплат заробітних плат і пенсій, утримання соціальної сфери, закупівель природного газу тощо. Вже у червні країна відчувала це гостріше, бо кошти з Єдиного казначейського рахунку витікали, як крізь пальці, а борг Пенсійного фонду перед держбюджетом вже перевищив 8 мільярдів гривень. Міністерство фінансів не від хорошого життя наполягає на тому, щоб кошти третього траншу кредиту МВФ пішли на фінансування дефіциту бюджету. Поза тим уряд уже перерахував кошти для своєчасної виплати пенсій за червень і поінформував, що вчетверо підвищить закупівлю російського газу в липні. Запас міцності вичерпується, але він достатній для того, щоб протистояти викликам кризи. За умови, якщо думати про це, а не про майбутні вибори. Якщо відповідальність за вихід з кризи буде одна на всіх.

Олег ЛІСОВСЬКИЙ.
Мал. Василя ФЛЬОРКА.

ФОТОФАКТ

У Дніпропетровську відбулося костюмоване шоу «Карнавал кохання».

Фото Станіслава СЕРДЮКА (УНІАН).

Вінницю і вінниччан можна побачити з будь-якої точки світу

З будь-якої країни світу за допомогою Інтернету тепер можна побачити один з наймальовничіших і найлюдніших куточків Вінниці — сквер Козицького. Там фахівці «Укртелеком» встановили веб-камеру, яка цілодобово транслює події у реальному часі. — Око веб-камери відскановує площу з семи точок, — каже директор Вінницької філії ВАТ «Укртелеком» Віктор Яблонський. — При цьому картинка збільшується до того масштабу, коли можна розгледіти конкретних людей. Ми хочемо, щоб Вінниця була упізнана в усьому світі, тому на екрані періодично з'являтиметься один із символів нашого міста — годинникова вежа. Сквер Козицького — людне місце. Сюди приходять до Меморіалу загибим героям, завертають весільні кортежі, тут відбуваються різноманітні заходи, завжди багато молоді, гостей міста. Щоб побачити все це, достатньо зайти на сайт www. web. vc. ukrtel. net. Крім того, за словами помічника директора Вінницької філії ВАТ «Укртелеком» Володимира Лосенка, у сквері Козицького одночасно з веб-камерою введено у дію безпроводовий доступ до Інтернету. Зона Wi-Fi охоплює територію фонтана та площу перед вежею і торговим центром.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Полтавська битва: відгомін через триста літ

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Заступник глави секретаріату Президента України Марина Ставнійчук, вітаючи полтавців з ювілеєм, визнала: кожен з учасників Полтавської битви має право на власне трактування події. Власне, це продемонстрували й високі гості.

Керівник адміністрації Президента Росії Сергій Нарішкін говорив про вплив битви на становлення могутньої Російської імперії. Він переконаний: «Сучасний розвиток наших країн ґрунтується на принципах добросусідства, співробітництва, ідеалів свободи, які наші предки захищали під Полтавою, на Бородинському полі, в боях Великої Вітчизняної війни. І розвиток наших країн має ґрунтуватися на принципах поваги до нашої спільної історії, історії, якою ми пишаємося і пишатимемося».

Надзвичайний і Повноважний Посол Швеції в Україні Стефан Гуллґрен: «Після Полтавської битви започатковано основи національних інтересів Швеції — розвиток суспільства, яке існує для людей і їх благополуччя. Це — Швеція, якою ми нині пишаємося, і Полтава була одним з етапів на цьому шляху. До історії ми ставимося так, як і до своїх партнерів, — із повагою, примиренням і терпимістю».

Полтавська битва дала Україні змогу знайти суверенітет і незалежність. Про це Марина Ставнійчук заявила на полі Полтавської битви. Вона зазначила, що результатом битви стала поразка українського національно-визвольного руху, але водночас це була перемога українського духу в боротьбі за свободу.

На її думку, історія вчить бути мудрішими, результатом чого вона назвала співпрацю України, Росії і Швеції для відновлення пам'яток історії поля Полтавської битви. «Ще чотири роки тому на цьому місці була порожнеча. Але 2005 року Віктор Ющенко видав відповідний указ, і на місці битви розпочалися роботи з відбудови історичних об'єктів, які вдалося реконструювати спільними зусиллями», — зазначила Ставнійчук.

Голова Полтавської облдержадміністрації Валерій Асадчев уточнив, що відповідний указ Президента ініціювала саме ОДА.

На заходах, присвячених 300-річчю битви, побували представники 28 іноземних делегацій, зокрема, Фінляндії, Німеччини, Болгарії, США. Лише Росія вклала майже 20 мільйонів гривень у реконструкцію могили російських воїнів, реставрацію музею Івана Павловського та інших об'єктів.

«Хіба нині битва менш запекла?»

Тема 300-річчя Полтавської битви певний час була під загрозою стати ще однією гранню конфлікту: між Росією і Україною, Сходом і Заходом, Полтавою і Києвом, та й у самій Полтаві та області навряд чи можна було щодо цього дійти згоди. Приміром, для Полтавської облдержадміністрації всі заходи, пов'язані з цією датою, це перш за все, як сказано в указі Президента, «відзначення 300-річчя подій, пов'язаних із воєнно-політичним виступом гетьмана України Івана Мазепи та укладенням укрainо-шведського союзу», а для Полтавської міськради — ювілей 300-ліття Полтавської битви.

Міський голова Андрій Матковський: «Триста років тому на полі Полтавської битви говорили мовою гармат і зброї, а нині ми пропонуємо співдружність, засновану на розвитку культури й спорту, туризму й бізнесу. Наша мета — максимально дистанціюватися від політики, уникнути можливих протистоянь й акцентувати на утвердженні Полтави як великого туристичного центру». У цьому міську раду підтримала облрада на чолі з Олександром Удовіченком, на переконання якого «27 червня — день, який для полтавців завжди буде знаменним. А під яким кутом розглядати битву, нехай кожен визначає сам».

Міська рада прийняла рішення про заборону в цей час будь-яких політичних акцій, щоб «нікого не образити, унеможливити будь-які провокації». Щодо цього зовсім інша точка зору у представників облдержадміністрації.

У заяві Головного управління інформаційної та внутрішньої політики Полтавської ОДА, зокрема, йшлося, що нею «підтримуються наміри патріотичної громадськості стосовно належного пошанування пам'яті загиблих під час Полтавської битви українських козаків та проведення скорботних заходів із нагоди вікопомної дати... Вважаємо, що спроби окремих представників Полтавської міської ради та її виконкому позбавити громадськості конституційного права на вільне висловлення власної думки, проведення мирних зібрань... є рецидивними проявами тоталітаризму комуністичного минулого. Закликаємо міську владу до виконання домовленостей щодо дотримання загальнодержавної концепції відзначення 300-річчя Полтавської битви в контексті вшанування пам'яті українців, полеглих за утвердження суверенної української козацької держави. Тому

проведення яскравих військових шоу вважаємо недоречним. Закликаємо громадськість до участі в меморіальних заходах 27 червня 2009 року».

Зрозуміло, що єдиного переліку заходів годі було чекати. Коли відбувалося освячення Ротонди примирення на полі Полтавської битви, в обласному центрі вшановували загиблих козаків панахидою. Понад тисяча людей зібралися біля пам'ятника загиблим козакам. «Сьогодні ми, як християни, молимося за всіх, хто поліг під Полтавою: і за українських козаків, і за шведів, і за росіян. Це — наш християнський обов'язок. Велика шана і любов гетьману Івану Мазепі!», — сказав організатор заходу, народний депутат України Микола Кульчинський.

Після поминального богослужінням слово взяв Владика Федір: «Ми відзначаємо битву під Полтавою, яка змінила хід історії. Україна втратила незалежність. Полтавська битва стала трагедією для українського народу. Тут народ наш знову розділився, виступив один проти одного. Але Господь благословив нас і дав нам нашу державу. Ми повинні дякувати Богові за цей дарунок, берегти свою державність». Владика Федір наголосив, що перед Богом усі рівні. Він попросив Господа прийняти молитви та упокоїти всіх полеглих у Полтавській битві. Далі всі вирушили жалобною ходою центральними вулицями Полтави від Паняньського бульвару до храму святого великомученика Юрія Переможця. Процесія розтягнулася на кількасот метрів. Основне гасло: «Полтавська битва — трагедія українського народу». Крім державного, майорили прапори з символікою УНП, ВО «Свобода», Руху, Конгресу українських націоналістів, козаків.

Варто зауважити, що всі заходи, які передували 27 червня, все-таки зводилися до глибокого вивчення історії, пошанування минулого й утвердження самодостатності нинішнього покоління полтавців. Назву лише окремі: міжнародна науково-практична конференція «Полтавська битва 1709 року в історичній долі України, Росії, Швеції та інших держав», міжнародна мистецька виставка «Мистецтво замість гармат», «Мазепинські читання», молодіжний мистецький проект «Полтавська битва 300 років потому», Всеукраїнський фестиваль «Мазепа-фест», Свято полтавської галушки, Кубок міської голови з кінного спорту, акція «Знайди скарб Мазепи» тощо.

На полі битви розгорнули найбільший у світі прапор України.

Голуби над полем бою

Увечері на території заповідника «Поле Полтавської битви», поблизу відновленого редуту, почалося театралізоване дійство «Полтава-2009». Подивитися на виставу під відкритим небом приїхали майже 30 тисяч людей. У дійстві, яке тривало близько години, взяли участь понад 200 осіб (представники громадської організації «Хортиця» (Запоріжжя), Ліги каскадерів із Києва, Кременчука, полтавські митці). Режисер — Олександр Любченко (художній керівник обласного театру імені Гоголя). Спочатку глядачам показали військово-меморіальний комплекс «Поле Полтавської битви» (художній керівник обласного театру імені Гоголя). Спочатку глядачам показали військово-меморіальний комплекс «Поле Полтавської битви» (художній керівник обласного театру імені Гоголя). Спочатку глядачам показали військово-меморіальний комплекс «Поле Полтавської битви» (художній керівник обласного театру імені Гоголя).

Найбільший прапор України

Прапор розміром 45 на 30 метрів розгортали на полі битви майже півсотні українських патріотів. Вони виголосили здравиці на честь гетьмана Івана Мазепи і його сподвижників — козаків Війська Запорозького. Вони скандували: «Гетьман Іван Мазепа — герой!», «Слава гетьманові Мазепі — борцю за незалежну Україну!». Прапор тримали розгорнутим майже 20 хвилин, потім згорнули, «щоб не освячувати своєю присутністю розважальний захід, який запалувала міська влада в день роковин трагічної сторінки в історії нашої держави», зазначив народний депутат України, перший заступник голови Української народної партії Іван Заєць. Згортаючи прапор, активісти співали Державний гімн.

Три доби в посиленому режимі

На полі Полтавської битви працювали відеокамери, відеозйомку з яких фіксували на моніторах, встановлених в оперативному штабі. Отже, правоохоронці контролювали дійство, мали змогу швидко погасити можливі конфлікти. Для миттєвих викликів стражів порядку на полі також діяли три кнопки тривожного виклику. Пропускна здатність доріг, що ведуть на поле Полтавської битви, не витримувала великої навали гостей, а тому автомобілістам доводилося більше години стояти у «проб-

ці». До поля Полтавської битви завітав міністр внутрішніх справ Юрій Луценко. За даними міліції, 27 червня надзвичайних подій не допущено.

Спільна декларація

У Полтаві відбулося урочисте зібрання представників громадськості України, Росії та Білорусі. Тут оприлюднили Полтавську декларацію, де висловлюється спільна для трьох делегацій позиція. Вони звернулися до глав держав, урядів, парламентів трьох країн з вимогою «деполітизації» ювілею Полтавської битви, налагодження культурних обмінів та реалізації спільної програми з реставрації меморіального комплексу «Поле Полтавської битви».

Міста побраталися

Договір про партнерські відносини між Полтавою та Краснодаром (Російська Федерація) підписали міський голова Андрій Матковський і мер Краснодара Володимир Євланов. Тож географія міст-побратимів Полтави розширилася. Вибір Краснодара не випадковий. За довгі роки співжиття в цьому краї українців і росіян між ними склалися дружні стосунки. Тут є станиця Полтавська, завжди тепло в нас зустрічають гастролі Кубанського козачого хору, і навіть День міста ми відзначаємо майже одночасно.

Знайшли «Скарб Мазепи»

Переможців акції «Знайди скарб Мазепи» назвали на святковій програмі до Дня молоді 28 червня. Коли витягали мішок з грошима з річки, той порвався і гривеньки розсіпалися по дну Ворскли. Шукачі скарбів «вилунали» лише 9 тисяч 611 гривень. Отже, у Ворсклі ще плаває півтори тисячі гривень. На фінішну пряму дійшли 2 жінки та 65 чоловіків. Загалом переможцем став Тимур Тураєв зі своїми товаришами. Їм вдалося витягти 3 тисячі 588 гривень «скарбу Мазепи».

Спроба провокації

На полі Полтавської битви спробували підпалити опудало Івана Мазепи неподалік Свято-Самсонівської церкви. Сутічка сталася між двома проросійськими організаціями. На представників «Православного вибору», які принесли й хотіли спалити опудало Мазепи, накинулися представники громадської організації «Собор російського народу». Міліція унеможливила провокацію. Опудало з написом «Мазепа — іуда» забрали. Подія не вплинула на атмосферу загального примирення.

Лариса КОБА.
Фото автора.

Панорама театралізованого дійства.

Зрозуміло, що єдиного переліку заходів годі було чекати

РЕГІОНАЛЬНИЙ
САНБЮЛЕТЕНЬ► **ЛЬВІВЩИНА****Змагалися
«швидкі»**

Під час науково-практичної конференції з організації надання екстреної медичної допомоги в умовах масових заходів та катастроф і перспективи транскордонної співпраці, що проходила на Яворівському полігоні, відбулися національні змагання бригад «Швидкої допомоги». До участі в них запросили й медиків із Польщі, Білорусі та Росії. Україну представляли київська «швидка» «Борис», львівська — «Богдан» та збірні команди з кожної області. У командному заліку перше місце посіли польські медики, друге — київський «Борис». Закарпатці — на третьому місці. Тож їх визнано найкращими серед установ «Швидкої допомоги» в Україні.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

► **ДОНЕЧЧИНА****Ремонт лікарні**

В Артемівську розпочато капітальний ремонт дитячої лікарні. Загальна вартість робіт, які потрібно виконати, — близько 15 мільйонів гривень. Лікарня обслуговує понад 12 тисяч дітей із міста і району, протягом року тут проходять стаціонарне лікування понад 2,5 тисячі маленьких пацієнтів, а чотири сотні осіб щодня звертаються до поліклініки. Тож стан лікарні викликав загальне занепокоєння. «Ми не випадково обрали саме цей дуже складний об'єкт, — зазначив міський голова Олексій Рева. — Це логічне продовження соціальної програми розвитку міста, в рамках якої ми відремонтували пологове відділення, дитячий садок, школу, збудували дитячі майданчики у дворах. Капітальний ремонт лікарні стане ще одним кроком уперед»

Ліна КУЩ.

► **ХМЕЛЬНИЧЧИНА****15 операцій
за добу**

планують робити у відділенні кардіохірургії Хмельницької обласної лікарні. І це завдяки новому ангіографу, який став першим у західних областях. Його придбали завдяки депутатам обласної ради, які виділили на покупку з бюджету вісім мільйонів гривень. Сучасний апарат допоможе проводити діагностику та операції на судинах і клапанах серця. Він також діагностуватиме судинні захворювання мозку, нирок, інших органів. За словами кардіохірургів, тільки в області кількість хворих, що потребують хірургічного втручання за допомогою новою апаратури, становить близько дев'яти тисяч осіб на рік, практично четверта частина — невідкладного. До того ж у кардіо- та ендovasкулярному відділенні лікуються пацієнти практично з усіх сусідніх областей.

Ірина КОЗАК.

Під
«Лікарняним
листом»
підписалася
Ольга ВАУЛІНА

Сторінка підготовлена за матеріалами власних кореспондентів та інформаційних агентств.

«ЛІКАРНЯНИЙ ЛИСТОК»

— Здрастуйте, безплатний лікарю! — Здрастуйте, безнадійно хворий!

**Ліпше провести необхідні обстеження,
щоб не оперувати щитовидку просто «за підозрою»**

В Україні більш як 1 мільйон 200 тисяч хворих на цукровий діабет, із них 180 тисяч інсулінозалежних. Національна програма «Цукровий діабет» завершилася 2007 року. Чергова, розрахована до 2012 року, перебуває на узгодженні в різних відомствах. Писали її до кризи, й обсяг фінансування передбачали на рівні 6 мільярдів гривень на п'ять років. Після ревізії Мінфіну цю цифру скоротили до 2 мільярдів, розповів в інтерв'ю «Лікарняному листку» директор Українського науково-дослідного центру ендокринної хірургії, член президії ВГО «Український Медичний Союз», професор **Олександр Ларін**.

— На Заході вже давно цукровий діабет — спосіб життя, а не хвороба. Головне — його компенсувати і зменшити кількість ускладнень. В Україні понад 5 тисяч ендокринних ліжок. Стільки не треба. Стаціонар потрібен для лікування ускладнень цукрового діабету, реанімації та інтенсивної терапії. Інше можна лікувати амбулаторно. Наше завдання — зменшити кількість стаціонарних ліжок, а гроші, що вивільнилися, спрямувати на фінансування ендокринологічних діагностичних центрів, які мають бути в кожному районі.

— **Це щоб зекономити кошти?**

— Не тільки. І в інтересах хворого. У середньому перебування у стаціонарі — три тижні. За цей час пацієнт дотримується режиму, їсть три-чотири рази на день, спить, не нервує. Йому нормалізують цукор і виписують. Людина повертається до звичного способу життя — стресів, робочого ритму, перекусів на ходу — і все лікування — нанівець. Не можна пацієнта вивести зі звичного для нього щоденного ритму життя.

В європейських клініках пацієнт перебуває лише декілька днів

після операції на щитовидній залозі або надниркових залозах. Потім його вдома відвідує лікар або патронажна сестра або ж він сам приходить на огляд до поліклініки. Усі рахують витрати (і клініки, і пацієнт), а страхові компанії контролюють якість медичної допомоги.

— **Що заважає вам налагодити таку само систему медичної допомоги?**

— За 15 років у нашій системі охорони здоров'я, по суті, нічого не змінилося: як фінансували ліжко у стаціонарі, так і фінансують. Наприклад, середня тривалість перебування в стаціонарі ендокринного хворого — 10—14 днів. Завдяки новим технологіям лікування, цей час можна скоротити вдвічі. Але нам платять не за пролікованого пацієнта, а за виконання ліжко-дня.

— **І на це в держави є гроші?**

— Я б не сказав. На всі спеціалізовані установи, науково-дослідні центри дали лише 12 мільйонів гривень. Навіть гроші на медицину виділяють, але Мінохоронздоров'я якось дивно їх розподіляє.

Цього року порівняно з 2008-м тільки на медикаменти збільшили фінансування на 9 відсотків, хоча ціни підскочили щонайменше на 30 відсотків. Сьогодні лише харчування хворого на добу коштує від 40 до 45 гривень. А на це виділяють утричі менше грошей. Викручуйся як хочеш.

— **Багато років говорять про реформу системи охорони здоров'я в нашій країні. Чи можлива ця реформа в принципі?**

— Як мені здається, насамперед необхідно реалістично підійти до аналізу ситуації в медицині на даному етапі. І довести фінансування галузі до рівня розвинених країн — близько 7—10 відсотків від ВВП, (а не близько 3 відсотків від ВВП, як сьогодні в Україні).

Я не розумію, якщо в держави не вистає грошей на охорону здоров'я, чому чесно про це не сказати. З початку кризи нам кажуть: шукайте інвесторів. Інвестдоговір, підготовлений Мін-охоронздоров'я, передбачає, що інвестор дає гроші на розвиток медустанови, але водночас держава не гарантує йому купівлю частини акцій цієї установи. Не розроблена сама інвестиційна політика — незрозуміло, що одержить інвестор. Потрібно змінювати форму господарювання наших медичних установ, дати їм самостійність. Сьогодні ми не можемо розподіляти гроші, що їх виділяє Мінохоронздоров'я, з урахуванням наших потреб, а тільки використовувати їх, як розписано відомством, постаєйно. Це стосується і позабюджетних коштів, одержуваних від страхових компаній, і госпрозрахункової діяльності медустанов. Нам дозволено госпдіяльність, але вона не може перевищувати 25 відсотків від загального державного фінансування на рік. Якщо перетнути цю межу, то можна втратити бюджетні кошти. І що тоді?

— **Які операції проводять на базі вашого центру ендокринної хірургії?**

— В центрі роблять майже сто лапароскопічних (без розрізу черевної порожнини) операцій на надниркових залозах на рік, близько 900 операцій на щитовидній залозі, з яких 45 відсотків становить рак щитовидки, і 80 операцій на парашитовидних залозах...

На базі центру робиться більш як три тисячі біопсій на рік. До того ж проводимо дослідження з маркерами на предмет доброякісності та злоякісності пухлин щитовидної залози. Використання цих методик дає змогу поставити діагноз із точністю до 98 відсотків. Краще витратити 200—300 гривень на ці дослідження, ніж безпідставно проводити операцію на щитовидній залозі, витратна частина якої (без оплати праці лікаря) становить 15—20 тисяч гривень. В Європі вартість такої операції — від 10 до 24 тисяч доларів.

Зауважу, в Україні щорічно робиться понад 12 тисяч операцій на щитовидній залозі. До того ж більш як 30 відсотків хворих могли б обійтися без оперативного втручання.

— **Назвіть лідерів серед захворювань ендокринної системи?**

— На першому місці — цукровий діабет. Потім ідуть патології щитовидної залози та ожиріння.

— **Ожиріння вражає й українців теж?**

— Авжеж, це тепер не тільки біда американців, а й наша. Причини: спосіб життя, фаст-фудівська їжа, малорухомість. Практично не пропагуються здоровий спосіб життя, заняття спортом. Ми ще не розуміємо, що, ведучи здоровий спосіб життя, робимо грошові нагромадження. Як? Та ми ж просто не витрачатимемося на аптеку.

Природний еліксир молодості

ПРОФКАБІНЕТ

Молодий мед — цінний, складний і надзвичайно активний біологічно природний харчовий продукт. Він складається переважно із глюкози і фруктози, містить цілий комплекс вітамінів — понад 400 компонентів. Точний склад меду залежить від місця збирання і видів рослин, з яких він був зібраний.

Це чудове джерело енергії, адже в 100 грамах меду близько 315 кілокалорій. Його вважають еліксиром молодості, адже останніми дослідженнями було доведено, що регулярне вживання меду продовжує життя людини. У наукових дослідженнях виявляють нові корисні якості цього унікального

продукту, і відкриваються все нові можливості при лікуванні різних недуг.

Його вживають: у разі шлунково-кишкових захворювань — виразки, гастрити, коліти, у разі захворювань печінки і нирок, порушень серцево-судинної системи. Мед допомагає при захворюваннях крові, анемії, лікує захворювання верхніх і нижніх дихальних шляхів. Він дуже ефективний при очних хворобах. Також мед має сильні антибактеріальні властивості.

Було б дуже хорошою звичкою їдати щодня, із профілактичною метою, 1—2 столові ложки меду. І краще під час приготування різних страв замість цукру використовувати мед.

**У новій сільській амбулаторії
працюватимуть 12 медиків**

У селі Великі Дідушичі, що на Стрийщині, відкрито нове приміщення амбулаторії, яке працюватиме як установа загальної практики сімейної медицини. Велика заслуга в цьому Стрийської РДА, яка дбає про розв'язання проблем медицини району та зміцнення її матеріально-технічної бази.

У будівлі створено належні умови для роботи медиків, прийому відвідувачів і перебування

хворих у денному стаціонарі. В амбулаторії працюватимуть 12 медичних працівників: терапевт, педіатр, стоматолог, акушер тощо. Оснащено тут і фізіотерапевтичний кабінет, лабораторію. Для обігріву приміщення встановлено економічне опалення, аналогів якого в районі поки що немає. Тепер сільський голова М. Притоцький мріє, щоб з часом у селі з'явилася і сучасна машина «швидкої допомоги».

Вл. інф.

Львівська область.

Молоко на сніданок допомагає худнути

Уживання знежиреного молока вранці посилює відчуття ситості після сніданку і призводить до зниження споживання калорій під час наступного приймання їжі. Цього висновку дійшли австралійські дієтологи. Вони стверджують, що такого ефекту не спостерігається, якщо пити, наприклад, фруктового сік. Ті, хто п'є молоко за сніданком, споживають менше 50 кілокалорій, а це 9 відсотків від обіду.

Учені вважають, що в цьому разі в забезпеченні відчуття насичення відіграють роль молочний білок, лактоза (натуральний молочний цукор) і засвоюваність самого молока.

Апендицит визначатимуть за аналізом сечі

Американські вчені розробили потенційний спосіб виявлення апендициту за аналізом сечі, який може стати найпростішим і найбільш точним засобом експрес-діагностики цього поширеного захворювання.

Не розпізнане вчасно запалення червоподібного відростка сліпої кишки становить загрозу для життя, тоді як наявні методи діагностики далекі від досконалості. Нещодавно одержані дані свідчать про те, що приблизно у 3—30 відсотків дітей з підозрою на це захворювання видаляють здоровий апендикс, а до 45 відсотків пацієнтів оперують уже після розвитку ускладнень.

Мал. Вадима СИМІНЮГИ.

Гідропарк — наша країна в мініатюрі...

Представники влади усіх рівнів прагнуть відхопити ласий шмат або бодай шматочок від насправді безцінного зеленого скарбу в центрі столиці

ПРОДОВЖУЄМО ТЕМУ

У публікаціях «Голосу України» порушувалася проблема безчинств, що кояться в парку культури та відпочинку «Гідропарк» (08.04.09; 22.04.09; 13.05.09). Ішлося, зокрема, що за наявності кількох господарів, на балансі яких перебуває парк, він став навіть не безгоспним об'єктом, а пирогом, у який нахабно й жадібно вчепилися зубами всі, хто має бодай якийсь доступ до «управління» ним.

А «судді» хто?

Читачі «Голосу України», котрі надіслали листи на критичні публікації щодо Гідропарку, запитували: «Хіба за порядок у парку ніхто не відповідає? Хіба за дотриманням закону не повинні стежити прокуратура, правоохоронні органи? Як таке взагалі може бути?»

З'ясується, може. Редакція організувала «екскурсію» у парк для глави Дніпровської РДА Оксани Мисовської, про що йшлося в кореспонденції «Для кого Гідропарк став «місцем під сонцем»? (13.05.09). Пані Мисовська пояснила: «Хоч парк і розташований на території району, його адміністрація не має ані повноважень з управління, ані права контролю над ним, а в обов'язки входить в основному прибирання і вивезення сміття. Проблеми є — вона згодна, — але їх усувають — у міру можливостей. Щодо торговельних точок на тротуарах чи в інших заборонених для цього місцях, то значна їх частка встановлена нелегально, але демонтувати їх — не в нашій компетенції», — сказала хазяйка району.

Поясню. У Дніпровській РДА є відділ з контролю за благоустроєм, реклами та зовнішнього дизайну, в обов'язки якого входить нагляд за тим, аби кафе, ресторани та гелдерики — сумнозвісні торговельні точки, які, приміром, заповнили площі з обох боків станції метро «Гідропарк», не встановлювалися без дозволу. Виявивши такі, він надсилав припис до КМДА, оскільки міська адміністрація перебрала на себе повноваження де-

палатки витіснили перехожих з тротуарів Венеціанського мосту на його проїжджу частину, а відпочивальників — з майданчиків під самим мостом. Усі керівники, з якими довелось розмовляти на цю тему, констатували: «80—90% цих точок встановлені незаконно». Якщо так, то що заважає їх прибрати — на цілком законних підставах? Відповіді на це запитання я не одержала...

...Як і обіцяла читачам, ще одну екскурсію в Гідропарк редакція здійснила разом з генеральним директором комунального підприємства «Плесо» Ігорем Смикуном. Воно опікується пляжами та прибережними зонами Дніпра. У господарства — чимало проблем. Приміром, директор бідкається: підприємство вже майже рік не фінансується. З другого боку, на узбережжі — тисячі торговельних палаток, які торгують різноманітними напоями та продуктами харчування, з чого «Плесо» вочевидь має дохід. На що директор зауважує: від більшості з них у бюджет нічого не надходить, оскільки торгують... незаконно.

Минулого разу під час відвідання парку разом з головою Дніпровської РДА Оксаною Мисовською ми побували на пляжі, де «хтось» споруджує начебто смугу перепон для дітей. До речі, «перепони» мають встановлюватися над заплавою, де мешкають бобрі, гніздяться дикі качки та інше птаство, водиться риба. Тож ясно, що їхньому спокою невдовзі настане кінець.

Шоправда, «смуга» мало нагадує місце забав для дітей: змонтована

облаштована буквально на пляжі, то про це ніхто нічого сказати не зміг...

Логіка жадібності і... холуйства

Схожих прикладів у Гідропарку — не злічити. Хто менш, а хто більш нахабно намагається урвати собі найкращу місцину під тутешнім сонцем. А є такі, яким і закон — не закон. У лісі на березі озера Берізка — за сотню метрів від Дніпра — теж будова. Кілька добротних стилізованих під «хатинки» зрубів заховалися тут не лише від міського шуму, а й від людського ока.

Звернулася до пана Смикуна з «незручним» запитанням: «Що за капітальні будинки з'явилися в Гідропарку?» Ігор Григорович не збентежився: «Чому запитання незручне? До «Плеса» будівництво не має стосунку. Це — підприємство з благоустрою, яке будується на цілком законній підставі. Воно виграло

якими поставлять кілька столиків. На перший погляд, цілком, як кажуть, «невинними» паперами, під якими, утім, підписи високопосадовців. На жаль, не можу їх назвати, оскільки переглядала їх з умовою: не називати, не посилатися і не вказувати, хто, де, і коли мені їх показав. Інакше мене ж звинуватять у брехні та наклепі.

Тож доводиться дотримуватися слова. Я не певна, що ці посадові особи достеменно знали, про що йдеться, адже хіба злочин — установити сезонний намет для продажу безалкогольних напоїв у Гідропарку? Це було б так, якби парусина намету не обкладалася цеглою або залізобетонними конструкціями. А про те, що встановлювати їх на газонах теж заборонено, — годі казати...

З другого боку, які можуть бути дозвільні документи, якщо є закон України, який забороняє капітальну забудову у прибережній зоні — хоч би хто такі папери підписав? Але у керівників, які відповідають за це в Гідропарку, мабуть, забракло мужності накласти забороняючу візу на дозвільну візу вищих начальників...

Гніє риба, гніє

Гідропарк — ніби Україна в мініатюрі: тут, як у дзеркалі, відображається уся наша нікчемна система державного управління. І давня приказка про рибу, яка гніє з голови, — цілком про нас. Навіть не приховуючи цього, державна верхівка нехтує законами, правилами, мораллю. Так само чхає на них і суспільство. В Гідропарк приходять тисячі киян. Вони влаштовують пікніки, але мало хто вважає за потрібне прибрати за собою. Пісок на пляжах перемішаний з кришками від пляшок, залишками їжі, а курці гасять у ньому недопалки — які прибиральники можуть з цим упоратися?

Якщо у нас проблеми з дотриманням правил дорожнього руху, то складається враження, що на воді їх узагалі не існує. Спостерігати за божевіллям у прибережній зоні Дніпра, його затоках, протоках і рукавах поблизу пляжів — моторошно: моторні човни, швидкохідні катери, водні мотодики владтовують справжні перегони, збурюючи пісок мало не з річкового дна. Якщо там і водилася яка живність, то вона вже або збожеволіла, або й узагалі поздохла: пізнього вечора, коли все заспокоюється, вода вздовж берега вкривається масною плівкою. Але що риба! Транспортні засоби — загроза для тих, хто запливає далі, ніж на 15—20 метрів від берега: нема гарантії, що не позбудетеся голови. Тим часом уздовж пляжів рух моторних плавзасобів узагалі заборонений!

Не хочу, щоб у читача склалося враження, ніби ратую за відпочинок тільки в «диких» умовах. Але відпочинок має бути відпочинком, а не лише винятково місцем для торгівлі та розваг, на що й перетворився Гідропарк. Хто управляє цим проце-

ментувати несанкціоновано встановлені МАФи. Важко сказати, чому воно цього не робить, бо «мережа» начебто тимчасових наметів так розрослася, що незабаром до пляжів через пристанційні площі потрібно буде протискуватися боком: кіоски встановлені не лише на газонах, а й на тротуарах.

Про капітальне будівництво годі й казати: як гриби після дощу на місці багатьох тимчасових палаток уже вирости добротні цегляні та панельні приміщення. І саме зараз швидкоісними темпами споруджується триповерховий готель, який входом виступив на тротуар. Тим часом дозволу ні на встановлення кіосків, ні тим паче на капітальне будівництво власники не мають, оскільки воно в цьому місці заборонене. Подейкують, що нові власники почуваються тут комфортно, бо й самі є... представниками районної і міської влади...

Незаконно, але це — не наше!

Слова, винесені в підзаголовок, чула не від одного керівника підприємств, що їм належить Гідропарк. Одні посилювалися на райдержадміністрацію, другі — на комунальне підприємство «Плесо», треті — на «Київзеленбуд» і дирекцію парку культури та відпочинку «Гідропарк». І навіть на мостобудівну установу: торговельні

сум, хто визначив, скільки саме має бути торговельних закладів і яка саме кількість товарів і продуктів споживається? І чому на кожному кроці в Гідропарку спіткнувся на забігайлівці, а от громадську вбиральню ще треба пошукати. Утім, це неважко: уже за півкілометра «унюхаєш» її за специфічним запахом. Чи не тому відвідувачі надають перевагу «кущикам» з усіма наслідками, що звідси випливають...

«Доручити, підготувати, конкретизувати»

У «Голосі України» про ситуацію в Гідропарку надруковано кілька матеріалів із зверненнями до КМДА розібратися з цією проблемою. Один з них розглядався на засіданні постійної комісії Київради з питань екологічної політики, на яку були запрошені представники усіх причетних установ, зокрема Дніпровської РДА. У рішенні комісія пропонує їм «підготувати та надати пропозиції щодо розв'язання всіх проблемних питань, порушених у статті». Термін виконання — два тижні. За місяць зателефонувала в комісію, щоб дізнатися, чи надійшли відповіді? Люб'язна співробітниця повідомила, що жодної, а зобов'язати це зробити комісія... не має права.

Редакція надіслала запит також київському міському голові Леонідові Черновецькому, крім іншого, закликаючи його негайно «втрутитися». Днями редакція одержала відповідь з... Дніпровської РДА. І саме їй міський голова доручив розглянути публікацію «Голосу України». Чи хто має сумнів, що пан Черновецький сном-духом не відає про статтю, а підлегли у такий спосіб виставили його щонайменше людиною, котра не володіє ситуацією?

А що відповіла Дніпровська РДА? У листі за підписом в. о. голови Олександра Мряченка повідомляється, що для створення сприятливих умов для відпочинку киян на території Гідропарку райдержадміністрація замовила проект планування і забудови цієї зони, який обговорювався на громадських слуханнях, і що його втілення залежить від прийняття рішення Київрадою. Пан Мряченко також повідомив, що для «забезпечення відпочивальників прохолоджувальними напоями і морозивом передбачено додаткове розгортання дрібно-роздрібної мережі, а фахівці райдержадміністрації і СЕС здійснюють спільні обстеження розташованих у Гідропарку закладів громадського харчування і торгівлі».

За кого вона нас має, наша влада?

Валентина ПИСАНСЬКА.

На знімках: отакі «хатинки» для відпочинку в Гідропарку зводять для себе таємниче «підприємство з благоустрою»; генеральний директор «Плеса» Ігор Смиkun; торговельні «точки» окупували тротуари, витіснивши пішоходів на проїжджу частину Венеціанського мосту.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

В Луганську представлено нове дослідження про стан наповнюваності Єдиного державного реєстру судових рішень (Укрінформ)

Мінтрансв'язку підвищило тарифи на розповсюдження періодичної преси на 28 % з 1 січня 2010 року (Укрінформ)

Петро Філюк: «Суддя працює і живе у скляному будинку»

Під час днів «Голосу України» у Волинській області наші кореспонденти відвідали Ратнівський районний і Апеляційний суди Волинської області. Поряд з іншими проблемами вдосконалення судочинства в державі мова йшла і про моральні аспекти роботи суддів. Пропонуємо вашій увазі розмову, яка відбулася в нас із головою Апеляційного суду Волинської області Петром ФІЛЮКОМ (на знімку).

— Останнім часом знову в засобах масової інформації, серед широких верств суспільства обговорюється питання проведення судово-правової реформи. Свої судження з цього приводу висловлюють різні політичні партії та діячі. Відбулося громадське слухання з цього питання у Верховній Раді. Навіть у проектах Конституції України, що з'явилися нещодавно в ЗМІ, повністю «перекресно» судову гілку влади. На вашу думку, Петре Тодосьовичу, чи на часі така реформа?

— На мою думку, проведення кардинальної судової реформи має відбуватися в період політичної та економічної стабільності в державі. Лише за таких умов можна розраховувати на її результативність. Хоча одним із важливих напрямів реформування судової системи України, який можна втілити нині, є зміна кадрової політи-

ки як під час підбору кандидатів для призначення на посаду судді вперше, обрання суддів безстроково, так і для призначення на адміністративні посади голів та заступників голів судів. Тому що справжня судово-реформа повинна зміцнити віру в доступність і справедливість правосуддя та гарантувати його кожному громадянину, відновити повагу до судової влади та її носіїв — суддів...

— Які саме зміни в кадровій політиці ви маєте на увазі?

— Вимоги до судді, визначені Конституцією України та Законом «Про судоустрій України», стосуються факхового, вікового, мовного, громадянського цензу кандидата на цю посаду. Однак не передбачено, що, крім правової підготовки, кандидат має бути високоморальним, мати інтелектуальні й аналітичні здібності, відповідально ставитися до роботи,

усвідомлювати свій високий статус. У суді повинен працювати освічений, високоморальний, сумлінний і добросовісний суддя, який би неупереджено приймав законні й обґрунтовані рішення в передбачені законом строки, відповідно до передбаченої законом процедури.

Вважаю, що необхідно внести законодавчі зміни до вимог щодо стажу роботи кандидата за юридичною спеціальністю, запозичивши позитивний зарубіжний досвід. Зокрема, в цьому питанні мені імпонує система критеріїв оцінки професійних знань та вмінь кандидатів на посаду судді в Сполучених Штатах Америки, де під час підбору кандидатів урахується стаж і тип адвокатського досвіду і за загальним правилом вважається, що 10 років досвіду роботи судовим адвокатом свідчить про обізнаність із судовими процедурами та юридичними темами.

У системі підбору кадрів на суддівські посади слід виходити із вимог моральності та бездоганної репутації кандидата, його професійної підготовки, підтвердженої не менш як п'ятирічною роботою в судах або на посадах прокурорських працівників чи адвокатів. А також підвищити мінімальний вік для зайняття посади судді до тридцяти років. Підвищення вікового цензу для суддів дасть змогу набутти кандидату більшого життєвого досвіду, юридичної практики і більш свідомо зробити свій вибір.

— Яка, на ваш погляд, по-

винна бути система підготовки суддів?

— На сьогодні реально не існує навчального закладу, який готував би професійних суддів. Юридичні факультети вузів дають теоретичні знання, але не приділяють достатньої уваги формуванню практичних навичок. В академії суддів поки що лише підвищують кваліфікацію суддів і працівників судів. На мою думку, мабуть, немає кращої школи, ніж практичний досвід роботи в суді (на різних посадах, починаючи з секретаря суду, секретаря судових засідань і до помічника судді). Жодний факультет не навчить того, чого можна навчитися, працюючи в суді. Непоганий досвід можна також здобути, працюючи в органах прокуратури. Та й особистісні якості претендента не завжди можливо виявити під час іспитів у різних інстанціях, вони проявляються на практиці, під час щоденного спілкування. А коли особа працює в судовій системі, прокуратурі чи міліції, то її роботу знають та оцінюють, бачать, на що ця людина здатна.

— Як проходить підбір кандидатів в області?

— На Волині склалась практика призначення вперше на посади суддів із кандидатів, які працювали в судах, і вона, на мій погляд, виявилась доцільною та обґрунтованою. Ми спілкуємося на роботі, оцінюючи професійність та кваліфікацію, в позаробочий час ба-

чимо працівника, який він як особистість, оцінюючи всі людські якості... А ще такий суддя добре знатиме роботу всіх ланок судової системи. Маючи практичний досвід секретаря, помічника, вивчаючи на практиці порядок ведення судового процесу, він зможе належно виконувати обов'язки судді.

— Який критерій оцінки роботи судді є для вас найважливішим?

— Таких багато. Але одним із найважливіших вважаю людяність та моральність судді, для якого вищий суд — це суд совісті. Суддя живе у скляному будинку. Його всі знають і оцінюють. І люди, зокрема старшого покоління, все бачать: як ви заходите, як вітається, як спілкується... Сімдесят відсотків скарг у судовій системі виникає не через судові рішення, а на поведінку судді чи працівника суду. Найоб'єктивніший індикатор роботи судді — наявність скарг.

— І на завершення, Петре Тодосьовичу, що повинно бути основою судочинства?

— Ефективність правосуддя насамперед залежить від наявності об'єктивного та справедливого закону, а ще — від професійності та моральних якостей судді. Це і є основа, з якої слід починати реформу.

Розмову вели
Сергій ДЕМСЬКИЙ,
Микола ЯКИМЕНКО.
Фото Миколи ЯКИМЕНКА.

Полтавські податкові міліціонери хотіли розбагатіти у Дніпропетровську

Двох офіцерів податкової міліції — жителів Полтави затримали під час отримання хабара у Дніпропетровську. Прибувши провести слідчі дії у кримінальній справі, порушеній у зв'язку з несплатою податків полтавським бізнесменом, вони стали вимагати від його ділового партнера — дніпропетровського приватного підприємця — 114 тисяч гривень за непроведення слідчих дій, а саме виїмки документів про їхній спільний бізнес.

Хабарників затримали на гарячому, повідомили у прес-центрі СБУ. Обласна прокуратура порушила за даним фактом кримінальну справу.

Метал віднімають і в мертвих

25 надмогильних пам'ятників на кладовищі в селі Новоолександрівка понівечили «мисливці» за металом. Вночі зловмисники демонтували швелери, на яких вони кріпилися. Як повідомили у відділі зв'язків з громадськістю головного управління МВС України в Дніпропетровській області, за підозрою у скоєнні цього злочину затримані 24-річний дніпропетровець та 23-річний місцевий житель.

Тетяна КОЛЯДИНСЬКА.

Квартирних злодіїв узяли на гарячому

Прикарпатські правоохоронці знешкодили злочинну групу раніше судимих осіб, що спеціалізувалася на квартирних крадіжках. Під час затримання підозрювані намагалися втекти і навіть покалічили кількох оперативників. Нині злодії дають свідчення слідству. Їхня остання здобич: три тисячі доларів, ювелірні вироби і ноутбук.

Із салону легковика крадіїв вилуче-

КРИМІНАЛ

но різноманітні знаряддя для зламвання замків і дверей. Як вважають правоохоронці, затримані причетні до вчинення більше десятка квартирних пограбувань.

Наркотики «домашнього розливу»

Працівники підрозділу боротьби з незаконним обігом наркотиків затримали в Коломиї 25-річного місцевого мешканця, котрий у домашніх умовах налагодив виробництво первентину — сильної наркотичної речовини. В одній з кімнат чоловік обладнав для цього своєрідну міні-лабораторію. Під час обшуку правоохоронці вилучили залишки наркотичного засобу, а також сильні діючі медпрепарати і обладнання для хімічних реакцій. Співучасником протизаконної діяльності вважають іншого колонію, котрий надав свою квартиру для влаштування нарколабораторії.

На жаль, такі випадки почастишали. Цього року подібну підпільну міні-нарколабораторію правоохоронці ліквідували у ще одному райцентрі Прикарпаття.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

Фальшивки на вибір

Саме такий товар пропонувала своїм покупцям група фальсифікаторів, що діяла у Хмельницькому. Дев'ятеро шахраїв у своєму злочинному арсеналі мали понад чотири сотні різноманітних печаток, в тому числі і владних та правоохоронних структур. Серед «послуг», які пропонували, були дипломи вузів, різноманітні довідки, водійські посвідчення, талони попередження, документи на автомобілі, паспорти. Під час обшуків міліціонери виявили заготовки бланків та архіви вже виготовлених раніше документів, ламінованих, прес для виготовлення посвідчень водія, електронні та звичайні печатки. За 700—800 доларів шахраї виготовляли повний пакет документів на контрабандний авто-

мобіль, а це — техпаспорт, посвідчення водія і навіть нотаріально завірене доручення. Причому доручення було справжнім, але оформляли його у нотаріуса за підrobленими паспортами, які теж самі виготовляли. Для цього за сотню гривень скуповували загублені чи викрадені паспорти і переробляли їх. До того ж у зловмисників були фальшиві печатки всіх українських реєстраційно-екзаменаційних відділів ДАІ.

Наразі підозрюваним пред'явлене обвинувачення у шахрайстві та підrobці документів, що передбачає обмеження волі на строк до трьох років. Законодавством передбачене також покарання і для тих, хто купував фальшивки. А оскільки останнім часом в обігу з'явилася чимало підrobних документів, обласне УМВС оголосило місячник їх добровільної здачі.

Ірина КОЗАК.

Хмельницький.

Тиждень під замком із волі сина

З примхи рідного сина пенсіонер-інвалід з Антрацита (Луганська область) цілий тиждень просидів у зачиненій квартирі. Якби не сусіди і допомога працівників пожежно-рятувальної служби міста, історія могла би закінчитися дуже сумно. Син приїхав з Харцизька Донецької області відвідати батька, але погостював недовго. Візит закінчився тим, що він прихопив батьківські документи і банківську картку, а батька зачинив у квартирі. Металеві двері відкрити й вибити було неможливо. Залишившись без харчів, кілька днів 54-річний інвалід спілкувався із сусідами через балкон. На мотузці опускав пакет, у який люди клали продукти і ліки. Син на зв'язок не виходив. Через тиждень сусіди звернулися по допомогу до рятувальників, а звідти сигнал надійшов у міліцію і «швидку допомогу». На місце події виїхав черговий караул пожежної частини №34, який установив на другий поверх висувну пожежну драбину. Ослаблого чо-

ловіка пожежники спускали, обв'язавши мотузкою. Після огляду медиків пенсіонера забрала до себе племінниця. Алла АНТИПОВА.

Крадіжки здивували навіть правоохоронців

Непрацюючий 22-річний місцевий житель викрав «Вольво». У цьому повідомленні ЦЗГ УМВС України в Житомирській області не було нічого незвичайного, якби не йшлося про «Вольво SK-280» — гусеничний екскаватор вартістю майже сто тисяч доларів, який зник з кар'єру у Володарсько-Волинському районі.

Інша незвична заява надійшла до міліції від директора одного з сільгоспідприємств Черняхівського району: з хмелеплантації викрадено 30 залізобетонних стовпів, чим завдано збиток на загальну суму три з половиною тисячі гривень. Не менш несподіваний і фінал цієї історії: стовпи знайдено і вилучено в директора іншого сільгоспідприємства цього самого району. Олексій КАВУН.

Злочинну групу очолював працівник інспекції

Прокуратура Одеської області порушила кримінальну справу щодо працівника податкової інспекції. Він був засновником благодійного фонду і головою його наглядової ради.

Чинownik привласнив 1,15 мільйона гривень і «відмив» ще 270 мільйонів. Цю суму було узято як кредит в одному з комерційних банків. При одержанні кредиту працівник податкової служби подав у банк дані про очолюваний ним благодійний фонд, які не відповідали дійсності. Крім того, шахрай з податкової інспекції, використовуючи документи двох благодійних фондів, «відмивав» гроші через фіктивні підприємства, створені в Києві, Вінниці, Дніпропетровську, Донецьку.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

Розслідування нещасних випадків Як захиститися?

Як це трапилося із кіногероєм Нікуліна у фільмі «Діамантова рука», знає багато хто, але життя різноманітніше за сценарії кінофільмів.

Кожний має конституційне право на належні, безпечні й здорові умови праці. Головне в охороні праці — це люди, їхнє життя й здоров'я, а ще права цих людей — наші з вами права.

Щоб визначити порядок розслідування, треба знати вид нещасного випадку: побутовий чи виробничий. Згідно з офіційною статистикою частіше трапляються нещасні випадки невинного характеру — побутові. Вочевидь, у побуті стало небезпечніше, ніж на виробництві. Чи щось за цим криється? Спробуємо розібратися.

Побутові травми — це, приміром, коли людина одержує травму, вкручуючи лампочку в себе вдома, чи наступила на граблі на своїй присадибній ділянці, чи їй наступили на ногу в громадському транспорті, чи в запальній розмові із сусідом.

Усі визначають: місце, час і характер того, що відбулося.

Для побутових травм: місце — поза територією підприємства й надаваного підприємством транспорту; час — неробочий, тобто не під час виконання постерпілим трудових (службових) обов'язків; характер виконуваних робіт — не має стосунку до виробництва, трудових обов'язків та інтересів підприємства.

Наведемо приклади побутових травм: - дорогою на роботу або з роботи пішки, на громадському, власному чи іншому транспорті, що не належить підприємству;

- під час участі в громадських акціях, культурно-масових заходах.

Побутові нещасні випадки розслідуються відповідно до Порядку розслідування нещасних випадків невинного характеру, затвердженого Постановою Кабміну від 22.03.2001р. №270.

Для розслідування нещасного випадку слід звернутися з відповідною письмовою заявою, приклавши до неї лікарняний або довідку лікувально-профілактичної установи:

* для непрацюючих громадян — до райадміністрації чи виконкому міської ради;

* для працюючих — на підприємство за місцем роботи, а у випадку відмови — до райадміністрації чи виконкому міської ради.

Щоб провести розслідування, організація протягом доби створює комісію. Якщо травма отримана дорогою на роботу чи з роботи, а також коли розслідування проводиться підприємством, на якому працює потерпілий, у комісію включається представник профорганізації.

Розслідування проводиться протягом десяти календарних днів після створення комісії, за результатами розслідування нещасного випадку складається акт за формою НТ (невиробничий травматизм). Оригінал акта надається постраждалому чи його представникові.

А тепер про виробничий травматизм. Виробничі нещасні випадки, виробничі захворювання та аварії розслідуються

відповідно до Порядку розслідування й ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві, затвердженого Постановою Кабміну від 25.08.2004 р. №1112.

Роботодавець негайно створює комісію з розслідування нещасного випадку. До складу комісії включаються представники Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві й професійних захворювань, представник організації профспілки, членом якого є потерпілий. Комісія вивчає обставини й причини нещасних випадків і складає акт розслідування нещасного випадку за формою Н-5.

За результатами розслідування:

- якщо нещасний випадок визнано пов'язаним з виробництвом, складається акт за формою Н-1;

- якщо нещасний випадок визнано таким, що не пов'язаний з виробництвом, складається акт за формою НПВ;

- у випадку виявлення гострого профзахворювання (отруєння), пов'язаного з виробництвом, крім акта форми Н-1 складається карта обліку за формою П-5.

Порядком призначення, перерахунку й здійснення страхових виплат, затвердженим постановою Правління фонду від 27.04.2007р. №24, передбачена можливість зменшення до 50% одноразової допомоги потерпілим, якщо ушкодження здоров'я настало не тільки з залежних від роботодавця причин, а й унаслідок порушення активів про охорону праці самим потерпілим.

Чи погоджуватися потерпілому на приховування виробничого травматизму? Як співалося у відомій пісенці: «Думай-

те сами, решайте сами — иметь или не иметь!».

Але у разі приховування виробничого травматизму потерпілі втрачають:

- страхові виплати за рахунок коштів Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві;

- пільги й гарантії на послуги й на відшкодування видатків на медичну, професійну і соціальну реабілітацію (на придбання автомобіля, протезів);

- інші встановлені законодавством права і пільги: збереження місця роботи й середньої заробітної плати, право на навчання, перекваліфікацію, працевлаштування.

І це далеко не повний перелік. Не допускати приховування виробничого травматизму — в інтересах працюючих.

Тільки спільно ми зможемо забезпечити виконання конституційних прав і гарантій громадян на безпечні умови праці.

Ганна БЕКЕТОВА,
юрисконсульт.
Мал. Василя ФЛЬОРКО.

Мати хотіла зарізати п'ятирічного сина

ЖАХ!

Десять років позбавлення волі — такий вирок Апеляційний суд Житомирської області виніс жителям одного з райцентрів Наталії С. У виправній колонії їй, мабуть, буде дуже важко. Навряд, чи ті, з ким разом відбуватиме покарання, спокійно сприймуть статтю Кримінального кодексу, що привела її в цю устанovu. Адже вона хотіла вбити власну дитину...

Але більше тривожить інше — як переживе цю душевну травму Андрійко, її син. Бо хоч би що там казали, нібито час гоїть усі рани, але такий психологічний удар безслідно не проходить. Бо ножа на нього заміс не хто інший, як мати.

Хлопчина не може назвати дати, коли це сталося: надто малий — за два місяці до того страшного дня йому виповнилося п'ять років. Зате добре запам'ятав, що то був старий Новий рік. Мама і її брат пили горілку. Увечері він ліг спати у своє ліжко. До нього підійшла мама, вона була п'яна, від неї несло горілкою. Вона взяла його й поклала на своє ліжко. Потім сіла йому на ноги й почала колоти ножем, який до цього ховала в рукаві. При цьому казала, що не вона його народила.

Більше ніяких її слів він не пам'ятає. Було дуже боляче, тому Андрійко почав кричати і кликати бабусю. Та прибігла в кімнату разом з дядьком, маминим братом. Вони перенесли хлопчика в іншу кімнату, а самі пішли до сусідки. Тоді горе-матір знову забрала сина до себе і почала з початку те, чого не закінчила першого разу. Відібравши у жінки ніж, сусідка врятувала малюка від смерті, та мати не вгамовувалася й ударила хлопчика ногами по обличчю. Вже після цього прийшла «швидка» й лікарі забрали його до лікарні.

Саме так запам'ятав ті події п'ятирічний хлопчик. Усе це нагадує сюжет дурнуватою зарубіжного фільму жахів. А ось що про ті події розповідала сама Наталя С.

14 січня цього року вона прокинулася близько пів на одинадцять. Вдома, крім сина, був її брат. Мати Наталі вранці пішла на роботу (сама жінка не працювала). Спершу вони з братом випили пляшку кріпленого вина, після неї — пляшку горілки. Після цього втроя — Наталя, її брат та малий Андрійко, пішли гуляти містом. Зайшли до матері на роботу, позичили в неї 15 гривень, за які придбали ще горі-

ки. Розпивши цю пляшку в місті, веселий дует разом із хлопчиком пішли додому. Щоправда, по дорозі Наталя взяла у магазині, в борг, чергову пляшку вина та півтора літра розливного пива.

Ось її подальші свідчення: — Хвилин через 20 після нас додому прийшла моя мати. За вечерею ми з братом випили пиво. Ми з мамою почали сваритися. Мій син пішов у спальню, а я вийшла на вулицю перекурити. Потім наша сварка тривала. Вона сердилася на мене через мого співмешканця, казала, що він мені не потрібен. Лаяла мене також за те, що 13 січня увечері я пішла до співмешканця миритися, а сина залишила в квартирі самого. Я розізлилася і на матір, і на сина. А оскільки я перебувала в стані сп'яніння, в мене почалася істерика. Я почала думати, що вони всі заважають мені жити так, як я хочу. Тому схопила кухонного складного ножа, який лежав у буфеті, і побігла в спальню, де був мій син. Навіщо я взяла ножа, пояснити не можу. Син в цей час лежав у своєму дитячому ліжку. Я сіла біля нього. А що відбувалося далі — не пам'ятаю. Наступне, що пригадую, це те, як мене тримав сусід. Потім приїхали працівники міліції, і я бачила, як вони знімали постіль з ліжка — вона була в крові.

Наталю було важко вгамувати

Бабуся Андрійка також має свою версію того, з чого все почалося. Малий грався на кухні, а Наталя почала на нього гримати. Бабуся заступилася за онука, що дуже обурило молоду маму. Наталя розізлилася й почала голосити, що то не її син, а ніби хлопчика підмінили у пологовому будинку. Після того, як перший раз відтягли дочку від малого й перенесли дитину в іншу кімнату, бабуся побігла разом із сином до сусідів, аби ті по мобільному телефону викликали «швидку». Ко-

Фельдшеру швидкої допомоги також запам'ятався цей момент. Коли він надавав хлопчику першу допомогу, в сусідній кімнаті кричала жінка. Зайшовши, аби заспокоїти, фельдшер побачив, що її тримають дорослий чоловік і молодий хлопець. А молодий хлопець виривається та кричить, що «вб'є його».

Дитина заважає жити

Заступник прокурора області В. Сагадін, який під час судового процесу підтримував державне обвинувачення, наголошував на тому, що замах на вбивство не було доведено

до кінця з причин, що не залежали від її волі: підсудній перешкодили. На тілі малого нарахували 11 колото-різаних ран, зокрема в лівій частині грудей: цілилася в серце... Окрім того, було також чимало саден.

Людство існує тільки тому, що природа наділила жінок сильним материнським інстинктом — без нього нікого з нас просто не було б на цьому світі. То що ж сталося з Наталією? Психіатрична експертиза зробила такий висновок: психічними захворюваннями не страждала і не страждає. Під час вчинення інкримінованих їй діянь перебувала в стані простого алкогольного сп'яніння (а це, як відомо, тільки обтяжує відповідальність за злочин). Психологічного афекту не було: орієнтацію в просторі, часі та місці знаходження не втрачала, дії були активними, послідовними (нагадаємо, щоб мати і брат не помітили ножа, адже Наталя ховала його в рукаві). Примусових заходів медичного характеру по психічному стану не потребує. Такий же остаточний висновок наркологічної експертизи: примусове лікування не потрібне.

Ключ до того, що сталося, у знанні самої Наталії: вона справді вирішила, що всі заважають їй жити так, як їй хочеться. А передусім син. На момент скоєння злочину їй щойно виповнилося 24 роки. Вийшла заміж 2002 року, 2006-го — розлучилася. Суд залишив хлопчика матері. Як пояснив колишній чоловік, раніше спиртним вона особливо не зловживала, а подружнє життя не склалося, бо зраджувала.

Це дуже короткий час до життєвої прірви: жити так, як хочеться, а винним у всіх своїх проблемах вважати інших. На жаль, як стреси, що ними багата нинішня дійсність, так і пропаганда різними засобами масового навіювання «легкого життя» вкупі з прогалинами в сімейному вихованні роблять свою чорну справу, ведуть до моральної деградації: забувається, що жити в суспільстві — то насамперед відповідати за свої вчинки.

Після тої страшної ночі на старий Новий рік Андрійка з районної лікарні перевезли до обласної дитячої. А коли одужав — його забрав до себе батько. Хочеться одного: аби хлопчик забув про те, що сталося...

Олексій КАВУН.
Житомирська область.

Колаж
Олексія КУСТОВСЬКОГО.

Щоб мати і брат не помітили ножа, Наталя ховала його в рукаві

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про організацію та проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу в Україні» та інших законодавчих актів України

Верховна Рада України **постановляє**:
І. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. Закон України «Про організацію та проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 2007 р., № 31, ст. 405; 2009 р., № 18, ст. 247) викласти в такій редакції:

«ЗАКОН УКРАЇНИ

Про організацію та проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу в Україні

Цей Закон визначає систему основних заходів, спрямованих на створення належних умов для організації та проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу в Україні (далі - чемпіонат).

Стаття 1. Визначення термінів

1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:

1) будівництво об'єктів чемпіонату - підготовка об'єктів чемпіонату шляхом нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту чи реставрації існуючих будівель і споруд, технічного переоснащення діючих об'єктів чемпіонату;

2) завдання і заходи з підготовки та проведення чемпіонату - завдання і заходи, визначені Державною цільовою програмою підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу (далі - Програма);

3) захід чемпіонату - футбольний матч чи інший офіційний захід, пов'язаний з організацією чемпіонату;

4) позначення - зареєстровані чи не зареєстровані торговельні марки, найменування, емблеми, гасла, підписи, символи, зразки, логотипи, відзняті матеріали, зображення та/або анімації і будь-які заявки на їх охорону чи реєстрацію (у тому числі всі продовження чинності прав і територіальні поширення), пов'язані з чемпіонатом, включаючи Логотип, Приз, Талісман та інші представлені зазначеного чемпіонату, разом з усіма ідентифікуючими відзнятими рекламними матеріалами, звуками та музикою (за наявності), що використовуються з дозволу УЄФА у зв'язку з чемпіонатом;

5) інтелектуальна власність УЄФА - права на позначення та комерційні права, права на винаходи, права на статистичні, інформаційні та інші дані (впорядковані чи записані в базу даних у будь-якій формі або в будь-якому форматі чи в іншому вигляді), права на бази даних (включаючи своєрідні чи інші права), права (зареєстровані чи незареєстровані) на інші об'єкти права інтелектуальної власності УЄФА, а також права, що випливають з відповідних заявок;

6) комерційний партнер - юридична особа, якій УЄФА надала певні комерційні права, крім невідчужуваних;

7) комерційні права - права, пов'язані з чемпіонатом, включаючи права на рекламування, маркетинг, збут, ліцензування, комерційну концесію, спонсорство, опублікування, діяльність друкованих засобів масової інформації, телевізійне мовлення, запис і відтворення заходів чемпіонату;

8) компанія - зареєстрована в Україні відповідно до законодавства юридична особа, уповноважена УЄФА на здійснення організаційних заходів та проведення чемпіонату;

9) концепція забезпечення проведення чемпіонату відповідними галузями або приймаючим містом - розроблений відповідно до вимог УЄФА документ, в якому визначаються стратегія та основні напрями підготовки відповідної галузі або приймаючого міста до проведення чемпіонату;

10) національний координатор - призначений в установленому порядку представник органу державної влади, який згідно з функціональними обов'язками відповідає за підготовку та проведення чемпіонату у відповідній галузі;

11) недозволений маркетинг - вид діяльності, пов'язаний з проведенням чемпіонату (з маркетингу, реклами, зв'язків з громадськістю), що здійснюється з метою отримання прибутку від гудвілу особою, яка не має на це відповідного дозволу УЄФА;

12) об'єкти чемпіонату - спортивна споруда, аеропорт та його складові, автомобільна дорога, залізниця, готель, інший об'єкт містобудування, будівництво яких передбачено Державною цільовою програмою з підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу;

13) період підготовки до проведення чемпіонату - строк з 1 січня 2008 року до дати, з якої залишається два тижні до початку проведення чемпіонату;

14) період проведення чемпіонату - проміжок часу, який починається за два тижні до початку проведення чемпіонату і закінчується через два тижні після його проведення;

15) приймаюча асоціація - Федерація футболу України;

16) приймаюче місто - місто, в якому проведитиметься будь-який матч чемпіонату;

17) призначені особи - УЄФА, компанія та їх відповідні працівники, посадові осо-

би, представники або посадові особи асоціацій - членів УЄФА, члени делегацій від кожної національної футбольної асоціації, які беруть участь у чемпіонаті, комерційні партнери та їх відповідні працівники, представники засобів масової інформації або будь-яка інша особа, акредитована УЄФА у зв'язку з проведенням чемпіонату;

18) УЄФА - об'єднання європейських футбольних асоціацій;

19) учасники - команди, які здобули право на участь у чемпіонаті;

20) Логотип - офіційний логотип чемпіонату, визначений УЄФА;

21) Приз - приз чемпіонату;

22) Талісман - офіційний талісман чемпіонату, визначений УЄФА.

Стаття 2. Органи управління з організації та проведення чемпіонату

1. Організацію та проведення чемпіонату забезпечують:

Кабінет Міністрів України;
центральні органи виконавчої влади;
місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування.

2. УЄФА, приймаюча асоціація і компанія беруть участь в організації та проведенні чемпіонату відповідно до договору про проведення чемпіонату.

Стаття 3. Повноваження органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування під час організації та проведення чемпіонату

1. Кабінет Міністрів України:
здійснює підтримку та співпрацю з приймаючою асоціацією, УЄФА з питань організації та проведення чемпіонату;

координує діяльність центральних та місцевих органів виконавчої влади, пов'язану з організацією та проведенням чемпіонату;

затверджує Програму з урахуванням пропозицій відповідних органів місцевого самоврядування;

схвалює концепції забезпечення проведення чемпіонату відповідними галузями;

призначає національних координаторів та визначає їх основні завдання;

здійснює контроль за виконанням завдань і заходів з організації та проведення чемпіонату.

2. Центральні органи виконавчої влади в межах своєї компетенції:

співпрацюють з приймаючою асоціацією, УЄФА та компанією з метою дотримання вимог УЄФА;

забезпечують виконання завдань і заходів з підготовки та проведення чемпіонату у відповідних галузях;
розробляють і затверджують в установленому порядку галузеві програми з підготовки та проведення чемпіонату;

розробляють та подають Кабінету Міністрів України концепцію забезпечення проведення чемпіонату відповідними галузями (безпеки та правопорядку, медичного забезпечення, аеропортів, громадського транспорту та управління дорожнім рухом тощо) з урахуванням вимог та рекомендацій УЄФА;

проводять аналіз стану виконання завдань і заходів з підготовки та проведення чемпіонату, забезпечують подання поточних та періодичних звітів про стан підготовки до чемпіонату у відповідних галузях та готують у разі необхідності пропозиції щодо внесення змін до нормативно-правових актів.

3. Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування в межах своєї компетенції:

співпрацюють з приймаючою асоціацією, УЄФА та компанією з метою дотримання вимог УЄФА;

забезпечують виконання завдань і заходів з підготовки та проведення чемпіонату;

розробляють і затверджують в установленому порядку відповідні регіональні та міські програми з підготовки та проведення чемпіонату;

проводять аналіз стану виконання завдань і заходів з підготовки та проведення чемпіонату, забезпечують подання поточних та періодичних звітів про стан підготовки до проведення чемпіонату відповідних адміністративно-територіальних одиниць та приймаючих міст і готують у разі необхідності пропозиції щодо внесення змін до нормативно-правових актів.

Відповідні органи місцевого самоврядування розробляють та затверджують концепцію приймаючого міста.

Стаття 4. Співпраця з приймаючою асоціацією

1. Приймаюча асоціація співпрацює з УЄФА, Кабінетом Міністрів України, центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування з метою забезпечення виконання зобов'язань, визначених у відповідних договорах про проведення чемпіонату, надає експертну допомогу з питань організації та проведення чемпіонату, вносить пропозиції Кабінету Міністрів України щодо виконання укладених договорів, завдань і заходів з підготовки до проведення чемпіонату, готує відповідні звіти до УЄФА, надає відповідні пропозиції до проекту Програми, відповідних галузевих, регіональних та міських програм, вносить

пропозиції стосовно змін до відповідних проектів нормативних актів.

Стаття 5. Затвердження та фінансування Програми

1. З метою забезпечення належної організації підготовки до проведення чемпіонату Кабінет Міністрів України затверджує Програму.

2. Відповідно до Програми центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування розробляють і затверджують відповідні галузеві, регіональні та міські програми з підготовки та проведення чемпіонату.

3. Фінансування Програми здійснюється за рахунок коштів бюджетів та інших джерел, не заборонених законом. Фінансування Програми за рахунок бюджетних коштів здійснюється у межах видатків, що передбачаються щороку відповідним головним розпорядником у Державному бюджеті України і місцевих бюджетах на відповідний рік.

Стаття 6. Виконання завдань і заходів з підготовки та проведення чемпіонату

1. Завдання і заходи з підготовки та проведення чемпіонату є обов'язковими для виконання всіма органами виконавчої влади, які беруть участь в організації підготовки та проведення чемпіонату. Органи місцевого самоврядування забезпечують виконання завдань і заходів відповідно до закону.

2. Завдання і заходи з підготовки та проведення чемпіонату включаються до відповідних розділів Державної програми економічного і соціального розвитку України на кожний рік та відповідних розділів програм соціально-економічного розвитку приймаючих міст та областей.

Стаття 7. Організація будівництва об'єктів чемпіонату

1. Будівництво об'єктів чемпіонату здійснюється з урахуванням особливостей, визначених цим Законом.

2. Центральні та місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування в межах своєї компетенції сприяють будівництву об'єктів чемпіонату.

3. Будівництво об'єктів чемпіонату здійснюється без відрахування замовниками коштів на розвиток інженерно-транспортної та соціальної інфраструктури населеного пункту.

4. Дозвільні органи позачергово та невідкладно приймають і розглядають документи, подані суб'єктами господарювання, які є замовниками або підрядниками будівництва об'єктів чемпіонату.

5. З метою спрощення процедури погодження проектної документації на будівництво об'єктів чемпіонату центральний орган виконавчої влади з питань регіонального розвитку та будівництва:

забезпечує невідкладне проведення у стислі строки державної експертизи проектної документації об'єктів чемпіонату;
першочергово розглядає та надає у двадцятиденний строк з моменту реєстрації заявки дозвіл на виконання будівельних робіт на об'єктах чемпіонату за умови подання замовником та підрядником будівництва документів, визначених законом.

Стаття 8. Викуп об'єктів права приватної власності, підстави та порядок їх примусового відчуження з мотиву суспільної необхідності для забезпечення проведення чемпіонату

1. Об'єктом купівлі або іншого правочину (далі - викупу) може бути земельна ділянка, її частина, житловий будинок, інші будівлі, споруди чи багаторічні насадження, розміщені на ній, які перебувають у приватній власності.

Якщо власник земельної ділянки, що викупується, є також власником житлового будинку, інших будівель, споруд чи багаторічних насаджень, розміщених на ній, питання про викуп земельної ділянки вирішується разом з питанням про викуп таких об'єктів.

Якщо власник земельної ділянки, що викупується, не є власником житлового будинку, інших будівель, споруд чи багаторічних насаджень, розміщених на ній, питання про їх викуп вирішується з власником таких об'єктів.

Якщо земельна ділянка, що викупується, та розміщені на ній житловий будинок, інші будівлі, споруди чи багаторічні насадження перебувають у власності кількох осіб, питання про викуп вирішується з кожним власником окремо.

У разі коли викупується частина земельної ділянки, а решта площі зазначеної ділянки не може раціонально використовуватися за цільовим призначенням, власник земельної ділянки може вимагати від органу, який викупує частину земельної ділянки, викупу всієї земельної ділянки.

2. Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Викуп об'єкта права приватної власності здійснюється за згодою власника. Право державної або комунальної власності на викуплений об'єкт набувається на підставі договору купівлі-продажу чи іншого правочину в порядку, встановленому законом.

Перелік об'єктів права приватної власності, що підлягають викупу з мотиву суспільної необхідності для будівництва та

обслуговування спортивних споруд (стадіонів), аеропортів, їх складових та інших об'єктів транспортної інфраструктури, визначається Кабінетом Міністрів України. Викуп таких об'єктів здійснюється за рішенням Кабінету Міністрів України або відповідної місцевої ради.

Порядок набуття права на земельні ділянки для будівництва інших об'єктів чемпіонату визначається Земельним кодексом України.

3. Рішення про викуп об'єктів права приватної власності для будівництва об'єктів чемпіонату приймається на підставі генеральних планів міст і населених пунктів, іншої затвердженої в установленому порядку містобудівної документації та документації із землеустрою.

У рішення про викуп об'єкта права приватної власності для будівництва об'єкта чемпіонату зазначаються особа, уповноважена на укладення договору купівлі-продажу чи іншого правочину, та строк, в межах якого має бути укладено правочин щодо викупу такого об'єкта.

Уповноважена особа має внести власнику відповідного об'єкта права приватної власності пропозицію про викуп, яка містить пропозицію про укладення договору купівлі-продажу за викупною ціною земельної ділянки, що дорівнює її експертній грошовій оцінці, яка проводиться в порядку, встановленому Законом України «Про оцінку земель»; та/або пропозицію про укладення договору купівлі-продажу інших об'єктів права приватної власності за викупною ціною, визначеною за методикою, затвердженою Кабінетом Міністрів України; та/або пропозицію про укладення іншого правочину (за наявності згоди на це відповідного органу).

4. У разі відмови власника об'єкта права приватної власності від укладення договору купівлі-продажу або іншого правочину щодо відчуження такого об'єкта орган, що приймав рішення про його викуп, приймає рішення про примусове відчуження об'єкта права приватної власності з мотиву суспільної необхідності.

5. Право власності на об'єкт, щодо якого прийнято рішення про примусове відчуження з мотиву суспільної необхідності, виникає з дня повної сплати його викупної ціни, зазначеної у пропозиції про викуп такого об'єкта.

6. Положення цієї статті застосовуються також до викупу та примусового відчуження прав, пов'язаних з користуванням земельними ділянками, які визначені Кабінетом Міністрів України як необхідні для будівництва та обслуговування спортивних споруд (стадіонів), аеропортів і їх складових та інших об'єктів транспортної інфраструктури. Випуна ціна таких прав визначається відповідно до методики, затвердженої Кабінетом Міністрів України.

7. Викуп та примусове відчуження об'єктів права приватної власності, прав, пов'язаних з користуванням земельними ділянками, здійснюється за рахунок коштів відповідно державного або місцевих бюджетів.

8. Спори щодо викупної ціни об'єктів права приватної власності, прав, пов'язаних з користуванням земельними ділянками, вирішуються в судовому порядку.

Стаття 9. Забезпечення прав інтелектуальної власності УЄФА

1. Україна забезпечує захист прав інтелектуальної власності УЄФА та його комерційних партнерів відповідно до законів України і міжнародних договорів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

2. Під час організації та проведення чемпіонату забороняється:

пряме та непряме використання у будь-який спосіб без дозволу УЄФА об'єктів права інтелектуальної власності УЄФА;

недозволений маркетинг.

Не допускається реєстрація юридичної особи (у тому числі інформаційного агентства), друкованого засобу масової інформації, найменування (назви) яких повністю чи частково відтворюють торговельні марки, символи, найменування чи інші об'єкти права інтелектуальної власності УЄФА.

3. Центральний орган виконавчої влади з питань правової охорони інтелектуальної власності під час організації та проведення чемпіонату забезпечує:

проведення експертизи заявок на інтелектуальну власність УЄФА спеціалізованою групою експертів невідкладно, з тим щоб державна реєстрація цієї власності здійснювалася протягом шести місяців з дня надходження відповідної заявки;

термінове виявлення заявок, що суперечать будь-якій заявці або реєстрації УЄФА, невідкладний розгляд спеціалізованою групою експертів заперечень проти зазначених заявок та прийняття в установленому законом порядку відповідних рішень.

Стаття 10. Правила переміщення через митний кордон України іноземної валюти та чеків в іноземній валюті, переказу в Україну/з України іноземної валюти, а також обміну іноземної валюти

1. Тимчасові правила переміщення через митний кордон України іноземної ва-

люти та чеків в іноземній валюті, переказу в Україну/з України іноземної валюти, а також обміну іноземної валюти встановлюються Національним банком України з урахуванням особливостей, визначених цією статтею.

2. Ввезення та вивезення іноземної валюти та дорожніх чеків в іноземній валюті у сумі, що не перевищує 10 000 євро, або еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті, здійснюються на умовах усного декларування митним органам.

Ввезення та вивезення іноземної валюти та дорожніх чеків в іноземній валюті у сумі, що перевищує 10 000 євро, або еквівалент цієї суми в іншій іноземній валюті, здійснюються на умовах оформлення письмової митної декларації на всю суму іноземної валюти та дорожніх чеків в іноземній валюті, що ввозиться та вивозиться.

3. Іноземці та особи без громадянства, що в'їжджають в Україну, мають право вільно ввозити в Україну і вивозити з України іменні чеки в іноземній валюті, платіжні картки міжнародних платіжних систем, проводити за їх допомогою операції, зокрема отримувати готівку, переказувати за межі України іноземну валюту, що ввезена або переказана в Україну, або отримана в Україні за допомогою платіжних карток, іменних та дорожніх чеків як премія, приз чи оплата праці тощо.

4. Ввезена (переказана) в Україну та вивезена (переказана) з України іноземцями та особами без громадянства (у тому числі будь-якою призначеною особою) іноземна валюта може бути вільно обмінена за ринковим курсом.

У разі невикористання валюти України іноземці та особи без громадянства (у тому числі будь-яка призначена особа) можуть здійснити зворотний обмін таких коштів на готівкову іноземну валюту для подальшого її вивезення з України або переказати зазначені кошти за межі України (за наявності документів, що підтверджують джерела їх походження).

Стаття 11. Тимчасові правила ввезення на митну територію України та вивезення за межі митної території України товарів, призначених для підготовки та проведення чемпіонату, УЄФА, учасниками чемпіонату та призначеними особами

1. У період підготовки та проведення чемпіонату учасники чемпіонату та призначені особи можуть ввозити на митну територію України в режимі тимчасового ввезення товари згідно з переліком, в обсягах та порядку, визначених законом.

2. Транспортні засоби, що ввозяться на митну територію України учасниками чемпіонату або призначеними особами у період підготовки та проведення чемпіонату під зобов'язання про їх зворотне вивезення, звільняються від оподаткування.

3. У період підготовки та проведення чемпіонату учасники чемпіонату та призначені особи можуть ввозити (пересила-

ти) на митну територію України особисті речі, у тому числі, ті які переміщуються через митний кордон у несупроводжуваному багажі. Такі особисті речі усно чи письмово декларуються за бажанням власника таких речей або на вимогу посадової особи митного органу та не підлягають оподаткуванню.

Стаття 12. Візовий режим, дозволи на працевлаштування під час організації та проведення чемпіонату

1. Усі іноземці та особи без громадянства з дійсними паспортними документами, які приїждять на чемпіонат як глядачі, отримують візи та в'їжджають на територію України без обмежень, крім випадків, встановлених Законом України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства».

2. Заява на отримання візи для в'їзду на територію України, подана особою у зв'язку з проведенням чемпіонату, розглядається без привілеїв чи обмежень за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками.

3. Усім призначеним особам з дійсними паспортними документами, які приїждять в'їхати на територію України, візи надаються безоплатно у разі письмового звернення УЄФА, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.

4. Працівники призначених осіб за поданням приймаючої асоціації можуть зареєструватися для тимчасового проживання в Україні.

5. Кабінет Міністрів України визначає порядок в'їзду (виїзду) на територію України з метою належного забезпечення проведення чемпіонату.

6. Іноземці та особи без громадянства залучаються комерційними партнерами, компанією, призначеними особами до виконання робіт чи надання послуг, пов'язаних з організацією та проведенням чемпіонату, без дозволу на працевлаштування.

Стаття 13. Фінансові переваги

1. У період проведення в Україні фінальної частини чемпіонату не підлягає оподаткуванню дохід (прибуток), отриманий УЄФА за результатами діяльності в Україні, у тому числі винагорода від продажу маркетингових прав, інших комерційних прав.

2. Не підлягають оподаткуванню кошти, сплачені громадянам - призначеним особам за роботи та/або послуги, виконані та надані на території України або за її межами у період підготовки та проведення в Україні фінальної частини, зокрема (але не виключно) у вигляді заробітної плати, відшкодування витратів та добових таким особам (крім резидентів України, незалежно від їх участі у проведенні зазначеного чемпіонату».

2. У Земельному кодексі України (Відо-

мості Верховної Ради України, 2002 р., № 3-4, ст. 27):

частину другу статті 134 доповнити абзацом десятим такого змісту:

«будівництва об'єктів, передбачених Державною цільовою програмою підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу, що фінансується за рахунок державного чи місцевих бюджетів»;

у статті 146:

частину першу доповнити пунктом «є» такого змісту:

«є) під будівництво об'єктів, передбачених Державною цільовою програмою підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу, що фінансується за рахунок державного чи місцевих бюджетів»;

доповнити частиною п'ятою такого змісту:

«5. Викуп об'єктів права приватної власності, підстави та порядок їх примусового відчуження з мотиву суспільної необхідності для забезпечення проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу визначаються законом».

3. Пункт «щ» частини першої статті 19 Закону України «Про Єдиний митний тариф» (в редакції Закону України від 19 квітня 2007 року № 962-V) (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., № 19, ст. 259; 2007 р., № 31, ст. 405) замінити пунктом «щ» такого змісту:

«щ') до 1 вересня 2012 року товари (крім підкацизних), які не виробляються в Україні або виробляються, але не відповідають технічним характеристикам світового рівня та вимогам міжнародних спортивних організацій, з метою їх використання для будівництва і оснащення (придбання обладнання та інвентарю) спортивних споруд, що є об'єктами чемпіонату.

Перелік та обсяги таких товарів з визначенням їх кодів згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності затверджуються Кабінетом Міністрів України.

У разі порушення вимог щодо цільового використання таких товарів (послуг) платник податку зобов'язаний сплатити звільне мито в установленому законом порядку».

4. Статтю 11 Закону України «Про податок на додану вартість» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 21, ст. 156 із наступними змінами) доповнити пунктом 11.48 такого змісту:

«11.48. У період проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу в Україні звільняються від оподаткування операції з імпорту товарів (капітальних активів), отриманих УЄФА в Україні».

5. Статтю 22 Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 27, ст. 181 із наступними змінами) доповнити пунктом 22.31' такого змісту:

«22.31'. Установити, що у період проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу в Україні не підлягає оподаткуванню дохід (прибуток), отриманий УЄФА за результатами діяльності в Україні, у тому числі винагорода від продажу комерційних прав».

6. Частину четверту статті 27¹ Закону України «Про планування і забудову територій» (Відомості Верховної Ради України, 2000 р., № 31, ст. 250; 2008 р., № 48, ст. 358; 2009 р., № 15, ст. 257) доповнити абзацом шостим такого змісту:

«об'єктів, передбачених Державною цільовою програмою підготовки та проведення в Україні фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу, що споруджуються за кошти інвесторів».

7. Статтю 22 Закону України «Про податок з доходів фізичних осіб» (Відомості Верховної Ради України, 2003 р., № 37, ст. 308; 2004 р., № 52, ст. 564; 2005 р., № 6, ст. 133, №№ 17-19, ст. 267, № 34, ст. 441; 2006 р., № 13, ст. 110; із змінами, внесеними Законом України від 15 січня 2009 року № 879-VI) доповнити пунктом 22.10¹ такого змісту:

«22.10¹. Не підлягають оподаткуванню кошти, що сплачені за роботи та/або послуги, виконані та надані на території України або за її межами у період проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу в Україні, зокрема (але не виключно) у вигляді заробітної плати, відшкодування витратів та добових таким особам (крім резидентів України, незалежно від їх участі у проведенні зазначеного чемпіонату):

представникам або посадовим особам асоціацій - членів УЄФА;

членам делегацій, що беруть участь у чемпіонаті, у тому числі членам команд, які здобули право на участь у чемпіонаті; фізичним особам, акредитованим УЄФА.

Дохід інших нерезидентів, отриманий у період проведення чемпіонату із джерел походження з України, підлягає оподаткуванню на загальних підставах з урахуванням положень міжнародних договорів України про усунення подвійного оподаткування доходів, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України».

II. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування, крім частини шостої статті 12 Закону України «Про організацію та проведення фінальної частини чемпіонату Європи 2012 року з футболу в Україні» в редакції цього Закону, яка набирає чинності з 1 січня 2011 року. Закон втрачає чинність 1 вересня 2012 року.

2. Кабінету Міністрів України забезпечити приведення у відповідність із цим Законом підзаконних нормативно-правових актів.

Президент України В. ЮЩЕНКО.

м. Київ, 5 червня 2009 року.
№ 1474-VI.

Закон України

Про внесення зміни до Закону України «Про кооперацію» щодо набуття членами кооперативу права власності

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Закон України «Про кооперацію» (Відомості Верховної Ради України, 2004 р., № 5, ст. 35) доповнити статтею 19¹ такого змісту:

«Стаття 19¹. Права членів кооперативу на його майно

Член житлово-будівельного, дачно-будівельного, гаражно-будівельного, житлового, дачного, гаражного чи іншого відповідного кооперативу має право володіння, користування, а за згодою кооперативу - і розпоряджання квартирою, дачею, гаражем, іншою будівлею, спорудою або приміщенням кооперативу, якщо він не викупив це майно.

У разі викупу квартири, дачі, гаража, іншої будівлі, споруди або приміщення член житлово-будівельного, дачно-будівельного, гаражно-будівельного, житлового, дачного, гаражного кооперативу чи іншого відповідного кооперативу стає власником цього майна.

Положення цієї статті не застосовуються до об'єктів права власності кооперативів, діяльність яких регулюється спеціальними законами».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЮЩЕНКО.

м. Київ, 4 червня 2009 року.
№ 1448-VI.

Закон України

Про внесення змін до Кримінального та Сімейного кодексів України щодо усиновлення

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести до Кримінального та Сімейного кодексів України такі зміни:

1. У статті 169 Кримінального кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2001 р., № 25-26, ст. 131):

абзац другий частини першої викласти в такій редакції:

«караються обмеженням волі на строк до трьох років або позбавленням волі на той самий строк»;

абзац другий частини другої викласти в такій редакції:

«караються позбавленням волі на строк від трьох до п'яти років».

2. У Сімейному кодексі України (Відомості Верховної Ради України, 2002 р., № 21-22, ст. 135):

1) частину першу статті 212 викласти в такій редакції:

«1. Не можуть бути усиновлювачами особи, які:

1) обмежені у дієздатності;

2) визнані недієздатними;

3) позбавлені батьківських прав, якщо ці права не були поновлені;

4) були усиновлювачами (опікунами, піклувальниками, прийомними батьками, батьками-вихователями) іншої дитини, але усиновлення було скасовано або визнано

недійсним (було припинено опіку, піклування чи діяльність прийомної сім'ї або дитячого будинку сімейного типу) з їхньої вини;

5) перебувають на обліку або на лікуванні у психоневрологічному чи наркологічному диспансері;

6) зловживають спиртними напоями або наркотичними засобами;

7) не мають постійного місця проживання та постійного заробітку (доходу);

8) страждають на хвороби, перелік яких затверджені Міністерством охорони здоров'я України;

9) є іноземцями, які не перебувають у шлюбі, крім випадків, коли іноземець є родичем дитини;

10) були засуджені за злочини проти життя і здоров'я, волі, честі та гідності, статевої свободи та статевої недоторканості особи, проти громадської безпеки, громадського порядку та моральності, у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів, а також за злочини, передбачені статтями 148, 150, 150¹, 164, 166, 167, 169, 181, 187, 324, 442 Кримінального кодексу України, або мають непогашену чи не зняту в установленому законом порядку судимість за вчинення інших злочинів»;

2) частину третю статті 244 викласти в такій редакції:

«3. Не можуть бути опікунами, піклувальниками дитини особи, зазначені в статті 212 цього Кодексу»;

3) частину третю статті 256² викласти в такій редакції:

«3. Прийомними батьками не можуть бути особи, зазначені в статті 212 цього Кодексу»;

4) частину третю статті 256⁶ викласти в такій редакції:

«3. Батьками-вихователями не можуть бути особи, зазначені в статті 212 цього Кодексу»;

5) частину четверту статті 283 доповнити абзацом другим такого змісту:

«Урядовий орган державного управління з усиновлення та захисту прав дитини направляє в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, запит до Міністерства внутрішніх справ України щодо перевірки іноземців, що усиновлюють дитину, яка є громадянином України, на наявність або відсутність інформації компрометуючого характеру в правоохоронних органах інших держав та Генеральному секретаріаті Інтерполу».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Президент України В. ЮЩЕНКО.

м. Київ, 4 червня 2009 року.
№ 1452-VI.

Закон України

Про внесення змін до Лісового кодексу України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Внести до Лісового кодексу України (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 21, ст. 170) такі зміни:

1) у статті 69:

частину першу викласти в такій редакції:

«Спеціальне використання лісових ресурсів на виділеній лісовій ділянці проводиться за спеціальним дозволом - лісорубний квиток або лісовий квиток, що видається безоплатно»;

доповнити частинами сьомою—дев'ятою такого змісту:

«Рішення про видачу або відмову у видачі спеціального дозволу на використання лісових ресурсів приймається протягом одного місяця з дня подання документів власником лісу або лісокористувачем.

Підставами для прийняття рішення про відмову у видачі спеціального дозволу є:

прийняття в установленому порядку рішення про зміну поділу лісів на категорії, в межах яких знаходяться лісові ділянки, виділені для спеціального використання лісових ресурсів, або про виділення особливо захисних лісових ділянок;

прийняття рішення про припинення діяльності лісокористувача;

невстановлення лімітів використання лісових ресурсів або їх перевищення;

недотримання встановленого порядку видачі спеціального дозволу на використання лісових ресурсів.

Спеціальний дозвіл на використання лісових ресурсів анулюється в разі:

припинення права користування лісами з підстав, передбачених статтею 22 цього Кодексу;

припинення права використання лісових ресурсів з підстав, передбачених статтею 78 цього Кодексу»;

2) у частинах другій та третій статті 78 слово «(ордера)» виключити.

2. Цей Закон набирає чинності через 30 днів з дня його опублікування.

Президент України В. ЮЩЕНКО.

м. Київ, 9 червня 2009 року.
№ 1483-VI.

Закон України

Про внесення зміни до статті 1 Закону України

«Про патентування деяких видів підприємницької діяльності»

Верховна Рада України **постановляє:**

1. Пункт 1 частини третьої статті 1 Закону України «Про патентування деяких видів підприємницької діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., № 20, ст. 82; 1998 р., № 30-31, ст. 193; 2006 р., № 30, ст. 259) після слів «у державній» доповнити словами «та комунальній».

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України В. ЮЩЕНКО.

м. Київ, 9 червня 2009 року.
№ 1484-VI.

Аграрії просять уряд відновити мінімальні закупівельні ціни на молоко та обмежити імпорту м'яса до країни (Укрінформ)

Українські аграрії в січні—травні цього року збільшили продаж зерна в 3,1 разу (Укрінформ)

Увага: у країні «зелена пожежа»

АКТУАЛЬНО

Орна земля безконтрольна з боку... держави

Хто сьогодні реальний господар на орній землі в Україні? Хто конкретно відповідає за те, в якому вона стані, як її бережуть і як використовують? Формально земля закріплена за сільською радою і має господаря паю. Реально орна земля в оренді і її використовує орендар. Хто, яка структура у державі конкретно контролює і регламентує його діяльність на орендованій землі? Реально ніхто. Він робить те, що йому заманеться. Землю виснажив і покинув. Пішов в інше місце орендувати нові землі. Він з прибутком, селянин з крихтами і копійками орендної платні, а земля? Хто доводитиме її до нормального стану? Власник паю? У нього нема ні коштів, ні засобів. Прийде новий орендар, котрий вкладатиме в його орну землю власні кошти, чи теж бажає їх лише отримувати за рахунок наступної варварської експлуатації?

На жаль, така ситуація є досить типовою у більшості регіонів країни. Орна земля реально безконтрольна з боку держави, хоча це одне з головних національних багатств. На селі практично майже повністю зруйнована система агрономічної служби. Кожен власник або орендаратор планує і використовує свої орні площі як йому забажається. Науково обґрунтовані сівозміни практично знищені, книги історії полів у більшості господарств відсутні, агрохімічні аналізи проводять спорадично і то лише у великих аграрних господарствах, а часто користуються аналізами і агрохімічними картами десятирічної давності, планова система вапнування кислих ґрунтів у країні ліквідована, лісосмуги, особливо у зоні Степу, масово вирубані переважно на дрова.

Все в діяльності на орендованих землях поставлено на отримання максимального прибутку і головне — негайно. Що буде завтра — побачимо. Буде

невигідно орендувати землю, гроші перекинемо у іншу сферу бізнесу: будемо торгувати бензином або унітазами, то не проблема, були б капітали.

Якщо грами перерахувати в тонни

У результаті такого, з дозволу сказати ринкового, господарювання орні землі у всіх регіонах країни вже охоплені «зеленою пожежею» — так традиційно в Україні називали бур'яни. Щоб не бути голосливим, наведу цифри: обстеження орного шару ґрунту на полях, проведені в 19 областях України, виявили зростання рівня потенційного засмічення ґрунту насінням бур'янів за останні десятиліття в середньому на 1/3. Сьогодні вони становлять майже астрономічні цифри. У зоні Степу лише з верхнього (0—5 см) шару ґрунту, за сприятливих умов протягом теплого періоду року, здатні проростати в середньому 1887 шт/м² рослин бур'янів, у зоні Лісостепу — 2337 шт/м², у зоні Полісся відповідно 1121 шт/м² сходів бур'янів.

Фактично на 4/5 території України орні землі вже заселені багаторічними видами бур'янів, що відзначаються особливо високим рівнем негативного впливу на продуктивність посівів культурних рослин. Якщо комусь з читачів доводилось бачити роботу зернозбиральних комбайнів у жнива, то не можна було не помітити потужний шлейф пилу і білу завірюху за комбайном. Біла завірюха — то насіння з лютючками (своєрідними парашутиками) рослин осотів (осоту рожевого та осоту жовтого). У зоні Степу до них ще додаються лютючки з насінням молокану татарського, та карантинного бур'яну — гірчака повзучого (рожевого).

Шановний читач може подумати, що з того, що летить насіння осотів? Річ у тім, що це вже йде розповсюдження достиглого насіння бур'янів. Рослини осотів, що вегетували у посівах озимої

пшениці, ячменю або інших культур, вже здійснили свій негативний вплив. Наукові дослідження доводять, що кожен 100 г/м² свіжої маси рослин осоту, що формується в посівах озимої пшениці, знижують урожайність зерна рослин культури на 50—60 г/м². Здається, цифра невелика. Проте спробуємо перерахувати це у тонни на гектар і отримаємо 0,5—0,6 т/га зерна.

Однорічні види бур'янів теж здатні знижувати продуктивність посівів. На кожен 100 г/маси на м² посіву зниження урожаю зерна становить 25—30 г. Маса бур'янів на посівах з низьким рівнем культури землеробства часто досягає значних величин, відповідно і продуктивність таких посівів буде невисокою.

За відсутності ефективних заходів захисту від рослин-бур'янів зниження продуктивності посівів суцільного способу сівби (озима пшениця, ячмінь, горох, овес та інші) досягає 20—40 відсотків, широкорядних посівів (цукрові буряки, кукурудза, соняшник, та інші) — до 40—80 відсотків від можливого рівня врожайності.

Наукові дослідження і широка виробнича практика переконливо доводять, що без позитивного розв'язання проблеми значної присутності бур'янів на посівах неможливо достатньо повно використовувати кліматично-ґрунтовий потенціал орних земель України.

Пройлюструємо це цифрами. Для посівів культурних рослин, особливо таких, як кукурудза, цукрові буряки, соняшник, соя, дуже важливим періодом вегетації є середина і друга половина літа. Саме наявність у ґрунті для успішної вегетації рослин культури запасів вологи визначає рівень продуктивності посівів.

Рослини-бур'яни, за змішаного типу забур'янення посівів, від початку вегетації весною до другої половини липня, поглинають вологу з ґрунту від 70 до 130 мм і більше. Тобто це величина якнайменше двох повних місячних норм опадів, за умови, що вони повністю надійшли у ґрунт, а не збігли струмками до річок.

Можна пояснити й інакше. Для синтезу врожаю рослинам культури

потрібна доступна волога. Встановлено, що на формування 1,0 центнера коренеплодів цукрових буряків необхідно витратити близько 1 мм доступної вологи з ґрунту. Відповідно збереження у ґрунті доступних запасів вологи на період, що є критичним для формування урожаю сільськогосподарських культур. Значна присутність на посівах рослин-бур'янів значно загострює проблему забезпечення культурних рослин мінеральним живленням.

Переважає більшість видів бур'янів дуже інтенсивно поглинає з ґрунту доступні сполуки мінерального живлення. За такою здатністю вони значно перевищують культурні рослини. До того ж на одиниці площі посіву культурних рослин традиційно менше порівняно з кількістю бур'янів. На посівах широкорядних культур (соняшник, кукурудза, цукрові буряки) культурних рослин традиційно 6—12 шт/м², а сходів рослин бур'янів буває від 30 до 350 шт/м² і більше. Відповідь на запитання, які рослини більше використовують продуктивний потенціал добрив і запасів поживних речовин ґрунту, однозначна.

Протягом першої половини теплого періоду (до другої декади липня) за умов недостатнього захисту посівів культурних рослин від бур'янів, останні здатні поглинати з ґрунту до 189 кг/га сполук азоту, до 68 кг/га сполук фосфору, до 192 кг/га сполук калію.

Такої кількості поживних речовин достатньо для формування додаткового врожаю: зерна озимої пшениці 5,0 — 6,0 т/га, зерна кукурудзи 5,7—7,6 т/га, або коренеплодів цукрових буряків 32 — 38 т/га.

Логічним є запитання: чому в Україні такий вагомий резерв підвищення продуктивності орних земель не використовують достатньо повно?

Людство має змогу легко знищити всі ліси на планеті, проте за останні 10 тисяч років так і не змогло до кінця перемогти на посівах трав'янисті рослини — бур'яни.

Дикі кабани взяли в облогу Безуглівку

У невеличкому селі Безуглівка Щорського району — 38 жителів. Уже третій рік вони потерпають від сусідства з дикими свиньми. Це прикордонне віддалене село — на півночі Чернігівщини, серед лісу, боліт. Чимало хат у ньому порожні — люди померли або виїхали. Є навіть «мертві» кутки.

У місцевих Єлінських лісах, де колись базувався партизанський загін Федорова, розплодилися зграї кабанів. Полювання тут заборонене, отож диким свиням — привілля. Поласувати городиною вони заходять уночі у Безуглівку. Ось і у день мого приїзду після їх відвідин залишилися сліди. Олександра Дмитрівна Безборода розповіла:

— Цієї ночі побували на моїй капусті, квасолі. Матінко рідна, пошматували, погайнували... Це уже п'ятий раз цього року забігли на мій город. А торік теж стільки. Я щороку накопую 80 відер картоплі, а минулого року — лише 20. Інше все поїли свині. Довелося бульби прикупляти.

Жінка зробила недавно для картоплі огорожу. Каже, що й

ночує не в хаті, а біля городи-ни.

— Вкутаюся добре, та й сплю.

— Не боїтеся?

— Боюся! А що поробиш...

Але одного разу так заснула, що й не помітила, як гості на грядки завітали.

У Мотрі Михайлівни Безбороди торік гості з лісу вирили усю картоплю. Довелося замовляти на харчі в сусідньому селі. Старенька пенсіонерка показує сліди «роботи» кабанів минулої ночі. Вони обрили глибокими борознами її грушу під хатою.

— Що це вони тут шукали? — запитує.

— Личинки хрущів, — відповіла жінка.

— Не знаю, як далі жити, — бідається пенсіонерка, — якщо й посаджене знову поничать, то буду знову без нічого... Невже нас, старих і немічних пенсіонерів, ніхто не захистить?

У Марини Мойсеївни Сакун

кабани «прорвали» квасолі, як плугом. Цибуля їм не сподобалася, але потовкли її так, що вже не використаєш. Жінка вирішила вже не морочитися з картоплею:

— Та я її краще куплю!

У багатьох селян витолчили жито, овес, зіпсували сіно-кіс. Зграї кабанів по 10—15

ПРОМОВИСТІ ФАКТИ

Багато диких кабанів розвелось поблизу сіл Надднівка Козелецького району, Бреч Корюківського району, Конятин Сокирянського району. Вони завдають великих збитків сільгоспінтересам, місцевим жителям.

тварин заходять сміливо на вулиці, як господарі. Протистояти їм важко — все-таки ватажки тварин досить сильні та агресивні. Їх навіть постріл з рушниці не відразу кладе на землю.

Колишній партизан Станіслав Тимофійович Тищенко провів на город освітлення.

— Торік у мене дікі свині виїли картоплю, — оповідає. — А тепер я нависив усякого лахміття. Може, побоятися.

Василь Якович Терехович теж повісив на городі дві лампочки.

— А оце вони перегоріли, і чую, собака гавкає. Взяв ліхтаря, вийшов надвір. Покричав трохи. А далі йти страшно. Вони ж можуть і кинутися. Вранці дивлюся — навпроти мого двору вся земля зорана...

ДО РЕЧІ

Дорослі дикі свині мають довжину до 2 метрів, висоту 1,1 метра, вагу до 300 кілограмів. Харчуються вночі. Ватажки іклами може забити собаку.

Повної перемоги немає. А чи буде?

Життя багаторазово підтверджує, що достатньо хоч трохи ослабити антропний тиск на орних землях, як дики види рослин — бур'яни — знову масово їх заселяють. Плата людства бур'янам за можливість отримувати врожай на полях значна і становить лише на закупку гербіцидів від 22 до 25 млрд. доларів США кожного року. Потенційна засміченість орного шару ґрунту в циві-

лізованих країнах Західної Європи у десятки разів нижча порівняно з вітчизняними.

У проблемах буяння на просторах нашої країни «зеленої пожежі» є дві складові: практична і перспективна.

Розпочнемо з практичної. В Україні вже стала традиційною щорічна епідемія полінозів (алергійних захворювань від пилку амброзії полинолистої — карантинного бур'яну). Щороку в другій половині літа та на початку осені, особливо у південних регіонах, мільйони днів непрацездатності є наслідком масового цвітіння та перенесення вітром пилку амброзії полинолистої. Що ж це за бур'ян такий, що з ним неможливо справитись, якщо він масово поширений вже не лише на півдні України, а і на вулицях Києва?

З ним просто ніхто реально не бореться, бо ніхто у державі серйозно не запитує: чому на території району, міста, сільської ради, агрофірми чи біля садиби господаря буйно розвиваються, цвітуть і розсіюють насіння рослини амброзії полинолистої.

Бо відповідні закони та дієві механізми їх виконання відсутні, системи державного контролю за їх неухильним виконанням теж. Закон про захист рослин є, проте досить сирий і до того ж без механізму виконання. Це швидше декларація про наміри.

На орних землях ситуація з масовою присутністю рослин амброзії та інших видів бур'янів виглядає ще менш привабливо. На жаль, органи державної влади, місцеві ради, систе-

ма Міністерства аграрної політики, служба захисту та карантину рослин реально не здійснюють і не мають дієвих важелів контролю за наведенням порядку з бур'янами на просторах України. Відсутні у країні досконалі закони, нема механізмів їх виконання, нема коштів, то нема і бажання.

Перспективною складовою питання бур'янів є власне наукова. Як відомо, природа є надзвичайно складною біологічною системою. Що більший антропний тиск (на жаль, діяльність людини у переважній більшості випадків руйнує досконалі природні системи життя) впливає на таку систему, то неадекватнішим та більш несподіваним, проте завжди достатньо могутнім, є відповідь природи на нашу деструктивну діяльність.

Жива природа постійно адаптується і удосконалюється, тому людина зобов'язана завжди тримати руку на пульсі подій і своєчасно реагувати на ті зміни, що відбуваються в біосфері, у тому числі й у біології рослин бур'янів. Майже всі види бур'янів — це представники найбільш досконалих за ботанічною характеристикою організмів у царстві рослин. Людству успішно протистоять і відстоюють свої права на існування під сонцем представники своєрідної вершини еволюції рослинного світу — види ексклеренти-бур'яни.

Людство має змогу легко знищити всі ліси на планеті, проте за останні 10 тисяч років так і не змогло до кінця перемогти на посівах трав'янисті рослини — бур'яни, наприклад, рослини лободи білої. Звичайно, окрему рослину можна легко вирвати, або вбити гербіцидом. Проте їй на зміну дуже швидко виросте нова рослина, і все доведеться розпочинати спочатку, і так без кінця. Протистояння з рослинами-бур'янами на посівах культурних рослин не має сьогодні свого логічного завершення.

У наші дні офіційно бур'янами в Україні є понад 800 видів вищих трав'янистих рос-

лин, потенційно бур'янами можуть бути більш як 1500 видів, або майже половина квіткових рослин України.

Значна частина бур'янів в Україні є не місцевими (аборигенними), а адвентивними видами (прибульцями), що добре прижились на нашій території й стали масовими на посівах культурних рослин. Наприклад, усі види щирець, незабутниця дрібноквітка, нетреба звичайна і колюча, просо алепське (гумай), всім відома амброзія полинолиста, ваточник сирійський та інші.

У результаті діяльності людини рослини-бур'яни швидко адаптуються. Змінюється їх видовий склад на полях, формуються нові популяції відомих видів, що мають інші морфологічні та біохімічні властивості. У 51 країні, де практикують сучасне землеробство і використовують інтенсивні технології вирощування сільськогосподарських культур, станом на 2002 рік було виявлено понад 140 видів бур'янів, що мають 248 біотипів резистентних до дії шести найбільш поширених механізмів дії сучасних гербіцидів. Найбільше їх виявлено на орних землях США — 85, Австралії — 36, Канади — 35, Франції — 10, Іспанії — 34, Бельгії та Ізраїлю — по 18, Німеччині — 17. Є вже вони і в Україні.

Поступово наростає загроза формування резистентних популяцій бур'янів і до дії таких досить екологічних тотальних гербіцидів, як препарати на основі гліфосату.

І безгосподарність, і байдужість, і звичайна... дурість

Для успішного контролювання значного ботанічного розмаїття бур'янів на орних землях потрібні знання. Нам необхідне своєчасне виявлення стійких до дії гербіцидів популяцій рослин бур'янів на території України. Їх дослідження і розробка дієвих способів контролювання в посівах сільськогосподарських культур — питання актуальні і з наукової, і з прикладної точок зору. На сьогодні такі проблеми

державної ваги і масштабу в міру своїх сил і можливостей розробляють лише кілька невеликих наукових лабораторій в системі УААН, НАНУ та кілька вчених на кафедрах аграрних вузів.

Ситуація з фінансуванням наукових досліджень за тематикою гербології (галузь науки, що вивчає бур'яни і шляхи їх контролювання) сьогодні не витримує ні критики, ні позитивного порівняння.

Результативність може бути досягнута лише за умови нормального фінансового забезпечення, а не одного голого ентузіазму науковців.

Потрібна дієва система підвищення професійного рівня агрономів на місцях і відповідна оцінка їх провідної ролі у всіх сферах сучасного землеробства.

Проблема значної присутності бур'янів на орних землях здається простою і дрібною на перший погляд. Проте це не так. У цій проблемі, як у краплині роси під промінчиками сонця, відбиваються і заломлюються всі наші недоробки, безгосподарність, процвітання рвачів і кар'єристів, корупція, брехня, байдужість, і звичайна... дурість. Проблема суспільна і комплексна, її неможливо вирішити чисто технологічно одним агрономам та механізаторам.

Важливим є все: і нормальна законодавча база, і оптимальна модель економічних відносин у країні, жорстка виконавча дисципліна і дієві механізми контролю за виконанням законів та постанов, наявність власного інтелекту нації й потужної сучасної науки, їх всемірне нарощування та вміння продуктивно використовувати потенціал знань, державна увага до галузей, вальниць землі, рівень кваліфікації і підвищення ролі агрономів, наявність і доступність необхідної техніки і хімії, суспільна мораль і цивілізоване ставлення громадян один до одного, екологічний світогляд та розуміння світу, що нас оточує.

Олександр ІВАЩЕНКО, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент УААН.

ВІСТІ З КАМ'ЯНЦЯ-ПОДІЛЬСЬКОГО

Премія за корову

Одинадцятикласниця Грушківської агролицею Оксана Станішевська виграла півтисячі гривень завдяки... власній корові. Запропонував позмагатися юним грушківчанам в знаннях про домашніх улюблениць декан біотехнологічного факультету Подільського державного аграрно-технічного університету Микола Повозников. Уже сім років цей виш тісно співпрацює з ліцеєм. Метою є заохочення дітей до навчання, здобуття практичних навичок сільськогосподарської праці, засвоєння сучасних методів господарювання, зацікавлення наукою, а головне — виховання нового покоління господарів, фермерів, що дозволить вивести подільське село з занепаду.

На захисті презентацій домашніх годувальниць Оксана Станішевська вразила всіх доповіддю про свою корову Ромашку. Дівчина навіть продемонструвала щоденник надой, в якому показала, як залежить кількість молока від годування, а також від пройденого твариною шляху з пасовиська. Коли корові доводилося долати важкі підйоми з долини, дійниця була не такою повною.

Інші премії вибороли Олена Гуньковська з Крушанівки та Тетяна Комарницька з Гораївки. Молодші школярі, які дуже уважно слідували за захистом, попросили продовжити конкурс у наступному навчальному році. Ім теж кортить позмагатися.

Віра ШПИЛЬОВА.

Злодієм виявився звільнений механізатор

Ферму свинокомплексу, що в селі Настасові, обікрали декілька разів. Незважаючи на те, що її постійно охороняли, злодії почувалися там як удома. Власник звернувся до правоохоронців. Ті порадили вжити додаткових заходів безпеки. Не встиг власник це зробити, як сталася ще одна крадіжка. І лише коли злодії навідалися в черговий раз, відеореєстратор зафіксував їх. В одному впізнали колишнього механізатора свинокомплексу, 24-річного мешканця села Заздрість Терехівського району. Він добре знав, як проникнути на ферму непоміченим. До злодійської групи входили семеро осіб. Одні викрадали поросят, інші продавали їх односельцям. До того ж свиней елітної породи продавали по 250 гривень, що вдвічі менше ринкової ціни. Ті, хто вирішив їх придбати, не могли не знати, що ціна не відповідає товарові, але купували крадене. Загалом власникові завдали збитків на 30 тисяч гривень. Тепер злодіям доведеться відповідати перед законом.

Любов ЛЕВИЦЬКА. Тернопільська область.

ЗЕМЕЛЬНА РЕФОРМА: А ЯК У НИХ?

Італія: «розкуркулення» з компенсацією

Ми продовжуємо розповідати про земельний досвід європейських країн (дивіться «Голос України» за 24 червня ц. р.).

В Італії здійснили земельну реформу, щоб вилучити у великих землевласників (з ділянками понад 300 га) частки землі та передати її малоземельним або безземельним селянам. Земля передавалася не безоплатно, а за викуп, менший за ринкову вартість землі. Водночас селянам надавалися банківські кредити на сплату вартості землі на 30 років під 3,5 відсотка річних.

У великих власників лишки землі вилучалися за компенсацію — п'ятивідсотковими цінними паперами терміном на 25 років. Це дало можливість багатьом земельним власникам отримати кошти для створення високорентабельних господарств. Лишки визначалися за критерієм ефективності її використання. Так, якщо власник мав лишок землі, але господарство було ефективним, тобто дохід від володіння перевищував середні норми доходу в регіоні, то лишки землі не вилучалися.

Земля, отримана селянами під час реформи, не одразу переходила до їх власності — протягом перших шести років майбутній власник землі був тільки користувачем і лише після завершення цього терміну та за умови оплати частки вартості земельної ділянки на виплат він ставав її власником.

Під час реформи землю отримали й ті, хто надав не зміг її обробляти, а дехто почав її продавати. Внаслідок цього через певний час відбулася консолідація земельних ділянок у власності місних, рентабельних господарів — 43 відсотки господарств зміцнилися за рахунок саме таких продажів. Крім того, держава заохочувала створення кооперативів з переробки та реалізації сільськогосподарської продукції, які отримували певні пільги та технічну підтримку. Отже, реформа сприяла концентрації землі в руках тих, хто її обробляє, і підвищенню ефективності її використання. Пожвавився земельний ринок. Це є одним з кращих прикладів державної підтримки реформування земельних відносин в Європі.

З матеріалами Центру Разумкова знайомилася Галина КВІТКА.

держави, і ні в якому разі не є власністю користувача мисливських угідь, в даному випадку ТОВ «Елінський ліс». «Зважаючи на те, — далі читаємо у його відповіді, — що дики тварини є власністю держави, логічно було б посилатися за завдані збитки саме до держави, і ст.157 (ч. 2) Земельного кодексу України чітко вказує, що порядок визначення та відшкодування збитків власникам землі і землекористувачам встановлюється Кабінетом Міністрів України».

Однак проект постанови «Про відшкодування збитків, завданих дикими тваринами землевласникам та землекористувачам» поки що узгоджується і не є нормативним актом. А тому селянам фактично немає до кого звертатися за компенсацією втрат.

Усе-таки слід зазначити, що мисливські господарства проводять відстріл диких кабанів згідно з наданими державними лімітами. ТОВ «Елінський ліс» торік забив 20 голів диких свиней, з вересня матиме можливість ще вполювати 23 тварини. Очевидно, такий ліміт треба збільшити, враховуючи реалії села Безуглівки. Та й відстріл мисливцям слід би зробити на городах безуглівців — тоді б меншало тут охочих гостей поласувати селянською городиною.

Сергій ПАВЛЕНКО.

Щорський район Чернігівської області.

На знімку: Олександра Дмитрівна Безборода: «Як гадаєте, що огорожу перестрибнуть?»

Фото автора.

Учора керівник місії МВФ Джейла Пазарбазіолу
прибула в Україну (УНІАН)

У травні борг населення за житлово-комунальні
послуги зменшився на 5 відсотків,
до 9,2 млрд. гривень (Українські новини)

Дві історії, або Як Сирота шукав сестру, а знайшов себе

Є історії, які не знаєш, як починати: з початку чи кінця. Ця — саме така. Тому спробую розповідати одночасно дві історії. Одну, яку знав Володимир Йосипович Сирота, і другу, яку відкрили у службі розшуку Червоного Хреста України. Зазвичай людям хочеться зазирнути в майбутнє, щоб дізнатися, що на них чекає попереду. А Володимир Йосипович завжди мріяв зазирнути в минуле, щоб зрозуміти, хто він і якого роду-племіні.

Дитинство

— Я пам'ятаю, як ми стояли на цвинтарі: я, сестри Елізабет і Неллі. Когось ховали. Тепер розумію, що маму. Ще пам'ятаю, як Елізабет довго нас кудись вела. Я просився на руки, а вона лупала мене по попі: «Іди сам». Ішли ми довго. Було нудно і трохи холодно. Під вечір дійшли до будинку, де бігало багато дитлахів. На прощання Елізабет сказала: «Я скоро прийду. Тільки залагоджу деякі справи».

Більше Володимир Йосипович її не бачив. Так він разом з сестрою Неллі опинився в дитячому притулку. Він не пам'ятає, якою мовою спілкувалися діти. Здається, виховательки говорили німецькою і чеською. Володимир Йосипович досі пам'ятає окремі чеські слова: картопля, хліб... У пам'яті збереглося, як

вони разом із сестрою ховалися від авіанальотів у сусідній церкві. Як спускалися взимку на санчатах з гірки. Як він збив з ніг директрису Фраузелю (очевидно, фрау Зелю), і як вона сердито махала йому ковінкою... А ще пам'ятає, як одного дня до притулку прийшли бійці Червоної Армії і почали оглядати дітей. Виховательки плакали і пояснювали дітям, що їх забирають. Як їх садили в автобус і знову кудись довго везли...

Як розповіла провідний спеціаліст служби розшуку Червоного Хреста України Людмила Миколаївна Обухова, Володимир Йосипович Сирота звернувся до них 2005 року. Він просив розшукати старшу сестру Елізабет, з якою розлучився під час Другої світової війни, ймовірно на території Німеччини. Таке прохання служ-

бу розшуку не здивувало. Щотижня там фіксують близько 300 подібних звернень. Але випадок з Володимиром Йосиповичем був особливий. Річ у тім, що він майже нічого не знав про своє життя до 1945 року, коли разом зі старшою сестрою Неллі опинився у Львівському спеціальному дитбудинку № 1: як звали його батьків і куди вони зникли, де сім'я мешкала в Україні (і чи мешкала тут узагалі), як діти опинилися, як тоді казали, на ворожій території. Навіть коли він народився, Володимир Йосипович не відав. Щоб знайти хоч яку-небудь інформацію про себе, він звертався до численних інстанцій, і в результаті отримав відповідь від Львівського дитбудинку. Власне, то був список із 75 дітей, яких 2 грудня 1945-го переправили з перевірно-фільтраційного табору № 290 в місті Влашим (тоді Чехословаччина) до Львова. У

тому списку були Володимир і Неллі.

— У перевірно-фільтраційному таборі ми жили в казармі. Там я вперше відчув до себе якесь презирливе ставлення. Зрозумів, що мене за щось ненавидять. У таборі було багато солдатів, мабуть, колишніх військовополонених. Вони багато випивали, стріляли одне в одного у п'яних сутичках. Ми жили в окремому приміщенні, і за нами доглядали дівчата (теж військовослужбовці). Їм також перепадало від тих солдатів. І серед ночі до нас вдиралися, і били їх, і... Пам'ятаю, як дівчата кричали і плакали.

Через півроку 2 грудня 1945 року дітей завантажили в товарний вагон і відправили військовим ешеленом в Україну. Володимир Йосипович пам'ятає, що вони їхали у вагоні, де зберігалися харчі. І молоденькі виховательки «цупили» шоколадки, печиво, цукор, щоб підгодувати маленьких «німців». Вже пізніше з офіційної довідки він дізнався, що серед вивезених дітей більшість були — українці, а ще — кілька росіян, білорусів і поляків. Навпроти його та ще кількох імен — національності вказано не було... Проте всім дітям, що прибули «від Гітлера», судилося надовго стати «фріцями».

Дітей розподілили на дві групи: народжених до 1938 року і молодших. Володимир Йосипович з сестрою потрапили до старшої групи. 15 грудня 1945 року групу розмістили на ночівлю у Львівському спецдитбудинку № 1. «Привели нас на вечерю. Дали чай і чорний хліб. Нам у найпершому притулку теж давали чорний хліб. Тільки він був солодкий... На цьому вечір закінчився. Було трохи

Навіть коли він народився, Володимир Йосипович не відав. Щоб знайти хоч яку-небудь інформацію про себе, він звертався до численних інстанцій, і в результаті отримав відповідь від Львівського дитбудинку.

Брат і сестра 1 січня 1954 року.

дивно, бо раніше нас годували краще. І одяг у нас був непоганий. А як ми роздяглися і пов'ягалися, чую серед ночі якийсь гамір. Щось відбувається...»

Місце в мешканці дитбудинку, сироти, що пережили війну і втратили на ній своїх батьків, вирішили, що їхня війна ще не закінчилася.

А ворог (маленькі «фріци») спокійно спить на сусідніх ліжках. Одне слово, на «фріців» напали, відлупцювали, а одяг відібрали. Зранку вихователь побачили новоприбулих голими, побитими і заплаканими. Залишилися на «фріцах» тільки трусики. Володимир Йосипович згадує, тоді йому видали... солдатські кальсони. Прорізали на боках дірки для рук, пояс зав'язали на ший. Так він і ходив.

Завуч Ковальова зрозуміла, що далі залишати своїх і «чужих» дітей під одним дахом небезпечно. Тому їх перевели із загального корпусу в окреме приміщення, окремо годували і окремо виводили на прогулянку. «Я пам'ятаю, що всі місцеві на нас кричали, плювалися. Я відчував таке приниження. Там я дізнався, що у мене є прізвище. Ковальова сказала, що маю відгукуватися, коли кажуть Гільсман. Зрозумів, що є таке поняття, як національність. Спочатку я вважав себе німцем, потім — євреєм. Нам щодня читали книжки російською мовою, писали на дошці російські букви. Ми вчилися говорити російською...».

Місцеві мешканці дитбудинку, сироти, що пережили війну і втратили на ній своїх батьків, вирішили, що їхня війна ще не закінчилася. А ворог (маленькі «фріци») спокійно спить на сусідніх ліжках.

Спочатку Людмила Обухова вирішила знайти найстарших зі

списку дітей, щоб отримати інформацію про їхнє перебування у Влашимі. Та марно. У той саме час служба звернулася до Червоного Хреста Росії, де зберігають картотеку стосовно дітей, які перебували у спеціальних дитбудинках в до- і післявоєнний період. З Росії надійшла відповідь: у картотечі дані про Володимира і Неллі є. Але після тієї відповіді запитань стало ще більше. За різними джерелами вказувалися різні прізвища дітей: Гільсмаер,

Усе життя Володимир Йосипович прослужив у лавах МВС.

Гельцман, Гільцмаер... У даних про Неллі були відмінності у році народження. А ще вказувалося, що діти народилися в Мелітополі. Згодом з'ясувалося, що майже вся отримана інформація була хибна... Водночас служба зрозуміла, що родної служби розшуку, куди зазвичай звертається, коли необхідна інформація про осіб, вивезених на примусові роботи. У 50-х роках в Німеччині набув чинності закон, який зобов'язував роботодавців давати списки оstarбайтерів, які в роки Другої світової були у них в

Володимир та Неллі у дитбудинку.

Родина Володимира Йосиповича.

наймах. На жаль, ці списки не повні, але в цьому разі саме вони зрушили пошук з мертвої точки. У списку, складеному 8 лютого 1950 року, згадувалися Гільцмаєр Елізабет, Неллі і Вольдемар. У цьому документі було вказано дати їх народження, а також місце. Елізабет народилася в Херсоні, а Неллі та Володимир в Альтенау та Кронау (нібито на території Росії). Окрім того, в інформації про Елізабет вперше згадувалися батьки: батько — Йоган, мешкав у Кронау до 1938 року, мати Емма — в дівочтві Тільман (народилася в Будапешті). Документи свідчили, що мати померла в листопаді 1943 року в таборі міста Заац (Судетен). Було також записано, що до війни Елізабет мешкала в селі Іванівка Краснодарського краю. Остання інформація на деякий час повела розшук у хибному напрямку. Принаймні у Краснодарському краї знайти сліди родини Гільцмаєрів не вдалося. А ось із Чехії прийшла така новина: в архіві збереглося свідоцтво про смерть Емми Хіцмеєрової (в дівочтві Дільманової), мадярки (!). Також службу повідомили, що Емму поховано на цвинтарі містечка Жатець. І хоча могилу не позначено, точно відомо місце: поруч зі цвинтарною стіною.

Отже, була ще одна сестра, якої Володимир Йосипович навіть не пам'ятає! Можливо тому, що під час війни вона залишилася на території України?!

За кілька місяців німецьку групу відрядили до новоствореного дитячого будинку в місті Бібрка Львівської області. І вже там, починаючи з 3-го класу, діти почали відвідувати загальноосвітню школу. З того часу зберігся знімок (див. фото). Його зробив чоловік однієї з вихователок. Це фото Володимир Йосипович береже все життя. А ось найцінніше для нього — втратив. Фото поховальної процесії. Мабуть, то був похорон його матері. Сирота дав знімок на зберігання своєму другу Леонідову Міллеру, якого, як і себе, вважав німцем.

До речі, в німецьких архівах віднайшовся ще один цікавий документ про... натуралізацію. 1943 року через тиждень після смерті матері Елізабет, Неллі і Вольдемара було визнано арійцями, оскільки вони народилися в німецьких поселеннях на території Росії. Але де ці Кронау і Альтенау? З історії відомо, що в Україні німецькі

колонії були на території нинішньої Херсонської області. Проте з тої саме історії відомо, що в той час на карті України не було такої адміністративної одиниці. Тож документи, які стосуються сімейства Гільцмаєрів, шукали в архівах одразу кількох областей: Херсонської, Миколаївської, Дніпропетровської та Одеської. А через центральний державний історичний архів Києва дізналися, що сучасна назва населеного пункту Кронау — селище міського типу Високопілля, а Альтенау — село Пригір'я Високопільського району Херсонської області. Отож природно, що саме з Херсона почала надходити

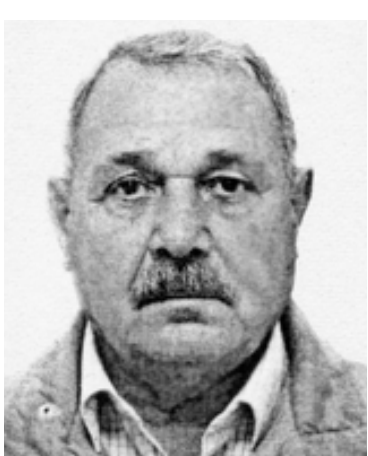
інформація: «В метричній книзі херсонського міського відділу РАЦС по місту Херсону за 1929 рік є актовий запис про народження Гільцмаєр Еттели Янушівни». Так Елізабет перетворилася на Еттелу... Віднайшлися також метричні записи про Володимира і Неллі. Тож нарешті Володимир Йосипович дізнався, коли саме він може святкувати день народження. На жаль, його сестра Неллі цієї звістки не дочекалася...

Фото з партійного квитка Януша Павловича Гільцмаєра.

У 50-х роках дитячий будинок розформували. Старших дітей розподілили по ремісничих училищах. Володимир потрапив до Львова вчитися на слюсаря з ремонту промислового

обладнання, Неллі — в Станіславську область (нині Івано-Франківську) на швачку. 1954 року Володимир приїздив до сестри, щоб разом зустріти Новий рік. І січня вони сфотографувалися на пам'ять. Потім у біографії Сироти — робота на Львівському автобусному заводі й армія. У Неллі — заміжжя, переїзд до Києва, народження дитини і розлучення. Після армії Володимир Йосипович вирішив їхати до сестри у Київ. Бо на всьому білому світі у нього більше не було рідної людини. А що таке Київ у 50-х? Нема роботи без прописки, нема прописки без роботи. Єдиний спосіб влаштуватися в Києві — іти на роботу в міліцію. «А я тоді ментів дуже не любив. Скільки разів вони нас ганяли на танцях, коли ми, дитбудинківські «фріци», влаштовували бійки. На той час ми вже навчилися і захищатися, і

Володимир Йосипович.

нападати... Та ось одного дня прийшов до мене дільничний Петро Климентійович П'ятницький, колишній фронтовик, та й каже: «Знаєш, синку, мені про тебе розповідали. Я думав, куди тебе прилаштувати на роботу, але ж ти не за лімітом. Іди до нас працювати»... Ну що робити. Подумав я, подумав, та й пішов оформлювати документи. Зібрав усі характеристики, пройшов комісію, коли це Петро Климентійович каже: «Хоче тебе побачити начальник райвідділу Октябрського (на Жовтневий район) району». Як зараз його пам'ятаю — Михайло Петрович Чепіль, підполковник, також фронтовик. Каже: «Сідай, синку. Розповідай

про себе». А що розповідати? Біографія коротка. От він і питає: «А чому ти хочеш у міліцію? Тільки чесно». Подумав я і сказав чесно: «Бо в Києві у мене сестра. Я хочу бути поруч з нею, бо, крім неї, у мене більше нікого немає». А він: «Ось за це я тебе візьму в міліцію. За відданість. Але розумієш, є одна проблема — твоє прізвище. На єврея ти ніби не схожий, а з таким прізвищем у міліції буде складно». Це вже почався період боротьби з космополітизмом. Тоді прийом на роботу в КДБ, МВС, ЦК для євреїв був обмежений. Одне слово, в міліцію я влаштувався ще зі старим прізвищем. Але за кілька днів викликав мене кадровик і сказав, щоб я їхав у РАГЗ і змінював прізвище: «Не треба Винокуров, Виноградов. Ти ж — сирота. От і будь Сиротою!». Отак я став сиротою і за прізвищем.

Батько

За віком батько Володимира Йосиповича підпадав під призов. Отож служба розшуку звернулася до Центрального архіву міністерства оборони РФ, щоб підтвердити або спростувати факт призову батька на війну. Відповідь була негативна. Враховуючи, що останні відомості про батька датувалися 1938 роком, Людмила Миколаївна припустила, що доцільно звернутися до головного інформаційного центру МВС України. І відповідь перевищила всі сподівання. З'ясувалося, що в херсонському архіві управління СБУ зберігається справа на Гільцмаєра Януша Павловича, який народився 12 липня 1888 року в місті Гаром-Сент-Керест (Угорщина) і за станом на 1938 рік мешкав у селі Високопілля, що було центром Фріц-Геккертівського району Миколаївської області. Працював завідувачем земельного відділу райвиконкому. 1938 року Януша Гільцмаєра було заарештовано. У протоколах допиту та в анкеті заарештованого вказано, що на момент арешту він мав сім'ю: дружина — Емма Іванівна, доньки Етта, Марія (!!), Неля, син Володимир. Отже, була ще одна сестра, якої Володимир Йосипович навіть не пам'ятає! Можливо тому, що під час війни вона залишилася на території України?!

Щодо біографії Гільцмаєра, то з його слів записано, що народився він у сім'ї робітника. Батько помер, коли Янушу було 7 років. З 1911-го по 1913 рік Януш перебував на службі в угорській армії унтер-офіцером. Брав участь у Першій світовій війні. 1914 року на галицькому фронті потрапив у російський полон. Направлений до Сибіру (Березівка) за Байкал. У сибірських таборах для військовополонених перебував до 1918 року, а тоді добровільно вступив до Червоної Армії, де служив до 1921 року командиром взводу та помічником командира роти. 1919 року під час служби в Червоній Армії вступив до лав ВКП(б). Про родичів Януша з його слів записано, що в Америці мешкає його рідний брат Михайло. А сестри Анна і Марія мешкають в Угорщині. Заміжні. Є дані, що в 1935—1936 роках Гільцмаєр працював головою сіль-

ської ради в селі Пригір'я Фріц-Геккертівського району, з 1937 року завідувачем земельного відділу цього ж району. Після арешту 13 квітня 1938 року утримувався в херсонській в'язниці. Обвинувачений за статтями 54-2, 54-10, 54-11 як учасник контрреволюційної німецької націоналістичної організації. Проводив антирадянську агітацію серед німецького населення Фріц-Геккертівського національного німецького району. Також проводив роботу з організації повстанських груп в тилу Червоної Армії у випадку війни. Рішенням особливої трійки засуджений до розстрілу. Вирок виконано 1 листопада 1938 року. Місце поховання у документах не вказано. Гільцмаєр Януш Павлович помертно реабілітований.

А що розшукуваний був членом партії, то в одному з російських архівів зберігся його реєстраційний бланк з детальною інформацією, яку Януш Павлович викладав особисто, та його знімком (!). В цій анкеті він називав себе угорцем. Писав, що вільно володіє двома мовами: угорською та російською. Писав, що має родичів в Угорщині (тепер Володимир Йосипович намагається їх розшукати. Щоправда, місцевість, де народився його батько, нині належить... Словаччині).

Тепер я знаю, що у мене одразу кілька національностей: натуралізований як німець, за метрикою — маляр... Тепер намагаюся самостійно продовжувати пошук. Річ у тім, що є документи, розіскувати які Червоний Хрест не має можливості, бо вони стосуються генеалогічного пошуку. Тому в архіві доводиться звертатися особисто. З Росії відповідь приходить завжди і швидко, а з наших архівів часто доводиться чекати по кілька місяців, якщо взагалі така відповідь надходить. Наприклад, з того самого Херсона.

Замість епілогу

Ось так майже чистий аркуш заявки про розшук перетворився на грубу теку документів. І пошук триває. На жаль, головне прохання Володимира Йосиповича Сироти (чи

то Володимира Янушевича Гільцмаєра) виконати так і не вдалося. Як склалася доля Елізабет — не відомо. Мало того, пошук розширився. Адже тепер слід шукати ще й Марію! Вона не була з матір'ю в німецьких таборах. За віком могла бути трохи молодша за Елізабет і старша за Неллі. Володимир Йосипович і служба розшуку Червоного Хреста України сподіваються, що, можливо, хтось із старожилів Херсонської області пам'ятає цю родину і може надати ще якусь інформацію. Хоча навряд чи вдасться дізнатися, як Емма Тільман, мадярка з Будапешта, опинилася в Україні. І чому разом з дітьми потрапила до Чехословаччини. Що змусило її видати своїх дітей за німців і прохати натуралізації. Можливо, передчуття скорої смерті. І розуміння, що притулок для німецьких дітей — єдиний шанс на виживання. Можливо, після натуралізації Елізабет вирішила податися до Німеччини? Одне слово, у цій справі ставити крапку зарано.

Наталія ФІЛІПЧУК.

КУРОРТ

Західні туристи не квапляться пройтися київськими вуличками

Туристів не влаштовує наш сервіс, а багато хто про нашу країну взагалі нічого не знає

За результатами недавно проведеного дослідження британської газети «The Independent», Київ займає 48 місце в списку найвпливовіших міст світу. Але, незважаючи на таку невисоку оцінку, кількість іноземних туристів у місті останнім часом збільшується.

Однак приїжджають до нас, мабуть, ті, хто полюбає гострі відчуття, бо знайти підходящий тур по місту для іноземця, як виявилось, — велика проблема. В Інтернеті представлено не більше п'яти вітчизняних турагентств, які пропонують подібні тури. Знайти щось підходяще туристам із Західної Європи там важко ще й тому, що на сайтах турфірм доступні тільки російська і українська мови. Можливо, тому більшість гостей до нас приїжджають із близького зарубіжжя — із країн СНД (в основному — росіяни) та з Польщі, Угорщини.

Зате ціни в нас — досить низькі, як для європейського туриста. Найвідоміші туроператори пропонують дводенну екскурсію по Києву з ночівлею не дорожче за 1500 грн. Це включено проживання в готельному номері «стандарт», харчування, вхідні квитки до музеїв та екскурсію. Якщо змінити проживання на готель класу «економ», то вийде ще дешевше — близько 1000 грн.

Прокоментувати ситуацію ми попросили заступника директора турфірми «Єврокуль», що опікується в тому числі й поїздками іноземних туристів в Україну, Андрія Луканьова:

— Туристів в Україні зараз дуже мало. Одна з головних проблем у тому, що в нас зовсім не підтримується держбюджетом популяризація України як туристичного об'єкта. Крім того — туристи незадоволені нашим сервісом, бо не дотримується співвідношення ціна—якість. Сервіс взагалі не відповідає світовим стандартам. Адже це ненормально, якщо ціна за проживання в чотиризірковому готелі становить порядку 200—300 доларів за добу, трізірковому — 120—200 доларів. А після кризи туристів практично не стало, хіба що Крим зараз забитий росіянами.

У цілому ж у тих, хто відвідує нашу країну, враження залишаються гарні. Задоволені туристи передусім гостинністю, відкритістю українців. Звичайно, багато чого їх дивує, але саме тому наша країна і являє для них величезний інтерес.

Мовою цифр

Торік Україну відвідали 25,5 млн. осіб. Найбільше гостей прибуло з Росії — 663 тис., друге місце між собою поділили угорці, німці, поляки, білоруси. Також частими візитерами були ізраїльтяни, іранці й китайці. Хоча представників цих країн цікавила не так краса України, як можливість установити бізнес-контакти або ж навчання. До речі, потік бізнес-туристів торік збільшився до мільйона чоловік.

Андрій АРТЮХ.

Дельфіни лікують і рятують дітей

На самому березі Чорного моря, на одеському пляжі «Ланжерон» розмістився дельфінарій. У нього суто морське ім'я — «Немо». Дельфіни тут не тільки дарують людям радість на виставах. Морські тварини в дельфінарії виступають у ролі лікарів, котрі рятують маленьких дітей від підступних хвороб.

Біль і горе співрозмовників

Мої співрозмовники — Світлана Колбасинська та її син, 9-річний Віталій із Броварів Київської області. В 7 місяців хлопчикові поставили діагноз ДЦП.

— Лікарі й самі не знають, що у нас, — зітхає Світлана, — ніхто не хоче до істини докопатися. Лікують, як хочуть, а користі... Була родова жовтяниця, на другий день у лікарні зробили укол, син узагалі посинів. Потім начебто б нормально все було, але голівку не тримав, не сидів... Видно вже було, що щось не те. Почали зі своєї поліклініки, потім усякі дитячі центри обійшли. Ніхто ніде нічого толком не казав. Усі знижують плечима. Поставили ДЦП. Виписували всякі процедури, таблетки, не допомагало. Почали шукати інші варіанти. Останнім часом голковколювання й масаж найбільше допомагали. Зацікавилися дельфінами. Тепер займаємося.

Хлопчика, котрий самостійно не рухається (це був саме Віталік), нарядили в «спецодяг» і він із тренером вирушив до дельфінів. Треба було бачити жаж на обличчі дитини. Він кричав, пручався. Чесно кажучи, подумала, що все це даремно, зайве травмування дитини. Але дельфіни й тренери знали свою справу. Хвилин через 15 я не повірила своїм очам: Віталік не просто «обм'як», заспокоївся — він посміхався такою щасливою посмішкою, начебто дельфін повідомив йому найрадіснішу звістку, і маля її зрозуміло. І мама його підтвердила, що бачить результати від такої терапії. У першу ж ніч після водних купань син спав так спокійно, що вона вночі не раз прислухалася — чи живий.

Ось дівчинка зі Львова. 5 років батьки займалися тільки її ногами. Христуся (Христина) сама назвала свої ім'я, прізвище, адресу, свій дитячий садок «Джерело». Що їй 7 років — показала на пальчиках.

— У нас була родова травма, — розповідає мама Людмила, — асфіксія, зачеплено шийний відділ хребта із крововиливом у голову, було порушено інтелектуальний центр пам'яті. Відразу нам сказали, що вона здорова. Потім виписали з пологового будинку з тим, що вона буде

неться, на картинки дивиться. І ще, знаєте, такі таблички з ягідками, тваринами складають, на моторику? От їх вона бере з охотою. Бачу, що інтерес є. Тобто йдуть зрушення саме в тому розділі, який у неї слабкий. Ми вже й на другий курс записалися — я бачу тут результат.

З Харкова була мама з 8-річним хлопчиком, з важкою формою аутизму. Після закінчення курсу лікування мама посміхалася, а сльози котилися градом: вона зізналася, що за всі вісім років перший раз почула, як дитина сміється.

Артем, син Наталки Нахман із Запоріжжя, саме тут після занять із дельфінами сказав своє перше слово — «мама».

У 10-річної Рити проблема спілкування з однолітками — вона боїться великої кількості дітей, на неї нападає якийсь непереборний страх. Але фахівці впевнені: все, чого боїшся в соціумі — несеши і залишаєш тут, у басейні з дельфінами. Ці милі тварини готові взяти й беруть на себе чужі страхи.

У 14-річної Каті заїкання невrogenного характеру. Зазвичай розмовляє нормально, а як «хвилююча хвилина» — заїкається. За її заняттями спостерігати одне задоволення — таке враження, що вона зрослась із тваринами. Третя між двома дельфінами, вона пірнає не гірше за них, вистрибує з води разом з ними. І така посмішка на обличчі, що позаздриш.

Я спостерігаю за дівчинкою, яка чомусь

НАША ДОВІДКА

Одеський дельфінарій нагороджено Дипломом Європейської Академії природничих наук (Ганновер), а двох фахівців удостоєно права називатися лицарями Міжнародного лицарського союзу.

сліпа. В 4 місяці повідомили, що вона глуха. Але вона бачила й чула. І нехай лікарі не ображаються, я одному «вироку» ніколи не вірю. Завжди вважаю за необхідне проконсультуватися в трьох—чотирьох місцях. Якщо щось збігається, тоді вірю. У нас не медична книжка дитини, а ціла енциклопедія, і за змістом, і за товщиною. У Христини майже у два роки виявили вивих тазостегнового суглоба, одна ніжка коротша за іншу росла. Операція. Під загальним наркозом. До операції дещо говорила: мама, тато. А після наркозу, мабуть, через додаткове навантаження на мозок, вона перестала й це говорити. У гіпсі була 9 місяців, три рази по 3 місяці — дитина ж росте. Знімали старий і відразу накладали новий. Ходити почала. А сюди приїхали, тому що хочу, щоб мізки «завелися», щоб вона могла перебувати у звичайному дитячому колективі. Зараз дівчинка моя за розвитком — трирічна дитина. Деякі речі для своїх 7 років на побутовому рівні більш-менш розуміє: що потрібно відвідувати туалет, просить їсти, коли хочеться, ще й вибирає. Їй ніхто ні в чому не відмовляє, а вона розуміє це, іноді зловживає нашою любов'ю. Отут мізки працюють. А коли колір треба визначити, квадрат вивчити або коло, тут поганенько.

Після дельфінів стала спокійніша, частіше книжки в руки бере. Раніше треба було буквально всовувати їй їх. А тепер сама тяг-

сьогодні не налаштована займатися. Як делікатно, наполегливо і водночас без «тиску» дельфіни змушують дитину приєднатися до гри. Ось дівчинка просто стоїть біля краю басейну. Спочатку дельфіни, танцюючи перед нею, кидають м'ячика до її ніг. Вона ніяк не реагує. Вони самі забирають м'яча і знову кидають. Через якийсь час, коли помітили, що дитина стежить очима за м'ячем, плавцями, кивком голови, криками просять подати їм м'яча. Дівчинка бере й кидає їм м'ячика. Вони ловлять і повертають їй. Гра налагоджується. Після цього інший дельфін підпливає з колечками на носі. Дитина має уже сама зняти їх з одного дельфіна, а одразу ніс підставляє інший — і дівчинка надягає ручками їх на мордочку іншого дельфіна. І це вже перемога. Дитина мимоволі торкається тіла дельфіна, у неї вже немає страху ні перед досить зубастою і навіть страшною на вигляд пашею водомешканця, іде звання до «гумової» шкіри. Відкрита паша дельфіна правильно сприймається як посмішка, і дитина у відповідь теж посміхається. Вона у принципі готова до наступного етапу — плавання в басейні поруч із дельфінами за допомогою тренера, а потім і самостійно лежати на черевці Принцеси або Немо, кататися верхи на Лілі.

Любов дельфінів — особлива любов

У цьому переконує психолог дельфінарію Алла Душка, старший викладач кафедри диференціальної психології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова.

— Тому що вони приймають будь-кого «з

усіма потрухами», хоча б яким ти був, для них усі рівні, — переконана психолог. — От цього доводиться вчити батьків. Моя основна частина роботи — це насправді не з дітьми, а з батьками. Вони прив'язують до себе дитину, і дитина не може переживати психотравмуючу ситуацію. Наявність водного простору, великих тварин — це страх, це стрес. І маля має пережити його саме, напрацювати нове ставлення до стресу. Тому моє завдання — відлучати батьків від дітей і працювати із самими батьками. Дуже часто мами з'являються з обличчям-маскою: «За що мені ця ноша — така дитина...». І я починаю пояснювати батькам, що їхня уява про те, якою має бути їхня дитина, і те, якою вона є — зовсім різне. Це неправильно. Я їм розповідаю про їхніх же дітей те, чого вони самі не знають. Я вчу мам і тат помічати і заохочувати успіхи їхньої дитини не щодо інших дітей, а щодо того, що було «до» і що є зараз. Навіть розуміючи, що вона не така, як всі, дитина має почуватися комфортно в житті. Один мій маленький пацієнт у свої вісім років сам визначив, чому його так тягне до дельфінів. Він сказав: «Я, як і дельфіни, не такий, як всі».

НАША ДОВІДКА

Метод показав свою ефективність у разі таких розладів у дітей: різні функціональні відхилення, які супроводжуються ураженням нервової системи, затримки психічного й мовного розвитку, ранній дитячий аутизм і синдром Аспергера, синдром Дауна, астенічний синдром (хронічної втоми), ДЦП (дитячий церебральний параліч), м'язова астенія, нервова анорексія, захворювання опорно-рухового апарату, синдром дефіциту уваги й гіперактивності. Протипоказання: епілепсія, онкозахворювання, інфекційні нашкоджені хвороби.

Ми домагаємося, щоб дитина у воді була більш самостійна, щоб не боялася дельфінів, щоб у неї був контакт із тваринами, щоб вона сама чекала, коли вони до неї підпливуть. Ну і пік нашої перемоги, коли ми бачимо десь на занятті шостому-сьомому, що дитина не просто чекає зустрічі з дельфінами, а рада їм, відчувається з ними добре й грається. На обличчі — посмішка, а часом і радість. Контакт є — є і результат лікування.

«Еріка — це гарний дельфін»

Так кажуть діти про одну із тренерів, котрі працюють з ними. Так можна сказати про всіх тренерів Одеського дельфінарію — вони так люблять і знають своїх підопічних, начебто самі дельфіни. І це здорово. Адже щоб досягти максимальної ефективності сеансів дельфінотерапії, для пацієнта недостатньо просто перебувати в одному басейні із тваринами. Потрібне виникнення тонкого психологічного зв'язку між дитиною і дельфіном. Формування цього зв'язку багато в чому залежить від грамотної роботи дельфінотерапевтів.

— У нас здебільшого працюють аспіранти вузів, — розповідає старший тренер 24-річна Наталя Василевська. — Богдан — аспірант університету імені І. І. Мечникова, займається психологією. Михайло — методист лікувальної фізкультури й аспірант педінституту. Я сама психолог, аспірантка нашого університету. Спочатку працювала зі здоровими дітьми, потім зацікавилася дельфінами, стажувалася в Міжнародному інституті дельфінотерапії (Євпаторія) на турецькій базі. Користуючись досвідом старших колег, одержуючи власний, розробляємо методику терапії, яка, як бачимо, дає результати.

— Наталко, а який за цей час у вас найяскравіший спогад?

— Я очам не могла повірити, коли дівчинка, котрій було трохи більш як два роки, але вона не ходила, не говорила, і раптом тут після курсу лікування зробили свої

Нехай лікарі не ображаються, я одному «вироку» ніколи не вірю

► ДОНЕЦЬКА ОБЛАСТЬ

Новосілля багатодітних родин таки відбудеться

Держинська міська рада майже два роки не здає в експлуатацію житло для багатодітних сімей. Про це повідомив голова обласної держадміністрації Володимир Логвиненко. За його словами, родини Винокурових, Полунець і Нагорнюк, відповідно до спільного проекту влади і бізнесу, взяв під опіку благодійний фонд Ріната Ахметова. Держинська міськрада виділила земельні ділянки, і фонд розпочав спорудження будинків. Однак на ділянці, закріпленій за сім'єю Винокурових, роботи призупинили через ґрунтові води. За погодженням сторін фонд вирішив придбати готовий будинок, житло вже знайдене і на нього оформлюють документи.

Новосілля для інших багатодітних родин із Держинська перенесене з 2008 на 2009 рік у зв'язку зі зміною підрядної організації. Усього в рамках спільного проекту «Зігрію любов'ю дитину» для багатодітних сімей придбано вісім будинків, одну квартиру, у чотирьох будинках зроблено ремонт, ще двом родинам надано кошти на ремонт.

Ліна КУЩ.

► КРИМ

Хочеш на пляж — покажи прописку

Для євпаторійців відкрили 17 пляжів, на які жителі містакурорту можуть проходити безплатно, пред'явивши ксерокопію паспорта з місцевою пропискою. Для вільного, зокрема безплатного, доступу закрито тільки пляжі оздоровниць. Проте за вхід навіть на безплатні для євпаторійців пляжі орендатори вимагають щонайменше п'ять гривень з людини, а вхід на ВПП-території — удвічі й утричі дорожчий.

Віктор ХОМЕНКО

РЕГІОНАЛЬНИЙ
МОНІТОРИНГ

► ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСТЬ

Відпочинок став дорожчим

Підвищилася вартість послуг туристичних та культурних закладів. Пацієнти також відчули подорожчання амбулаторних та санітарно-курортних послуг. Навіть дістатися до місць лікування та відпочинку буде проблемніше, оскільки поїздки на транспорті хоч не набагато, але подорожчали. Статистика пов'язує це зі збільшенням вартості бензину та мастил. Однак є і втішна новина: хоч і поновило, але почали падати ціни на автомобілі. Ця сама тенденція спостерігається і стосовно телевізорів, комп'ютерів та фотоапаратів, котрі теж стали дешевшими. Тож відпочивальникам доведеться замінити реальні подорожі на віртуальні.

А от по телефону дехто говоритиме менше: абонентська плата на стаціонарні телефони знову підстрибнула, що загалом призвело до подорожчання послуг зв'язку на півтора відсотка.

Фахівці фіксують пригальмовування інфляційних процесів. Зокрема, ціни на продукти харчування зменшилися на 0,1 відсотка. Це стосується фруктів, рису, макaronів. Такі само зникли поширилися і на продукти тваринництва — м'ясо, масло, молоко та сири. Серед усього різноманіття харчів найбільше, майже на двадцять відсотків, подешевшали яйця. Але деякі продукти все-таки продовжували дорожчати. Серед них хліб, олія та цукор. Не зупинилась ціна і на рибу та м'ясо птиці.

Загалом з початку року споживчі ціни в області зросли майже на сім відсотків.

Ірина КОЗАК.

перші кроки і почала вимовляти якісь звуки... Згадую хлопчика, досить дорослого, років 12, з важкою формою аутизму, агресивною формою: він бив себе, кусав руки, не входив у контакт ні з ким, на дельфінів взагалі не звертав жодної уваги. В якийсь момент на шостому-сьомому занятті ми його залишили в басейні один на один з дельфінами. Що вже вони там з ним робили — начебто і нічого, просто колами ходили за ним — але він раптом почав так сміятися, голосно, довго, десь з півгодини, причому утробним якимсь сміхом, моментами навіть моторошно було. Мама була в шоці — вона ніколи не чула, щоб він взагалі сміявся. І на наступних заняттях ми його відпускали до дельфінів, спостерігаючи з «берега». Йому це дуже подобалося і ставало краще від цього, агресія минала. Мені здається, це було найбільшим моїм переживанням. Хоча, звичайно, доля кожної дитини хвилює, і радієш, коли бачиш результат лікування.

Еріка, яку діти вважають гарним дельфіном, сама має вже двох дітей. Все життя вона мріяла зблизитися з дельфінами. Коли довідалася, що в Одесі відкрився дельфінарій, прийшла проситися на роботу.

— Вакансій не було, — згадує з посмішкою Еріка, — пішла в готель «Немо» при дельфінарії, щоб все-таки бути ближче до цих фантастичних тварин.

І дочекалася — тепер Еріка тренер при лікуванні дітей і «найкрасивіший дельфін».

Ми з тобою однієї крові

Ефективність дельфінотерапії багато в чому зумовлена унікальними здібностями дельфінів. Вони посідають третє місце в рейтингу найрозумніших тварин планети. Більшість анатомічних показників наближають мозок дельфінів до мозку людини. Високий розвиток мозку цих тварин походить від вимог їхнього соціального життя. Ці тварини мають високий ступінь соціалізації — товариські й дружлюбні як між собою, так і у ставленні до інших, у тім числі й людини. У своєму спілкуванні дельфіни видають численні звуки, які можуть спричиняти сильне відлуння. Свої звукові хвилі дельфін посилає направлено. Ця здатність спрямованого випромінювання ультразвукових хвиль і використовується в дельфінотерапії для лікувального впливу на людину. Одна з найінтригуючих здатностей дельфінів — самосвідомість — здатність думати про себе насамперед у фізичних параметрах. Тобто дельфіни спроможні подумки уявити і сформувати аналогії між їхнім власним тілом і тілом іншого кого-небудь, навіть якщо він не схожий на дельфіна. Афаліни навіть здатні пізнати себе в дзеркалі. Припускають, що ці водні жителі вміють порівнювати нову й стару інформацію і навіть зберігати її в якійсь абстрактній формі. Такі здібності пояснюються високим ступенем розвитку кори головного мозку, досить тривалим періодом дорослішання дитинчати, високим рівнем батьківської турботи, але передусім — складним соціальним життям. Спілкування дельфіна й дитини відбувається за межею слів, воно архаїчне і природне.

Все це забезпечує ту поведінкову гнучкість, яка вирізняє сімейство дельфінів і дає їм змогу бути ефективними терапевтами.

Як же допомагають дельфіни? Ультразвукові коливання, випромінювані дельфіном, сприяють проникненню мікровібрацій у тканини того, хто лікується, й діє на різні біологічні структури його організму. Ще одним ефектом дельфінотерапії є гідромасаж не тільки шкіри дитини, а й внутрішніх органів. «Доктор» модулює ці потоки води

для гідромасажу своїм хвостовим плавцем. А торкаючись до біологічно активних точок на руках і ногах дитини, дельфін стимулює рефлекторні зони нервової системи, активізуючи систему самовідновлення.

Досвід практичної роботи психолога-психотерапевта в Одеському дельфінарії показує, що взаємодія з дельфінами — потужний психотерапевтичний і психокорекційний засіб. Головне в лікуванні тут — спілкування з дельфінами в ігровій формі. Дельфін зі своєю природною «анатомічною» посмішкою, дружлюбністю й інтересом до дитини сприяє формуванню контакту й закріпленню позитивних комунікативних моделей поведінки. Важливим елементом цього спілкування є тілесний контакт. У результаті індивідуально підбраного комплексу вправ з дельфінами дитина розширює межі свого світу, отримує новий досвід спілкування й одержує величезний позитивний заряд, що робить її життя більш жвавим, творчим, яскравим.

На лікування приймають, як правило, дітей старше двох років. Починається все з розповіді про те, з ким маля гратиметься у воді, знайомлять із «другом» ще на суші, пропонуючи погратися з надувним або

НАША ДОВІДКА

Для лікування рекомендовано сім-десять сеансів. Можна повторювати із частотою раз на півроку. Вартість у різних дельфінаріях України — від 60 до 120 доларів за сеанс. На жаль, знизити ціну немає жодної можливості — дельфінарії Туреччини беруть під оренду тварин разом із тренерами, забезпечуючи високою зарплатою. Купити сьогодні дельфінів немає де. За більші гроші їх доводиться орендувати. Щоб наші фахівці не їхали за кордон, доводиться тримати ціни на рівні світових. В Одеському дельфінарії лікуються діти як України, так і Росії, Німеччини, Чехії, Литви, Латвії — приймають звідусіль. Потреба в такому лікуванні дуже велика — у Севастопольському дельфінарії розписане лікування на два роки наперед. Одеський поки що може брати на лікування дітей без такого тривалого очікування.

плюшевим дельфіном. Потім дитину ставлять на поміст, де він по пояс у воді (поруч із тренером), а дельфіни, вистрибуючи на поміст, підставляють животики для поглажування. Діти граються із дельфіном у м'ячика, кільце. У дитини зникає первинний страх перед великою твариною, незнайомим місцем. При воді в 22 градуси вже надягають на дітей гідрокостюми і, звичайно, рятувальні жилети. Наступний етап — разом із тренером грають у воді з дельфіном, тримаючись за плавники, качаються на них, лежать на животиках дельфінів. Перші такі «водні процедури» завжди супроводжуються не просто плачем, а ревінням. Але спільними зусиллями тренера, психолога, батьків дитина все-таки входить у контакт із дельфіном. А на четвертому-п'ятому занятті діти вже самі рвуться до цих таких великих, але таких добрих і багатих друзів, радуються цій зустрічі, сміються так, як ніколи не сміялися.

ми, наші дельфіни таке витворяють, що іншим і не снилося. Чудовий показник комфортного життя цих «гумових красенів» — народження в неволі дельфінятка Немо.

Мало того, цей юний одесит таке вже витворяє, що майже наздогнав своїх батьків в акторській майстерності. Проте тренери, спостерігаючи за своїми вихованцями під час шоу і на процедурах, відзначають, що вони в різних ситуаціях зовсім різні. Коли триває сеанс лікування, таке відчуття, що ці «доктори» розуміють, до якої дитини як треба підібратися. Якщо рухова активність нормальна в пацієнта, вони з ним на рівні граються, а якщо дитя малорухоме, затиснуте, такі кола випишують, начебто на себе все напруження забирають. А може, і правда. Тому що до кінця заняття дітлахи, які нагадували на початку стислу вигнуту пружину, ще й репетували на повну силу, стають «пластиліновими». І найголовніше — вони посміхаються: їм подобається той світ, який створили для них дельфіни.

Анатолій Чуприков, професор кафедри дитячої, соціальної та судової психіатрії Національної медичної академії післядипломної освіти імені П. Л. Шупика, директор Київського міського центру «Психічне здоров'я дітей і підлітків»:

— Я представляю офіційну медицину, і один з перших в Україні звернув увагу на лікування дельфінами дітей із досить серйозними захворюваннями. На жаль, зростає кількість дітей з аутизмом. У цьому разі у дітлахів, навіть найменших, між ним і суспільством, у тім числі й батьками, ніби споруджується стіна. Причому думок у неї ще немає, а «стіна» уже є. Вона не реагує на те, що її кличуть, грається з неігровими предметами (тижнями зав'язує й розв'язує шнурок). Лікування цих дітей стандартними методами неефективно, а ось нестандартне лікування часом приводить до дивних результатів. Вона починає вас бачити! Ловить ваш погляд!

Ми не знаємо, що і як зробив з нею дельфін, але результат є. Наука сьогодні не може точно сказати, на що в організмі дитини вплинуло спілкування з дельфіном. Але процес соціалізації, тобто входження в суспільство, пішов.

Ми хочемо представити дельфінотерапію як дуже важливу ланку в комплексі лікування хворої дитини. В Одесі, зокрема, іде спільне лікування лікарськими препаратами, призначеними лікарями дітей, і дельфінами. Готуємо кадри лікарів, яких знайомимо, що є й така форма лікування, як дельфінотерапія.

Мені, до речі, не вперше доводиться займатися аномальними дітьми. Я вважаю себе щасливою людиною — ми з колегами змоглися скасування офіційної заборони на лівшу. Але ж скільки було душ покалічено тим, що їх переучували на праву руку.

Анатолій Чуприков, доктор наук, професор психіатрії: «Ми не знаємо, що і як зробив з дитиною дельфін, але результат є. Наука сьогодні не може точно сказати, на що в організмі дитини вплинуло спілкування з дельфіном. Але процес соціалізації, тобто входження в суспільство, пішов.

За останні два роки в Одеському дельфінарії пройшли курс лікування близько 200 дітей.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

На знімках: хвилини дельфінотерапії (з архівів дельфінарію); як можна їх не любити?! Дельфіни-лікарі (фото В'ячеслава ТЕНЯКОВА).

Наші дельфіни таке витворяють, що іншим і не снилося

РЕГІОНИ

► **КИЇВ****Наступний —
Юліан Тувім**

«Дорогою назустріч» — популярна авторська передача Станіслава Шевченка в ефірі українського «Радіо «Культура».

Передачі циклу висвітлюють культурно-історичні взаємозв'язки українців і поляків на шляху до європейської спільноти. Гостями попередніх зустрічей, зокрема, були: голова Спілки польських літераторів Марек Вавшкевич; полоніст і славіст, кандидат філологічних наук, заслужений діяч польської культури Лариса Вахніна; літературознавець, академік Академії вищої школи України Юлія Булаховська; завідувач кафедри полоністики Національного університету імені Тараса Шевченка, член-кореспондент НАН України Ростислав Радишевський; заслужена артистка України, заслужений діяч польської культури Ірена Захарко; заступник головного редактора газети «Дзєннік кїївські» Борис Драгін та інші. Передачі звучать щонеділі о 17.45 з повтором о 2.05 на хвилях 3-го каналу Національної радіокомпанії України.

Серед тем наступних передач — творчість Юліана Тувіма. Про видатного поета розповідатиме літературознавець, кандидат філологічних наук Наталя Лисенко.

Оксана ЧИСТА.

► **ЗАКАРПАТТЯ****В Ужгороді
на парад вийдуть...
наречені**

У неділю, 28 червня, в обласному центрі Закарпаття уже вдруге відбудеться парад наречених. Участь у ньому візьмуть як дівчата, так і заміжні жінки, котрі виявили бажання ще раз покрасуватися у своїх весільних сукнях.

Кількість учасниць порівняно з минулорічним, першим, парадом наречених зросла і сягнула сотні. Дещо змінено й формат свята. Заплановано автопробіг весільного кортежу із 30 автовок вулицями міста та святкова хода у супроводі фольклорних колективів. Визначатимуть найкращі зачіску, макіяж, букет, найоригінальнішу та найгарнішу сукні. Головний приз — туристична поїздка на двох за кордон. Відбудеться танець молодої — закарпатський весільний обряд, коли всі бажуючі, заплативши певну суму, зможуть потанцювати чардаш з нареченою. Зібрані кошти передадуть дитячій лікарні міста Ужгорода. Під час свята планується встановити кілька рекордів. За словами завідувача кафедри туризму Ужгородського національного університету Федора Шандора, такі свята приваблюють туристів і стають ще однією «родзинкою» краю.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Кому сир у мишоловці?

ЗА ЛИСТОМ ЧИТАЧІВ

У радянській імперії популярним було гасло «Усе найкраще — дітям!». Воно працювало, хоча вис-тачало й формалізму, і частенько від нього тхну-ло показухою. Дітьми опікувалася держава і це відчувала практично кожна сім'я.

У незалежній Україні за родину турбуються здебільшого в період «першості» — 1 січня, 1 червня, 1 вересня... А ще в передвиборні часи, коли кожен кандидат, кожна політична сила вважає за честь наобіцяти золоті гори.

Влада лукавить

«Діти — передусім» — гасло депутатів Шевченківської районної у м. Києві ради, — гадалось, не популізм. Влада допомагала юним матеріально, зберегла мережу позашкільних навчальних закладів (15 клубів), відкрила нові спортивні й дитячі майданчики. З червня 2007-го, проголосувавши за Концепцію створення єдиного позашкільного освітнього простору району, народні обранці гучно заговорили про появу «найближчим часом» 12 центрів позашкільної освіти.

Це і багато іншого позитиву — бочка меду, яку, як досвід, мені хотілось пропагувати. І хто міг би подумати, що благі наміри, ота бочка меду, буде зіпсована ложкою дьогтю.

Нею виявилися «Дитячі мрії» — комунальне підприємство «Централізована система дитячо-юнацьких клубів», створене депутатами 31.10.06. Іншими словами, райрада від імені громади передала приміщення і майно дитячо-юнацьких клубів підприємству, яке жодного відношення не має до структури позашкільної освіти. Мета ноу-хау влади — підвищити рівень організації дозвілля, виховання, розширити мережу закладів за місцем проживання. Мета благородна, але педагоги і батьки угледіли в ній сир у мишоловці.

«Закон України «Про позашкільну освіту», постанови уряду, президентський указ забороняють передачу дитячих закладів кому б то не було, — пишуть в листі до «Голосу України» батьки дітей. — Утворення комунального підприємства передбачає передусім отримання прибутків від господарської діяльності. А який зиск від творчості та спортивних занять дітей? Отже, керівництво прагнучиме припинити клубну роботу і створити щось прибуткове на площах 15 клубів (казино, бари, більярдні зали тощо). Або доведе «Дитячі мрії» до банкрутства, а потім за безцінь «прихватує».

Це емоції, кажуть у владних коридорах. «Запевняємо, що при створенні підприємства юридичні та фактичні адреси замінені не будуть, як мінімум до створення нових, більших та комфортніших (ідеться про 12 центрів, які так і не з'явилися з 2007-го? — Авт.) ... Повідомляємо, що рішенням райради №73 від 14.09.2006 заборонено вчиняти перепрофілювання та приватизацію дитячо-юнацьких клубів...»

Так заспокоїв дві тисячі підписантів клерк із райдержадміністрації. І злукавив. Бо в згаданому депутатському рішенні чорним по білому написано: «Накласти заборону на приватизацію приміщень дитячо-юнацьких клубів та куль-

такого», — пише пан Журавський.

До слова, ще у 2007 році міською прокуратурою за наслідками перевірки «принесено протест на рішення райради № 99 від 31.10.2006 р. У відповідь районне керівництво запевнило, що питання буде внесено на розгляд відповідної комісії райради і сесію. Досі вносять і розглядають.

А що ж районне «око государеве»? Виявляється, воно отримало звернення киян щодо незаконності рішення райради. Але відмовчалося,

кільки «заява була складена з порушенням вимог» і дала час для усунення недоліків. Два тижні професіонали «усували» елементарні огріхи і подали доповіднення до позову. Суд повторно повернув його, зазначивши, що недоліки... не усунені.

Мабуть, прокурори образились на слугу Феміди, бо «листування» з ним припинили. Обманутим нічого не залишалося, як звернутися до суду самим. Запитання «Навіщо державі орган захисту прав і свобод громадян, який не захищає їхні права і свободи?» адресує собі. Бо від Генерального прокурора чекати відповіді, упевнений, марно.

Тішити те, що на відміну від пана Журавського, чиновника від освіти КМДА, в ситуації розібралися колишні міністр у справах сім'ї, молоді та спорту В. Корж та заступник міністра освіти і науки Б. Жебровський. Вони категорично підтримали дітей, їхніх батьків і педагогів.

Райсуд Шевченківського району (суддя Савицький) частково задовольнив позов, визнавши протиправним та скасувавши пункт рішення райради № 99 про створення комунального підприємства. Протиправною визнано і бездіяльність прокуратури Шевченківського району, яка зупинилась на півдорозі і не внесла протест.

Апеляційний адміністративний суд за скаргами райради і райпрокуратури скасував постанову райсуду і відмовив у позові представникові громади. Вищий адміністративний суд 12.03.09 р. задовольнив його касаційну скаргу і направив справу до апеляційної інстанції на новий розгляд.

Хоча б який вердикт Феміда винесла, ложка дьогтю залишиться в бочці меду. Може, його очистять майбутні вибори?

Дітей, їхні права та інтереси знову піднімуть, як прапор, завойовуючи голоси виборців. А вони пам'ятають усе. Бо для них «Діти — передусім!»...

Іван ІЛІЯШ.

Київ.

Фото із архіву
«Голосу України».**Може, викликати бюрократа на дуель?**

турних закладів з 14.09.2006 по 14.09.2009».

Не за горами 14.09.2009. Що буде із закладами позашкільної освіти, які вже сьогодні фінансуються, як мокре горить? Там не збільшується, а скорочується кількість гуртків, послуг.

«Око» не бачить

Виконувач обов'язків заступника столичної міськдержадміністрації Віталій Журавський, відповідаючи секретаріату Президента, зокрема, зазначив: «Приймаючи рішення про створення комунального підприємства, Шевченківська районна рада діяла у повній відповідності до норм чинного законодавства». Він практично слово в слово повторив районне начальство. Бюрократ є бюрократ, що з нього візьмеш. А ось запитати варто: чому так зневажливо ставиться до авторів численних скарг, до тисяч киян, стурбованих ситуацією, що склалася в Шевченківському районі?

...«так звана «ініціативна група батьків та педагогів» розпочала та веде судову справу щодо неправомірності створення підприємства як

за що працівника, «який допустив порушення, позбавили премії».

Потім в інтересах громади райпрокуратура таки подала до суду відповідний адміністративний позов. Феміда справедливо повернула його позивачеві, ос-

**ІЗ ЛИСТА КИЇВСЬКОГО ГОЛОВИ
ЛЕОНІДА ЧЕРНОВЕЦЬКОГО:**

«Під час перевірки комісією встановлено факти... використання приміщень не за цільовим призначенням. Зокрема, в Шевченківському районі: клуб «Берегиня» — знаходиться офісне приміщення; клуб «Ярославна» — відділення «Приватбанку». Клуби «Патріот», «Романтик» — за вказаними адресами не знайдено...

...Середня вартість послуг у закладах позашкільної освіти — 120—200 гривень за місяць. Натомість в райбюджеті та бюджет міста від впровадження платних послуг у клубах не отримано жодних надходжень... Перевіркою встановлено, що жоден з клубів не є юридичною особою»...

Турнірна
хроніка

Легка атлетика. Щецин (Польща). Кубок Європи з багатоборств у Суперлізі. Ганна Мельченко з Кременчука (Полтавська область), як і торік, перемогла у загальному заліку семиборства, а Олексій Касьянов із Запоріжжя фінішував третім у чоловічому десятиборстві.

Плавання. Харків. Третій етап Кубка країни. Відтепер рекорд України в плаванні на 100 м брасом вищий за світовий — 58,67. Досягнення Ігоря Борисика ФІНА не зарахувала через відсутність допінг-проби. Рекорд було встановлено 13 червня, а допінг-лабораторія поїхала зі змагань 12 числа при тому, що на проходження перевірки відведено лише 24 години.

Хокей. Будапешт (Угорщина). Відбулося жеребкування Континентального кубка. Київський «Сокіл» розпочне боротьбу з третього раунду. У Лієпаї (Латвія) з 27 по 29 вересня київський клуб гратиме проти місцевого «Металурга», австрійського «Ред Булл» (Зальцбург) і команди, котра подолає другий раунд. Суперниками киян можуть стати польська «Краковія», естонський «Таллінн Старз», литовська «Енергія» (Електренай) або казахський клуб «Сарі-Арка». Переможець групи зіграє у суперфіналі, котрий відбудеться 15-17 січня у французькому місті Греноблі.

Футзал. Анаполіс (Бразилія). Міжнародний турнір «Гран прі V». 16 учасників. Група D.

Україна—Еквадор. 4:0.
Голи: Дмитро Сорокін, 6, 19, Олександр Сорокін, 34, Ланко, 38. **Україна:** Литвиненко (Кардаш, 38) — Рогачов, Одегов, О. Сорокін, Зінченко — Ланко, Ключко, Кисельов, Д. Сорокін.

Україна—Венесуела. 2:2.
Голи: Одегов, 2, Д. Сорокін, 39 — Пеньяранда, 10, Бастідас, 17. **Україна:** Кардаш — Рогачов, Одегов, О. Сорокін, Зінченко — Ланко, Ключко, Кисельов, Д. Сорокін.

Футбол. Белград (Сербія). Всесвітня Універсіада.

Груповий турнір. Україна — Марокко 0:0 (пенальті — 4:1).

Контрольні матчі. «Шахтар» (Україна, Донецьк) — «Кошице» (Словаччина). 4:1.
Голи: Полянський, 25, Чічман, 51 (автогол), Срна, 64, Віценець, 86 — В'язанко, 2.
«Шахтар»: Лаштуква (Вірт, 46), Гюбшман (Мікіцей, 46), Левандовський (Дулай, 46), Чижов, Кравченко (Фернандіньо, 46, Картушов, 86)), Полянський (Ілсіньо, 46, Чайковський, 86), Віценець (Рац, 46), Ракицький (Жадсон, 46), Кобін (Срна, 46), Гладкий (Віценець, 65), Фомін (Вілліан, 46).

«Карпати» (Україна, Львів) — «Ростов» (Росія). 2:2.
Голи: Кузнецов, 28, Кожанов, 50 — Гацкан, 32, Осинов, 35 (п). **«Карпати»:** Тлумак (Мартишук, 46), Худоб'як (Сагайдак, 76), Федецький, Є. Тарасенко, Лісовий, Кожанов (Гурулі, 76), Голодюк, Бідловський (Мартинюк, 88), Ткачук, Кузнецов, Кополовець (Зеньов, 59).

Сторінку підготував
Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Володимир Литвин у Рівному грав у футбол

Один з минулих вихідних Голова Верховної Ради України Володимир Литвин провів у Рівному, де як капітан команди взяв участь у товариському футбольному матчі. Команда голови парламенту, до складу якої входять його однодумці, друзі, а також ветерани українського футболу, помірялася силами із здолбунівськими футболістами — переможцями чемпіонату Рівненщини з футболу, що його проводила Народна партія.

Результат матчу — 6:5 на користь команди Володимира Литвина. Хоча він сам гола не забив, однак відзначився результативними передачами, а також продемонстрував хорошу спортивну форму — що то значить здоровий спосіб життя! Відтак кубок переможця — у киян, а ось грошова винагорода за настирливість і волю до перемоги дісталася здолбунівчанам. Володимир Литвин на додачу до цього від себе особисто подарував суперникам ще й комплекти спортивної форми та футбольні м'ячі.

Олександра ЮРКОВА.

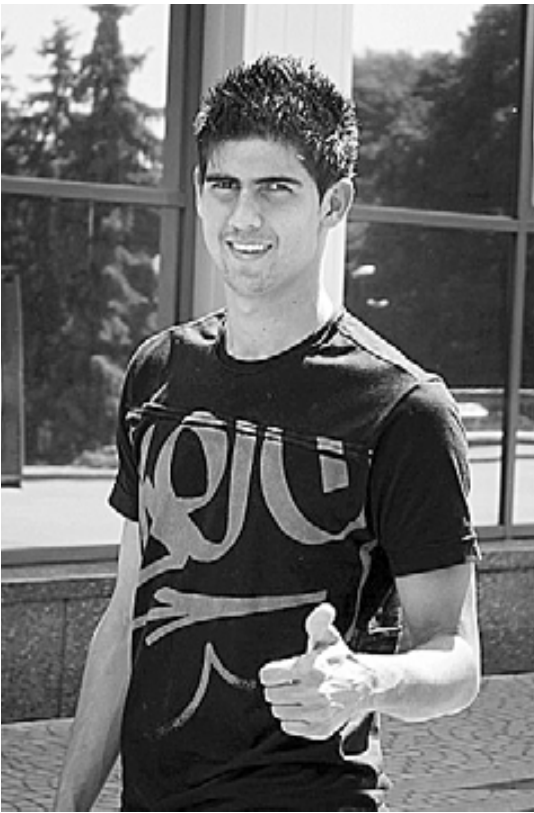
Рівне.

На знімку: під час матчу.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

У чемпіонів поповнення

Футбол. Минулої неділі ФК «Динамо» (Київ) підписав контракт із обронцем Леандро Алмейда (на знімку) терміном на п'ять років. А позавчора экс-гравець «Атлетіко Мінейро» приєднався до динамівського тренувального табору в Австрії.

Леандро Алмейда народився 14 березня 1987 року в місті Белу-Орізонте (Бразилія). Зріст — 188 см. Вага — 82 кг. Вихованець академії «Атлетіко Мінейро». Перший професіональний контракт уклав 2007 року, провів 101 матч, забив 14 м'ячів. Гравець основного складу команди, часто виконував обов'язки капітана. Штатний пеналтист. В останньому сезоні у чемпіонаті Бразилії зіграв 30 матчів, забив 7 м'ячів.

Ще один новачок киян, котрий встиг зіграти у попередньому чемпіонаті, — форвард Гільєрме — гравець високого класу. Так вважає наставник динамівців Валерій Газзаєв.

— Найближчим часом уболівальни-

ки переконуються, що йдеться про нападника справді високого класу. Адаптація бразильця у новому клубі, хочеться вірити, добігає завершення. До нового сезону він готується з першого дня без жодних обмежень, виконуючи увесь запланований нами обсяг роботи, — сказав тренер. Валерій Георгієвич дав характеристику ще кільком виконавцям.

— Тепер важливо вивчити можливості молодих гравців, серед котрих чимало талановитих хлопців. Наприклад, Хачеріді, який виступає на тій самій позиції, що й Родріго, має перспективу з часом закріпитися в основному складі «Динамо», — прокоментував тренер чемпіонів можливість бразильця Родріго повернутися з оренди у київський клуб.

Тренер «Динамо» сказав і про нападника, вихованця динамівської академії Володимира Лисенка, який тренується із дублем.

— Розкрити весь потенціал Лисенку зараз заважає недавня травма, і конкурувати з нападниками рівня Мілевського, Кравця, Бангура чи навіть Ярмоленка цьому молодому футболісту нині непросто. Правильніше було б дати можливість Володимирі повністю відновитися і повернутися в «Динамо» у справжній бойовій готовності.

Фото ФК «Динамо».

Віртуози і їхній лідер

Футбол. ПАР. Кубок Конфедерацій. 28 червня. Матч за третє місце. Іспанія—ЮАР. 3:2. Голи: Мпгела, 73, 90, Гуїса, 88, 89, Алонсо, 106.

Фінал. США—Бразилія. 2:3.
Голи: Демпсі, 10, Донован, 27, Луїш Фабіано, 46, 74, Лусіо, 83.

США: Говард, Спектор, Онієву, Демерит, Боканегра, Кларк (Кесі, 89), Феїлгабер (Клієстан, 75), Демпсі, Донован, Алтидор (Борштейн, 75), Девіс. **Тренер** — Боб Бредлі.

Бразилія: Жуліо Сезар, Майкон, Лусіо, Луїзао, Сантос (Алвеш, 66), Сілва, Рамірес (Елано, 67), Феліпе Мело, Кака, Робінью, Луїш Фабіано. **Тренер** — Дунга.

Нагадаємо, що у груповому турнірі (15 червня) американці поступилися Італії — 1:3, потім (18 червня) програли Бразилії — 0:3. І лише завдяки перемозі над Єгиптом (3:0) вийшли з групи, випередивши італійців та «фараонів».

Напередодні фіналу наставник бразильців Дунга, пригадавши поєдинок проти США на першому етапі, зазначив, що в фіналі буде зовсім інша команда. Підставами для такого твердження була, зокрема, красива перемога підопічних Бредлі у півфіналі над Іспанією (2:0).

— Останні результати змусили їх повірити в себе, — заявив тренер. — Американці значно додали в порівнянні з тим нашим матчем: стали гнучкішими тактично та безпечними в атаці. Хоча їм буде нелегко — перемога над Іспанією забрала в них надто багато сил.

Однак і сам Дунга не очікував такого рівня гри від збірної США, котрий вона продемонструвала в першому таймі.

Вже у його першій половині бразильська «каравелла» дістала дві пробоїни. Спливав час, але бразильцям ніяк не вдавалося налагодити гру.

Утім, мало вірилося, що Бразилія отак просто викине

Золото
найвищого гатунку

Футбол. Мальме (Швеція). Чемпіонат Європи серед молоді (U-21). Фінальний матч.

Німеччина—Англія. 4:0. Голи: Кастро, 23, Озіл, 48, Вагнер, 79, 84. Нью-Стедіум. Арбітр — Бьорн Кейперс (Нідерланди).

Німеччина: Нойер, Бек, Геведес, Джером Боатенг, Беніш, Гуммельс (Аого, 83), Фабіан Джонсон (Швааб, 69), Кастро, Гедіра, Озіл, Вагнер. **Тренер** — Горст Грубеш.

Англія: Лоуч, Крейн (Гарднер, 79), Онуога (Мансєнн, 46), Річардс, Гіббс, Муамба (Родуелл, 77), Кеттермоул, Нобл, Мілнер, Адам Джонсон, Волкотт. **Тренер** — Стюарт Пірс.

Німецька команда блискуче виграла битву при Мальме. Її перевага була вражаючою, враховуючи те, який суперник протистояв команді Горста Грубеша. Це перше «золото» німців у цих змаганнях. А ще статистика стверджує: німецька перемога — найбільша в історії фінальних матчів молодіжних Євро.

Будинки, в яких хочеться жити. І рости щасливих киян

День Києва став подвійним святом для майбутніх мешканців 443 квартир: холдингова компанія «Київміськбуд» 30 травня урочисто відчинила перед ними двері двох новобудов у десятому мікрорайоні масиву Троєщина в Деснянському районі столиці.

Будівельники на чолі з президентом компанії Петром Шилюком, його заступниками, керівниками управлінь апарату та підприємств холдингу, архітектори-розробники з гордістю демонструють господарям та присутнім на церемонії презентації жителям гостям свою роботу. Світлі й просторі помешкання, зручне планування, сучасні оздоблювальні матеріали — у таких будинках хочеться жити і, як «демографічно» нагянув Петро Степанович, «народжувати і рости щасливих киян». Діткам справді є де розгулятися в квартирах: навіть коридори тут можна використовувати під «велотреки». Це не ті урізані для недолугої економії метрів «стандартні» закутки, де не те що проїхатися — розминутися важко...

Два нові житлові об'єкти споруджено в рамках масової забудови десятого мікрорайону Троєщини. Як відомо, саме «Київміськбуд» уже четвертий рік освоює тут територію в межах вулиць Бальзака, Цветаєвої і Даникевича. Збудова здійснюється у дві черги. Об'єкти першої було введено в експлуатацію ще 2007 року. Друга черга (за проектом інституту «Київжитлопроект» та Печерської архітектурної майстерні) реалізовується поетапно: протягом двох минулих років холдинг здав чотири будинки, а цього року планує передати інвесторам ще три новобудови.

У мікрорайоні, на ділянці майже вісім гектарів, «Київміськбуд» спорудить одинадцять житлових будинків на більш ніж 2300 квартир загальною площею близько 300 тисяч квадратних метрів (житлова частина становить 256362 квадратних метра). Згідно з проектно-кошторисною документацією ці простори розраховано на 5900 осіб. При цьому враховано попит інвесторів на типи помешкань: у будинках 884 однокімнатних квартир, 484 — двокімнатних, 799 — три-

кімнатних. Той, хто може собі це дозволити, придбає розкішніші апартаменти, — на чотири кімнати (таких 144 квартири) і шість (10).

Для надійного зберігання автотранспорту запроєктовано 5-поверхову автостоянку на 770 місць. Крім того ще 492 машиномісця буде «зафрахтовано» у підземних паркінгах. І проєктанти, і «Київміськбуд» подбали, щоб просторіше було не тільки в самих помешканнях, а й у дворах, адже типова київська панорама — забита авто прибудинкова територія аж до входу в під'їзди — стала для мешканців, особливо для мам з дітьми, справжнім головним болем. І не тільки в переносному сенсі.

Забудову мікрорайону компанія планує завершити вже до кінця наступного року. Її ведуть провідні підрядники, підприємства холдингу — ДБК-3, ДБК-4, ТОВ МЖК-1, КПШБ-2, ТОВ БМК «Тріада». Робота, яка не припиняється на будмайданчиках, — найнадійніша прикмета того, що плани у «Київміськбуді» не просто виписують на паперах, а реалізують на практиці. І це не тільки заспокоює тих людей, які вже вклали гроші у житло (воно фінансується тільки за кошти приватних інвесторів), а й потенційних покупців квартир. На це, до речі, звернув увагу у виступі і перший заступник голови Деснянської райдержадміністрації Юрій Булгаков: «Київміськбуд», зазначив він, ніколи не підводить людей, завжди вчасно здає високоякісне житло, чого не можна сказати про деяких горе-збудовників, які, на жаль, були такі випадки на Троєщині, просто обманювали своїх інвесторів.

Президент холдингу Петро Шилюк, продовжуючи цю тему, запевнив: довіра клієнтів, щирість у взаєминах з ними — найефективніша реклама компанії. Так, через кризу може бути незначна затримка із зда-

чею об'єктів, про це вони нині завчасно попереджають своїх інвесторів, але незмінним залишається головний принцип: вже профінансоване житло має бути добудоване відповідно до узгоджених термінів. Для цього концентруються всі потужності та ресурси.

Ще один плюс саме цієї будівельної компанії — ціна житла. Його вартість, як відомо, «Київміськбуд» розраховує лише у гривнях. З огляду на курс долара незмінна ціна у національній валюті в перерахунку на «обігову» американську навіть знизилася. Середня вартість «київміськбудівського» квадратного метра, відкрив «комерційну таємницю» пан Шилюк, коливається в межах 8 тисяч гривень. Якщо врахувати різні програми лояльності, ціна виходить ще меншою.

До речі, що стосується прогнозів про обвал ринку житла й цін до рівня манни не-

бесної, то тут узагалі без «таємниць»: «На жаль, чекати на дешевизну — річ даремна. Бо якщо стільки новобудов заморожено, реальної допомоги не бачається, то й перспективи не дуже втішні. А якщо не буде того обсягу готових пропозицій, то звідки ж здешевінню взятися?» — запевнив Петро Степанович і вкотре наголосив на своїй традиційній тезі: — Ось чому вкладання коштів у квартири від холдингу — є найнадійнішими інвестиціями».

Мудра думка. Принаймні квартира «в руці» — це не депозит «у небі». Та й «Київміськбуд», як довело саме життя, — не банк з потенційною «гарантією» від тимчасової адміністрації...

Мар'яна ГОРДІЄНКО.

Фото прес-служби ХК «Київміськбуд».

ОГОЛОШЕННЯ

ТОВ " СП Спеціалізоване підприємство Аукціонний дім" проводить відкриті торги (аукціон) по реалізації комунального майна:

Лот №1 - Нежитлова будівля, загальною площею 384 м.кв., що знаходиться за адресою: Полтавська обл... Великобагачанський район.. с. Якимове, пров. Ворошилова, 16 Б. Документи на право власності та технічна документація на об'єкт відсутні. Початкова ціна лота становить 31418,00 грн. без ПДВ. Учасники відкритих торгів (аукціону) сплачують гарантійний внесок у розмірі 10% від початкової вартості майна та реєстраційний внесок у розмірі 17,00 грн. за наступними реквізитами: р/р260004251 в ВАТ "Ерсте Банк", м. Київ. МФО 380009. Отримувач ТОВ "СП "Спеціалізоване підприємство Аукціонний дім" (код 36013428). Заяви на участь у торгах приймаються Організатором за адресою:м. Полтава, м-н. Незалежності., 15, кім.18 з 9 до17 год. з Пн по Пт. Кінцевий термін прийняття заяв для участі в торгах за 3 дні до їх проведення. Аукціон відбудеться 31.07.09р. о 11 год. За адресою: м. Полтава, м-н. Незалежності, 15, кім.18 . Ознайомитися з майном можна щоденно (крім вихідних) за його місцезнаходженням. Телефон для інформації 8(0532) 50-80-67.

Суддя М. О. Дегтярчук.

Ухвалою Господарського суду Полтавської області (36000, м. Полтава, вул. Зігіна, 1) від 09.06.2009 р. порушено справу про банкрутство № 23/31 відносно Глобинського комбінату комунальних підприємств (39000, Полтавська обл., м. Глобине, вул. Жовтнева, 3, ЄДРПОУ 03351680) та введено процедуру розпорядження майном боржника.

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Георгієвського Олега Дмитровича (ліцензія № 176042 від 31.05.2005р.). Адреса для листування: вул. Леніна, 82, м. Полтава 36022.

Заяви кредиторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Ухвалою Господарського суду Донецької області (вул. Артема, 157, м. Донецьк, 83048) від 13.05.2009 р. порушена справа № 45/776 про банкрутство Фізичної особи-підприємця Страшнова Ігоря Вікторовича, м. Горлівка (вул. Виноградна, 18/36, м. Горлівка, Донецька область, 84694, код ЄДРПОУ 2600311416, свідоцтво про державну реєстрацію фізичної особи-підприємця серії ВОО № 177561 від 11.01.2005 р.).

Постановою Господарського суду Донецької області від 11.06.2009 р. Фізична особа-підприємець Страшов Ігор Вікторович, визнано банкрутом: відкрита ліквідаційна процедура. Ліквідатором по справі про банкрутство призначено арбітражного керуючого Р. О. Ригованова (ліцензія арбітражного керуючого серії АВ № 456346 від 05.02.2009 р., адреса: пр. Перемоги, 38, м. Горлівка, Донецька область, 84626. Тел./факс 8 (0624) 55-32-19.

Замовник торгів: Товариство з обмеженою відповідальністю "Сервіс-Інвест" код ЄДРПОУ 31018149 Поштова адреса замовника: 83001, м. Донецьк, вул. Челюскінців, 151 Інформація про предмет закупівлі: трансформаторів (вимірювальні трансформатори напруги 110 кВ з рідким діелектриком) Оголошення про проведення торгів було опубліковане в газеті "Голос України" № 80-81(4580-4581) від 30.04.2009 р., а також на офіційному Інтернет-сайті НКРЕ України www.nerc.gov.ua за № 80021. Дата акцепту тендерної пропозиції, що визнана найкращою: 30.06.2009 р. Вартість договору: 268 920 (двісті шістдесят вісім тисяч дев'ятсот двадцять) грн. 00 коп. з ПДВ Інформація про переможию торгів: Назва: ВАТ "Запорізький завод високовольтної апаратури", код ЄДРПОУ 05755559 Поштова адреса переможця: 69069, м. Запоріжжя, Дніпропетровське шосе, 13 Телефон: (061) 220-63-11

Постановою господарського суду Харківської області (61022, м. Харків, пл. Свободи, 5, Держпром, 8 під.) від 20 травня 2009 року по справі № Б-19/63-09 визнано банкрутом товариство з обмеженою відповідальністю "ФОРТІС ПЛЮС" (код ЄДРПОУ 33411755, адреса: м. Харків, пр. Тракторобудівників, 71, корп. Б, кв. 68) та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначено Блага С. В. Вимоги кредиторів направляти в двомісячний термін за адресою: 61162, м. Харків, пр. Героїв Сталінграду, 138-В, кв. 46.

Свідоцтва про визначення організації колективного управління уповноваженою організацією, видані Всеукраїнському об'єднанню суб'єктів авторських і суміжних прав «Оберіг» (від 31.07.2003 № 1), ВГО «Всеукраїнське Агентство з авторських та суміжних прав» (від 24.03.2008 № 4); свідоцтва, про облік організації колективного управління, видані ГО «Об'єднання правоволодарів у сфері образотворчого мистецтва та архітектурної діяльності «Статус» (від 19.08.2003 № 2/2003), ВГО Гільдія кінорежисерів «24/1» (від 22.05.2002 № 2), анульовані.

Постановою Господарського суду м. Києва № 50/391 від 17.06.2009 р. ТОВ «ЛУКОС-С» (03143, м. Київ, вул. Заболотного, 15, код ЄДРПОУ 35380017) визнано банкрутом. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Шевченко В. М. (02095, м. Київ, вул. Княжий Затон, 12, кв.199). Заяви кредиторів приймаються в місячний термін.

Ухвалою господарського суду Донецької області від 02.04.2009 р. (справа № 5/71 Б) ліквідатором сільськогосподарського товариства з обмеженою відповідальністю «Новий путь» с. Предтечене Костянтинівського району Донецької області призначений арбітражний керуючий Воробйова Лілія Анатоліївна, ліцензія серія АБ № 176011, зв'язок поштою: м. Донецьк, 83018, а\с 5263.

Постановою господарського суду Житомирської області від 21.05.2009 по справі № 7/171-6 Приватне сільськогосподарське підприємство «Колос» (с. Шпиченці, Ружинський район, Житомирська область, код 30847828) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено ДПІ у Ружинському районі (за адресою: смт. Ружин, вул. Бірюкова, 2). Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Відкрите акціонерне товариство «Енергопостачальна компанія «Житомиробленерго», ідентифікаційний код 22048622, 10014, м. Житомир, вул. Пушкінська, 32/8.

Оголошення про проведення тендеру щодо розробки схеми перспективного розвитку м. Житомир та Житомирського району було опубліковане в газеті «Голос України» від 16 травня 2009 року № 88(4588). Згідно п.4.33 Постанови НКРЕ України від 29.06.2006 № 865 «Про внесення змін до Порядку придбання товарів, робіт і послуг ліцензіатами, ціни (тарифи) на відповідну діяльність яких встановлюються НКРЕ» рішенням тендерного комітету вказані торги відмінені.

Господарський суд Волинської області (44310, м. Луцьк, п-т Волі, 54а) постановою від 10 червня 2009 року по справі № 4/61-Б сільськогосподарський виробничий кооператив «Смолярівський» (44412, Волинська область, Старовижівський район, с. Смоляри; р/р 260048610 в ВАТ «Райффайзен Банк «Аваль», м. Луцьк, МФО 303945, код 00722006) визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено головного спеціаліста - юрисконсульта управління Пенсійного фонду України в Старовижівському районі Максимук Ольгу Миколаївну (44400, Волинська область, Старовижівський район, смт. Стара Вижівка, вул. Незалежності, 42, тел.: 8 033 46 21847).

Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня публікації цього оголошення.

Господарський суд Волинської області (44310, м. Луцьк, п-т Волі, 54а) постановою від 11 червня 2009 року по справі № 4/67-Б сільськогосподарський виробничий кооператив «Зоря» (44432, Волинська область, Старовижівський район, с. Соколище; р/р 260003142 в ВАТ «Райффайзен Банк «Аваль», м. Луцьк, МФО 303945, код 00722006) визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру.

Ліквідатором призначено головного спеціаліста - юрисконсульта управління Пенсійного фонду України в Старовижівському районі Максимук Ольгу Миколаївну (44400, Волинська область, Старовижівський район, смт. Стара Вижівка, вул. Незалежності, 42, тел: 8 033 46 21847).

Претензії кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня публікації цього оголошення.

Фонд гарантування вкладів фізичних осіб повідомляє:

Виплати гарантованих сум відшкодувань вкладникам **Відкритого акціонерного товариства "Комерційний банк "Причорномор'я"** здійснюються з **01 липня до 25 серпня 2009 р.** через установи семи банків-агентів Фонду.

Вкладникам необхідно звертатись до установ вказаних нижче банків - агентів, залежно від першої літери прізвища вкладника та відповідно до розподілу, наведеному у таблиці 1:

Таблиця 1						
ВАТ "Сведбанк"	ВАТ "Ерсте Банк"	Приват Банк	АТ "БРОКБІЗНЕСБАНК"	"Райффайзен Банк Аваль"	ВАТ КБ "Хрещатик"	АКБ "ПРАВЕКС-БАНК"
А Б В	Г Д З Е	К	Ж Л М Ц	Н О П Ф Є	Р С Х Щ	І Т У Ч Ш Ю Я

Довідкова інформація про номери телефонів інформаційних центрів та назви Інтернет - сторінок банків - агентів Фонду наведені у таблиці 2:

Таблиця 2		
Назва банку	Телефон	Інтернет-сторінка
ВАТ "Сведбанк"	8 800 504 00 00	www.svedbank.ua
ВАТ "Ерсте Банк"	8 800 501 00 00	www.erstebank.ua
ПриватБанк	8 800 500 00 30	www.privatbank.ua
АТ "БРОКБІЗНЕСБАНК"	8 800 50 21 000	www.bankbb.com.ua
"Райффайзен Банк Аваль"	8 800 500 50 00	www.aval.ua
ВАТ КБ "Хрещатик"	8 800 500 21 20	www.xcitybank.com.ua
АКБ "ПРАВЕКС-БАНК"	8 800 500 4 500	www.pravex.com

Для отримання гарантованої суми відшкодування у банку-агенті Фонду потрібно пред'явити паспорт та довідку органу державної податкової служби про присвоєння ідентифікаційного номера фізичної особи - платника податку.

У разі зміни прізвища вкладники звертаються до банку - агента Фонду, який вказаний у таблиці 1, відповідно до прізвища, на яке було укладено договір та разом з паспортом та довідкою органу державної податкової служби про присвоєння ідентифікаційного номера фізичної особи - платника податку надають у відділенні банку-агента відповідний документ, що підтверджує зміну прізвища.

Відшкодування також виплачуватимуться банками-агентами іншим особам на підставі нотаріально посвідченої довіреності.

Для отримання відшкодування на підставі свідоцтва про право на спадщину необхідно письмово звертатися до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб.

Адреса Фонду: 01034, м. Київ, вул. Ярославів Вал, 32-А.
Довідки за телефоном 8-800-308-108-0
www.fg.org.ua

Господарським судом Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) 27.04.09 р. порушено справу № 27/41Б про банкрутство Закритого акціонерного товариства «Поліграфічне підприємство «АПП» (код ЄДРПОУ 02470046; 84336, м. Краматорськ, вул. Шкадінова, 27, п/р 26002301513170 в Краматорському відділенні Промінвестбанку, МФО 334141), введено мораторій на задоволення вимог кредиторів. Ухвалою господарського суду від 16.06.09 р. у справі № 27/41Б розпорядником майна боржника призначено арбітражного керуючого Лященко Сергія Сергійовича (ліцензія АБ № 176118, поштова адреса: 49027, м. Дніпропетровськ, а/с 1784). Вимоги кредиторів приймаються протягом 30 днів з дати публікації оголошення.

Постановою Господарського суду м. Києва від 05.06.2009 р. по справі № 50/390 ТОВ «Алмар Трейдинг ЛТД», адреса:03 143, м. Київ, вул. Заболотного, 6.15, код ЄДРПОУ 35643997, визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором ТОВ «Алмар Трейдинг ЛТД» призначено ініціюючого кредитора ТОВ «ЯРІС-БУДТОРГ-СЕРВІС». Заявки від кредиторів приймаються протягом одного місяця з дня публікації оголошення. Поштова адреса для заявок кредиторів: 04073, м. Київ, А/С 109.

26.06.2009 року Постановою Господарського суду м. Києва (01030, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-Б) у справі № 50/397 Приватне підприємство «ЕТК Нива» (02129, м. Київ, вул. Космічна, буд. 12/84, Код 34291288, р/р 2600900520299 в ФКБ «ПравексБанк» МФО 321983) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Кандауров А. П. (ліцензія АВ № 347168 від 22.08.2007 р., 02183, м. Київ, вул. Кибальчича, 5А, кв. 40). Претензії кредиторів приймаються протягом місяця.

Постановою Господарського суду Закарпатської області (88000, Закарпатська область, м. Ужгород, вул. Коцюбинського, 2-а) від 09.06.09 р. по справі № 10/70 визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру щодо наступного підприємства: Товариство з обмеженою відповідальністю «Вест-Сток» (Закарпатська область, м. Ужгород, пл. Ш. Петефі, 7/6, код 30853962, р/р № 26504000127503, в ВАТ «Універсал Банк», МФО 322001). Ліквідатор: Гогна Олександра Іванівна (Закарпатська область, м. Ужгород, вул. Генерала Свободи, буд. 7 кв. 41). Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів від дня опублікування даного оголошення.

Постановою господарського суду Житомирської області (10002, Житомир, майдан Путятинський, 3/65) від 28 травня 2009 року по справі № 7/153-Б визнано банкрутом Селянсько-фермерське господарство «Роставиця» (с. Роставиця, Ружинського району, Житомирської області, ідентифікаційний код 30847875) та розпочато ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено Шведюк Людмилу Петрівну (ліцензія серія АВ № 307268 від 05.03.07 р., тел. 374370, моб. 80679477608). Заяви кредиторських вимог приймаються за адресою: 10025, м. Житомир, Провулок Шкільний, 9, кв. 44, протягом місяця з дня виходу оголошення.

Постановою господарського суду Чернівецької області (58000, м. Чернівці, вул. О. Кобилянської, 14) від 16.06.2009 року по справі № 8/288/6, Відкрите акціонерне товариство «Зарожанський цукровий завод» (код 00373132, 60034, Чернівецька область, Хотинський район, с. Зарожани) визнане банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Бігуна Романа Дмитровича, 76006, м. Івано-Франківськ, вул. Миколайчука,17А/44, ліцензія АБ № 176130 від 27.07.2005 р.

Ліквідатором підприємства-банкрута ТОВ «ПЛЕЯДИ» (код ЄДРПОУ 31961672) - арбітражним керуючим Дзяутовим В. В., який діє на підставі Постанови Господарського суду Київської області по справі № Б14/287-07/11 від 15 квітня 2009 року та Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», прийнято рішення, яким з моменту публікації цього повідомлення припинено дію доручень і довіреностей оформлених та виданих попередніми керівниками ТОВ «ПЛЕЯДИ».

Постановою Господарського суду Черкаської області (18005, м. Черкаси, бульв. Шевченка, 307) по справі № 01/1392 від 04.06.2009 р. товариство з обмеженою відповідальністю «Турбо»(адреса: вул. Дерев'янка, 26, м. Умань, Черкаська обл., код ЄДРПОУ 22791373) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Борейка Вадима Андрійовича (ліцензія АВ № 456442 від 18.03.2009 р.), поштова адреса: 20300, Черкаська область, м. Умань, вул. Горького, 14). Тел./факс 8 (04744) 4-08-60.

Господарський суд Черкаської області (18005, м. Черкаси, бул. Шевченка, 307) постановами визнав банкрутами та відкрив ліквідаційну процедуру по справах:

№ 14/1346 від 09.06.2009 р. Фізична особа — підприємець Юхименко Андрій Миколайович (18000 м. Черкаси, вул. Ільїна, 263, кв. 21, ідентифікаційний номер 2569402012);

№ 14/1347 від 09.06.2009 р. Фізична особа — підприємець Шумський Андрій Сергійович (18000, м. Черкаси, вул. Громова, 91, кв. 45, ідентифікаційний номер 2787920639);

№ 01/1409 від 11.06.2009 р. Фізична особа підприємець Довгань-Пекалеу Олена Василівна (18000, м. Черкаси, вул. Гоголя, 275, кв. 23, ідентифікаційний номер 3109814662, р/р № 26005501000063 ВАТ ВТБ Банк м. Черкаси, МФО 354938).

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Звездічева Максима Олександровича, ліцензія АВ № 456401 (м. Черкаси, бул. Шевченка, 132, кв. 16, тел. (067) 4703050).

Господарський суд Луганської області (91016, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3-а) Постановою від 09.06.2009 року по справі № 22/6 б визнав банкрутом та відкрив процедуру ліквідації Товариства з обмеженою відповідальністю «Форум» (м. Луганськ, смт. Ювілейне, вул. К. Маркса, 6/8), код ЄДРПОУ 21816042, поточний рахунок № 2600910474 в ЛЮД ВАТ «Райффайзен Банк Аваль», м. Луганськ, МФО 304007. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Бугулян Олену Анатоліївну (ліцензія АБ № 271707 від 21.02.2006 р.), яка мешкає за адресою: 91033, м. Луганськ, кв. Шевченко, буд. 17, кв. 18, т.: 8 (0642) 34-76-37.

До уваги інвесторів!
ВАТ КБ «Надра» оголошує продаж цілісного майнового комплексу комбікормового заводу, до складу якого входять будівлі та споруди і обладнання, розташованого за адресою: Полтавська область, Чорнухинський район, с. Галяво, вул. Центральна, 18, що на праві власності належить Банку,
Площа території в огорожі складає 4,9 га. Територія заводу спланована і має незначний уклін в південному напрямі. Промтериторія благоустроєна, автомобільні під'їзди до будівель та споруд заасфальтовані, каналізація місцева, водозабезпечення з місцевої скважини L=150 м. Будівлі та споруди, які є об'єктом оцінки, є невід'ємною часткою від всього комплексу будівель та споруд комбікормового заводу, кожна будівля та споруда відіграє свою роль у виробництві готової продукції. Територія огорожена. До складу об'єкту входять: Головний корпус, Контора, Вагова, Трансформаторна, Очисник, Сушка, Цех ОКЦ, складські приміщення та інші об'єкти нерухомості та споруди (всього 30), а також обладнання.
Із заявами та пропозиціями зацікавлених осіб про придбання зазначеного об'єкту звертатись до Департаменту по роботі з особливими активами ВАТ КБ «Надра»: 04053, м. Київ, вул. Ярославів Вал, 33б, конт. тел.: (044) 481-09-97, 8-095-678-17-89, 8-067-406-16-11, Сергій Михайлович або Сергій Валерійович, факс: 206-18-74.

Шановні акціонери!
Акціонерне товариство закритого типу «Донецькрембуд»
Повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів, що відбудуться 15 серпня 2009 року о 10.00 за адресою: 83086, м. Донецьк, вул. Кобозева, 12.
Порядок денний:
1. Про припинення діяльності Акціонерного товариства закритого типу «Донецькрембуд» шляхом ліквідації.
2. Про призначення ліквідаційної комісії.
3. Про встановлення порядку та терміну заяви претензій кредиторами.
4. Про порядок та термін проведення ліквідаційної процедури.
Правління товариства.

ТОВ «ПОЛДЕК» (ЄДРПОУ 34601008) м. Київ, вул. Васильківська, 34, зменшує статутний капітал на 300000 грн., СК становитиме 1720000 грн. Голосіївська РДА, червень 2009 р.

Господарський суд Луганської області (91016, м. Луганськ, пл. Героїв ВВВ, 3а) Постановою від 11.06.2009 року по справі № 12/104 б визнав банкрутом та відкрив процедуру ліквідації Товариства з обмеженою відповідальністю «Кріпєнське» (Луганська область, Свердловський район, село Карпове-Кріпєнське, вул. Ювілейна, буд. 1), код ЄДРПОУ 03739533, поточний рахунок № 2600310452 в ЛЮД ВАТ у «Райффайзен Банк Аваль», м. Луганськ, МФО 304007. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Бугулян Олену Анатоліївну (ліцензія АБ № 271707 від 21.02.2006 р.), яка мешкає за адресою: 91033, м. Луганськ, кв. Шевченко, буд. 17, кв. 18, т.: 8 (0642) 34-76-37.

Постановою Господарського суду Дніпропетровської області (вул. Куйбишева, 1-а, м. Дніпропетровськ, 49600) від 18.06.2009 р. по справі № Б24/201-09, Товариство з обмеженою відповідальністю «Інлайф» (вул. Мелешкіна, 28/5, м. Кривий Ріг, Дніпропетровська область, 50071; код ЄДРПОУ 33874283, п/р 26002120115001 в ДОФ АКБ «Укрсоцбанк», МФО 305017) визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру. Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Шевцова Євгена Вікторовича (а/с № 3925, м. Дніпропетровськ, 49069), ліцензія Міністерства економіки та з питань європейської інтеграції України серії АБ № 216778 від 25.02.2005 р.). Претензії кредиторів приймаються в місячний строк з дня публікації оголошення.

Ухвалою господарського суду Дніпропетровської області (49600, м. Дніпропетровськ, вул. Куйбишева, 1а) від 16.06.2009 р. порушено провадження у справі № Б15/181-09 про банкрутство ТОВ «Агрофірми «Гірник» (код за ЄДРПОУ 30660012, юридична адреса: Дніпропетровська область, с. Надеждівка, вул. Садова, 25, п/р 26008900696858 у відділенні № 1 в м. Кривий Ріг філії ПУМБ в м. Дніпропетровську, МФО 305813). Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Селевко Дмитра Олексійовича, ліцензія АБ № 271538, поштова адреса: 50027, м. Кривий Ріг, а/с 1230, тел. (056) 401-40-72, (067) 955-48-35. Заяви з вимогами до боржника приймаються протягом тридцяти днів з дня публікації даного оголошення.

2 липня очікується спекотна та майже без опадів погода. Лише на Закарпатті, в Карпатах та Прикарпатті пройдуть короточасні дощі, шквали 17—22 м/с, у південній частині також місцями короточасний дощ. Температура вночі 16—21° (на заході місцями 13—18°), на узбережжі морів до 23°, вдень 28—33°, на Прикарпатті 22—27°; в Карпатах вночі 11—16°, вдень 15—20°. Температура води в Чорному та Азовському морях 22—26°, у Дніпрі біля Києва 23°.

З УСЬОГО СВІТУ

Фото з сайту www.chestofbooks.com

Свято кобри

Невелике індійське місто Ші-рала на річці Кришна щороку в липні приймає безліч гостей: з давніх часів тут проводять традиційне свято кобри. З різних куточків Індії з'їжджаються сюди люди, і кожен в особливому ящику везе щойно виловлену «королеву змій». Кобру вважають доброю змією — індійці вірять, що вона ніколи не нападає першою на людину. Коли свято кобри в Шіралі закінчується, змій випускають на волю. Через рік, за звичаєм, на свято кобри варто привезти новий екземпляр «найа-найа» — «доброї змій». Вочевидь, кожна королева повинна одержати свою частку почесей, щоб не мати підстав сердитися на людей.

Давній кратер

Район Садбері в канадській провінції Онтаріо давно викликав підозри в геологів: чи не метеоритний цей кратер? Зрештою, вони зібрали вагомі докази, що підтвердили цю гіпотезу. На думку дослідників кратер виник близько 2 мільярдів років тому і з тих пір, зрозуміло, сильно змінився. Проте деякі сліди падіння гігантського метеорита збереглися. Настільки гігантського, що воронка, яку він колись утворив, була приблизно 60 кілометрів завдовжки і близько 30 кілометрів завширшки.

Нічний театр

Плем'я гімі населяє гірські дошові ліси в центрі Папуа-Нової Гвінеї та нічим від своїх сусідів не відрізняється. Якщо не брати до уваги любові до театру. Точніше кажучи, до однієї п'єси, дуже довгої: йде вона кілька ночей підряд. Якщо театрали в інших країнах звали дивитися гру професійних акторів, то гімі люблять свою єдину п'єсу настільки, що самі всі в ній грають. Сюжет спектаклю простий і складний, як саме життя. У числі персонажів — звичайні люди і чарівні сили, такі, наприклад, як дух Сонця. Словом, плин п'єси нічим не відрізняється від плину звичайного папуаського життя. Це історія про любов, про викрадену дівчину, про її пошуки. У п'єси щасливий кінець, за що її й люблять гімі. Вистава починається ввечері та триває майже до ранку, а потім учасники з жаром обговорюють усі перепетії драми і, якщо потрібно, вносять корективи. Тому п'єса щорічно дещо змінюється і поступово стає зовсім несхожою на первісний варіант.

Сторінку підготував
Валентин НІКОЛАЄВ.

Подвійне прізвище

НЕВИГАДАНИ ІСТОРІЇ

Військова таємниця, що більше двох десятиліть уже не таємниця: у Лубнах дислокувалася Чапаївська дивізія — пряма спадкоємиця військової частини, оспіваної письменником Фурмановим і кінорежисерами братами Васильєвими. Дивізія брала участь у боях Великої Вітчизняної, після війни стала кістяком гарнізону цього стародавнього українського містечка. Головна місцева визначна пам'ятка — давній монастир, чий стіни пам'ятали діяння нащадка київських князів з династії Гедеміновичів —Яреми Вишневецького, а з найближчих подій — зйомки фільму

«Весілля в Малинівці». Архitekтурну реліквію військові присотосували під склад боєприпасів. Майор з політвідділу дивізії з гордістю водив кореспондента окружної газети по аматорському музею, куди солдати зносили черепки та інші уламки, виявлені на території монастиря під час прокладки кабелів та інших підземних кому-

Момент істини

Місяців через три ми з ним зіштовхнулися в коридорах штабу округу. Майор на 180 градусів змінив свою думку про офіцера, викликаного із запасу. На майора справила враження добірка віршів лейтенанта Моруги в окружній газеті. А головне — захоплені відгуки генералів від літератури, членів Союзу письменників, що випереджали публікацію. Похвалу на адресу підлегло-го майор сприйняв як оцінку власних успіхів на ниві виховання особового складу.

Хліб насущний

НЕСПОДІВАНІЙ РАКУРС

Здається, що такого особливого в буханці хліба? Буханець як буханець. А тим часом в Англії з ним здавна було пов'язано багато цікавих повір'їв і звичаїв. Наприклад, навесні, коли починали орати землю, перед посівом у першу борозну обов'язково клали скибку свіжого хліба, щоб почастивати й піддобрити матінку-землю. А восени, коли врожай зібрано і змолото, буханець одержував можливість виявити всі свої корисні якості.

Померла, скажімо, людина. Подія саме по собі досить сумна, а тим паче якщо вів він не зовсім праведне життя й повинен був стати перед судом Божим, щоб відповісти за гріхи. Отут-то й приходив на допомогу буханець хліба. У селі зазвичай був спеціальний «той, що з'їдав гріхи» — старий, що уже не міг працювати. За невелику плату його запрошували на похорони, де він з'їдав буханець хліба, спеченого рідними покійного і тим самим брав всі його гріхи на себе. Ці-

ДО РЕЧІ

Наші предки вірили, що всі хлібні шматки й крихти, які ми викидаємо, підбирає чорт. І якщо після смерті людини весь викинутий нею хліб буде важити більше, ніж вона сама, то його душу чорт залишить собі.

каво, що цей звичай у деяких англійських селах проіснував до початку минулого століття. Утім, не менше був поширений і звичай тримати в будинку черствий буханець, що випікали в страсну п'ятницю. Їсти її, звичайно, не їли, але зате підвішували на мотузочці до стелі, і вона цілий рік справно відганяла від будинку всіх злих духів. Поки не наставала нова страсна п'ятниця й не випікали нову «охоронну грамоту». До слова, у такого бухання була й ще одна цінна якість: досить було відрізати від його скибочки, накришити в чашку з водою — й готові «патентовані ліки» від шлункових хвороб. Однак і сам буханець у процесі свого народження мав потребу в захисті від підступу диявола. От чому перед тим як посадити його в піч, турботлива господарка обов'язково виводила зверху хлібини великий хрест: після цього можна бути впевненим, що хліб добре пропечеться й не підгорить. Якщо, звичайно, не забувати стежити за процесом. Але, мабуть, найбільше звичаїв пов'язано із хлібом у моряків. Наприклад, у будинку кожно-

Фото з сайту www.royalwedding.com.ua

го з них протягом року обов'язково висів хлібець у вигляді кораблика. Поки він цілий, ніщо не загрожує й судну, на якому плаває хазяїн удома або його дорослі діти. У великий четвер на страсно-му тижні вся родина збиралася біля кораблика, зі співом церковних гімнів спускала його й спалювала. А на «рейд» ставав новий корабель. Не менше значення мало й те, як тримати буханець, коли ріжеш його. Ті ж англійські моряки вважали, що варто в цьому випадку перевернути буханець верхньою кіркою долілиць, як одразу десь у морі обов'язково перевернеться яке-небудь судно. А якщо буханець розкришиться в руках, виходить, не уникнути неприємностей у родині... Взагалі треба сказати, що ще із давніх часів люди ставилися до хліба з побожною повагою. От тільки кілька цікавих фактів. У Давній Греції, наприклад, були твердо переконані: якщо людина поїдає свою їжу без хліба — вона чинить великий гріх і буде неодмінно покарана богами. До слова, у Давній Греції, як і в Давньому Єгипті, особлива роль приділялася черстовому хлібу: вважалося, що він допомагає при захворюваннях шлунка. Цікавий закон існував у Давній Індії. У перших століттях нашої ери злочинців тут карали тим, що забороняли їм їсти хліб на певний час, залежно від ступеня важкості скоєного злочину. При цьому індуси були впевнені, що той, хто не їсть хліб, матиме погане здоров'я й нещасну долю. І в наші дні віруючі, творячи ранкову молитву, починають її словами: «Усе є їжа, але хліб є її велика мати».

ЕКСКУРС В ІСТОРІЮ

Розглядати хліб як цілющий засіб проти різних хвороб було властиво багатьом народам. Між іншим, дуже розповсюджене серед англійських солдатів у період колоніальних воєн було переконання, що нежить можна викикувати, нюхаючи буханець свіжеспеченого хліба.

ЦЬОГО ДНЯ, 1 ЛИПНЯ

1804. Родилась французська письменниця Жорж Санд ("Орас", "Консуэло" и др.). 1867. Канада обрела незалежність. 1909. Родился грузинский актер Серго Закариадзе. 1935. Пуск Никопольского Южнотрубного металлургического завода. 1951. В Торонто (Канада) открыт памятник Тарасу Шевченко. 1954. Начало выхода молодежного журнала "Зміна" (с 1965 — "Ранок"). 1993. В Украине введена в действие система мобильной связи. Первый символический звонок сделал тогдашний Президент страны Леонид Кравчук.

радитися з якимись ученими. І взагалі — нехлюй, до старшого за званням нешанобливий. Точно встановлено, він розпускає слух, начебто командир дивізії своє прізвище тільки в сполученні зі словом «генерал» вимовляє. За такі речі... Спробував пояснити майорові що Василь Моруга — поет, а поети загострено сприймають дійсність, у них чуйне вухо на всякі словесні шорсткості. Співрозмовник відмахнувся. ...Надвечір політвідділовець представив мене комдивові. Генерал-майор глянув на кореспондентське посвідчення, на печатку про відрядження. Встав з-за столу, простягнув руку й відчеканив командирським голосом: — Мое прізвище — генерал Ляшко!

Яків МАХЛІН.

НЕВІДОМЕ ПРО ВІДОМЕ

Гільйотина над хвилями

Нові прикраси кораблів мають давню історію. На найдавніших малюнках зображено човни з головами жертвовних тварин. Тоді, у четвертому-третьому тисячоріччя до нашої ери, такі прикраси, вважалися, допомагали задобрити богів і благополучно повернутися до рідного берега. Ірландці з тією ж метою ставили на носові бруси своїх човнів бичачі голови — ця традиція трималася до XIX століття. А перші європейські дерев'яні носові прикраси з'явилися в IX столітті в Скандинавії. У похованнях тих часів знаходять зображення змій і драконів, що красувалися на форштевнях кораблів. Величезні роззявлені пащі драконів за необхідності слугували складами для різного корабельного оснащення. З носів судів англійської колоніальної імперії, що борознила всі моря й океани, дивилися вдалину, зловливо осклалившись, гривасті леви з виряченими очима. Вони були частково скопійовані з китайських дерев'яних скульптур. У XVIII столітті левині морди змінилися на людські голови — зазвичай, це були зображення тих, чий імена носили кораблі. Найзавзятіші носові прикраси були, мабуть, на бойових човнах маорі. Вони зображували воїна з висунутим язиком. Цим мореплавці виражали своє завзятість і презирство до ворога та прагнули сильніше вразити його. А найлиховіснішою носовою прикрасою володіло французьке судно «Карманьоль». В французьких королівських доках були спеціальні художники-декоратори. Під час Великої французької революції їх звільнили, всі кораблі перейменували, а на носі «Карманьоля» встановили... гільйотину. Голів вона не рубала, але страху наганяла добряче.

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.
Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.
► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Рукописів не повертаємо.
► Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Передплатні індекси: для фізичних осіб — 40224, 08775, для підприємств і організацій — 60955.
Передплатна ціна на 2009 рік: для фізичних осіб — 10,00 грн. та 6,00 грн., для підприємств і організацій — 30,00 грн на місяць.
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 150000.
ВАТ «Видавництво «Київська правда» 04136, м. Київ, вул. М. Гречка, 13. Зам. 1253
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України» 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

